

T.C
GÜMÜ HANE ÜN VERS TES
SOSYAL B L MLER ENST TÜSÜ

GÜMÜ HANE L N N KÖSE LÇES NDE HALKIN AFET KONUSUNDAK
B LG VE B L NÇ DÜZEYLER N N TESP T
ARA TIRMASI

Cem MERAL
DANI MAN: Yrd. Doç. Dr. Aydın KIVANÇ

HAZ RAN, 2014
GÜMÜ HANE

T.C.

GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

AFET YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

GÜMÜŞHANE İLİNİN KÖSE İLÇESİNDE HALKIN AFET KONUSUNDAKİ

BİLGİ VE BİLİNÇ DÜZEYLERİNİN TESPİTİ ARAŞTIRMASI

(Research For Determining The People's Level Of Knowledge And Awareness

About Disasters, in Köse County in Gumushane)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Cem MERAL

DANIŞMAN: Yrd. Doç. Dr. Aydın KIVANÇ

HAZİRAN, 2014

GÜMÜŞHANE

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Yrd. Doç. Dr. Aydın KIVANÇ danışmanlığında, Cem MERAL tarafından hazırlanan “Gümüşhane İlinin Köse İlçesinde Halkın Afet Konusundaki Bilgi Ve Bilinç Düzeylerinin Tespiti Araştırması” başlıklı çalışma, 17/ 07 / 2014 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Afet Yönetimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi (Başkan):

Doç. Dr. Saime Şahinöz

İmza:

Jüri Üyesi (Danışman):

Yrd. Doç. Dr. Aydın Kıvanç

İmza:

Jüri Üyesi:

Yrd. Doç. Dr. Turgut Şahinöz

İmza:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

.. / .. /

Doç. Dr. Mevlüt ERTEN

Enstitü Müdürü

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Gümüşhane İlinin Köse İlçesinde Halkın Afet Konusundaki Bilgi ve Bilinç Düzeylerinin Tespiti Araştırması” başlıklı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

☐	Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
☐	Tezim sadece Gümüşhane Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
☒	Tezimin 1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

06 /08 / 2014

Cem MERAL

ÖNSÖZ

Bu çalışmamın yürütülmesinde ve tamamlanmasında danışmanlığımı yapan, bana yol gösteren ve önemli destekler veren değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Sayın Aydın KIVANÇ'a, yüksek lisans eğitimim boyunca bilgileriyle bizleri aydınlatan tüm değerli hocalarıma, öğrenim hayatım boyunca bana destek olan aileme, çalışmam boyunca desteğini eksik etmeyen sevgili arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Gümüşhane – 2014

Cem MERAL

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI	II
TEZ ETİK BİLDİRİM SAYFASI	III
ÖNSÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER	V
ÖZET	IX
ABSTRACT	X
TABLolar LİSTESİ	XI
ŞEKİLLER LİSTESİ	XIV
GRAFİKLER LİSTESİ	XV

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ	1
1.1. Problem / Problem Durumu	2
1.2. Çalışmanın Önemi	2
1.3. Çalışmanın Amacı	3
1.4. Çalışmanın Kapsamı	4

İKİNCİ BÖLÜM

2.KURAMSAL ÇERÇEVE	5
2.1. Çalışılan Konu ile İlgili Kuramsal Çerçeve	5
2.1.1. Konunun Tanımı	5
2.1.2. Afetlerin Sınıflandırılması ve Afet Türleri	8
2.1.3. Afet Yönetiminin Aşamaları.....	15
2.2. Çalışılan Konu ile İlgili Yapılan Çalışmalar	17

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YÖNTEM	18
3.1. Beklenen Yararlar	18
3.2. Araştırmanın Varsayımları	18
3.3. Araştırmanın Sınırlılıkları	18
3.4. . Araştırmanın Modeli	18
3.5. Araştırmanın Kapsamı (Evren ve Örneklem)	19
3.6. Araştırma Bölgesinin Özellikleri	19
3.7. Veri Toplama Araçları ve Yöntem	24
3.8. Araştırmanın Hipotezleri	25

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. VERİLERİN ANALİZİ VE YORUM	26
4.1. Verilerin Analizi	26
4.2. Bulgular ve Yorum	27
4.2.1. Yaş	27
4.2.2. Eğitim.....	28
4.2.3. Cinsiyet	29
4.2.4. Afet Denilince Aklınıza İlk Gelen Hangisidir?.....	30
4.2.5. Afetlerle İlgili Bir Eğitim Aldınız mı?	31
4.2.6. Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Buluyor musunuz?.....	32
4.2.7. İlk Yardım Eğitimi Aldınız mı?	33
4.2.8. Sizin ve Çevrenizin Afetlere Hazırlıklı Olduğunu Düşünüyor musunuz?...34	
4.2.9. Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma İmkânınız Var mı?.....	35
4.2.10. İşyeri Binanızın Afetlere Karşı Güvenli Olduğunu Düşünüyor musunuz?	36
4.2.11. Evinizin Afetlere Karşı Güvenli Olduğunu Düşünüyor musunuz?.....	37
4.2.12. Daha Önce Bir Afet Yaşadınız mı?	38

4.2.13. Afet Hazırlık Planı Hakkında Bilginiz Var mı?	40
4.2.14. Sizin ve Ailenizin Afet Acil Durum Çantası Var mı?	41
4.2.15. Sizce Ülkemizdeki Yöneticiler Afetlere Gereken Özeni Gösteriyor mu?	42
4.2.16. Bir Afet Durumunda Yetkililerin Size Zamanında ve Etkili Olarak Yardım Edebileceğine İnanıyor musunuz?	43
4.2.17. Depremlere Karşı Evinizde Eşyalarınız Zemine ve Duvara Sabit mi?	44
4.2.18. Televizyonda, Radyoda veya Başka Bir Şekilde Afetlerle İlgili Konuları, Programları Takip Eder misiniz?	45
4.2.19. Eğitim Durumu İle Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulma Arasındaki İlişki	46
4.2.20. Eğitim durumu ile ilk yardım eğitimi almak arasındaki ilişki	48
4.2.21. Eğitim durumu ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki	50
4.2.22. Eğitim durumu ile ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verip, vermedikleri düşüncesi arasındaki ilişki	52
4.2.23. Cinsiyet ile ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verip, vermedikleri düşüncesi arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi	54
4.2.24. Cinsiyet ile afetlerle ilgili eğitim almak arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi	55
4.2.25. Cinsiyet ile afet eğitimlerini gerekli bulma arasındaki ilişki	57
4.2.26. Cinsiyet ile ilk yardım eğitimi alma arasındaki ilişki	59
4.2.27. Cinsiyet ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki	61
4.2.28. Afetlerle ilgili eğitim almak ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olmak arasındaki ilişki	63
4.2.29. Afetlerle ilgili eğitim alma ile afet acil durum çantasına sahip olma arasındaki ilişki	65
4.2.30. Afetlerle ilgili eğitim alma ile depremlere karşı evlerinde eşyaların zemine ve duvara sabitlenmesi arasındaki ilişki.....	67
4.2.31. Daha önce afet yaşama ile afetlerle ilgili eğitim alma durumu arasındaki ilişki.....	68
4.2.32. Daha önce afet yaşama ile kendilerinin ve çevrelerindeki (Aile, akraba, iş arkadaşları, komşular) afete hazırlık durumları arasındaki ilişki.....	70
4.2.33. Daha önce afet yaşama ile afet acil durum çantasına sahip olma durumu arasındaki ilişki	72

4.2.34. Daha önce afet yaşama ile depremlere karşı evde eşyaların zemine ve duvara sabitlenmesi arasındaki ilişki	74
4.2.35. Daha önce afet yaşama ile bir afet durumunda alternatif barınma imkânlarına sahip olma durumu arasındaki ilişki	75
4.3. Tartışma.....	76
4.2. Sonuç ve Öneriler	86
KAYNAKÇA	89
EK1	91

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜMÜŞHANE İLİNİN KÖSE İLÇESİNDE HALKIN AFET KONUSUNDAKİ
BİLGİ VE BİLİNÇ DÜZEYLERİNİN TESPİTİ ARAŞTIRMASI

Cem MERAL

2014, XV+93

Gümüşhane ilinin Köse ilçesinde yapılan araştırmamız halkımızın afetler konusundaki temel bilgi ve bilinç düzeylerinin tespit edilmesini amaçlamaktadır. Çalışma 2013 yıl Haziran ve Temmuz aylarında Gümüşhane ilinin Köse ilçesinde yapılmıştır. Çalışmanın evrenini Gümüşhane ilinin Köse ilçesinde yaşayanlar olmaktadır. Örneklem yöntemi rastgele tabakalama yöntemi ile 1/10 oranında seçilmiştir ve araştırmaya katılmayı kabul edenlere uygulanmıştır.

Araştırmada, daha önce yapılan araştırmalar taranmış ve anket tekniği kullanılarak elde edilen veriler SPSS 15 Programında değerlendirilmiştir. İstatistik analizi için Ki-Kare testi kullanılmıştır. Anketimiz 20 sorudan oluşmuştur. İlk üç soruyu yaş, eğitim ve cinsiyet soruları oluşturmaktadır. Diğer 17 sorusu ise katılımcıların afetler konusundaki bilgi ve bilinç durumlarını tespit etmeye yönelik sorulardır. Araştırma için 254 adet anket formu yüz yüze görüşme tekniği ile doldurulmuştur.

Araştırmamızın sonunda halkımızın afetler konusunda yeterli bilgi ve bilinç düzeyine sahip olmadığı, eğitim seviyesine bağlı olarak afetlerle ilgili konularda bilgi sahibi olma durumunun arttığı, kadın katılımcıların erkeklere oranla afetler konusunda bilgi ve bilinç düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Afet, Afet konusundaki bilgi düzeyi, Afet konusundaki bilinç düzeyi.

ABSTRACT

MASTER THESIS

RESEARCH FOR DETERMINING OF THE PEOPLE'S LEVEL OF KNOWLEDGE AND AWARENESS ABOUT DISASTERS, IN KOSE COUNTY IN GUMUSHANE

Cem MERAL

2014, XV+93

Our research which completed in Kose County which in Gümüşhane province aims to determine the people's level of consciousness and basic knowledge about disasters. Research has been done in June and July of 2013 in Kose County of Gümüşhane. Sampling is selected with random stratification method with 1/10 ratio and has been applied to participants who agreed.

In this research, earlier researches have been scanned and the obtained data with survey technique has been analyzed with SPSS 15 software. Chi-square test has been used for statistical analysis. The survey consisted of 20 questions. The first three questions are the age, education and gender poses questions. The remaining 17 questions are questions for detecting participants knowledge about disasters and states of consciousness. For the research, 254 questionnaire form were filled with face-to-face interview technique.

End of our research, it has been determined that our people does not have adequate knowledge and awareness about disasters and depending on level of education, knowledge rate is increasing and female participants' knowledge and awareness about disasters is lower than men.

Key words: Disaster, The level of disaster knowledge, The level of disaster awareness

Tablolar Listesi

Tablo 2.1. Ülkemizde Yaşanan Büyük Depremler	12
Tablo 2.2. Ülkemizdeki Sel ve Su Baskını Riski Olan İllerimiz	14
Tablo 3.1. Gümüşhane İlinin Köse İlçesinin 2012 Yılı Nüfus Bilgileri	20
Tablo 3.2. Gümüşhane İlinin Köse İlçesinin 2012 Yılı Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfusu	21
Tablo 3.3. Gümüşhane İlinin Köse İlçesinin 2012 Yılı Bitirilen Eğitim Düzeyi ve Cinsiyete Göre İlçe Merkezi Nüfusu (15+Yaş)	22
Tablo 4.1. Yaş	27
Tablo 4.2. Eğitim	28
Tablo 4.3. Cinsiyet	29
Tablo 4.4. Afet Denilince Aklınıza İlk Gelen Hangisidir?	30
Tablo 4.5. Afetlerle İlgili Bir Eğitim Aldınız mı?	31
Tablo 4.6. Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Buluyor musunuz?	32
Tablo 4.7. İlk Yardım Eğitimi Aldınız mı?	33
Tablo 4.8. Sizin ve Çevrenizin Afetlere Hazırlıklı Olduğunu Düşünüyor musunuz?	34
Tablo 4.9. Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma İmkânınız Var mı?	35
Tablo 4.10. İşyeri Binanızın Afetlere Karşı Güvenli Olduğunu Düşünüyor musunuz?	36
Tablo 4.11. Evinizin Afetlere Karşı Güvenli Olduğunu Düşünüyor musunuz?	37
Tablo 4.12. Daha Önce Bir Afet Yaşadınız mı?	38
Tablo 4.13. Afet Yaşayanların Yakalandığı Afet Türleri	39
Tablo 4.14. Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumu	40
Tablo 4.15. Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Durumu	41
Tablo 4.16. Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Gösterme Durumları	42
Tablo 4.17. Afet Durumunda Yetkililerin Zamanında ve Etkili Olarak Yardım Etme Durumu	43
Tablo 4.18. Depremlere Karşı Evlerde Eşyaların Zemine ve Duvara Sabitlik Durumu	44

Tablo 4.19. Televizyonda, Radyoda veya Başka Bir Şekilde Afetlerle İlgili Konuları Takip Etme Durumu	45
Tablo 4.20. Eğitim Durumu ile Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulma Arasındaki İlişki	47
Tablo 4.21. Eğitim Durumu ile İlk Yardım Eğitimi Almak Arasındaki İlişki	48
Tablo 4.22. Eğitim Durumu ile Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki İlişki	51
Tablo 4.23. Eğitim Durumu ile Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Verip, Vermedikleri Düşüncesi Arasındaki İlişki.	52
Tablo 4.24. Cinsiyet ile Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Verip, Vermedikleri Düşüncesi Arasındaki İlişki.	54
Tablo 4.25. Cinsiyet ile Afetlerle İlgili Eğitim Almak Arasındaki İlişki	55
Tablo 4.26. Cinsiyet ile Afet Eğitimlerini Gerekli Bulma Arasındaki İlişki.	57
Tablo 4.27. Cinsiyet ile İlk Yardım Eğitimi Alma Arasındaki İlişki.....	59
Tablo 4.28. Cinsiyet ile Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki İlişki.....	61
Tablo 4.29. Afetlerle İlgili Eğitim Alma ile Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olmak Arasındaki İlişki	63
Tablo 4.30. Afetlerle İlgili Eğitim Alma ile Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Arasındaki İlişki	65
Tablo 4.31. Afetlerle İlgili Eğitim Alma ile Depremlere Karşı Evlerinde Eşyaların Zemine Ve Duvara Sabitlenmesi Arasındaki İlişki	67
Tablo 4.32. Daha Önce Afet Yaşama ile Afetlerle İlgili Eğitim Alma Durumu Arasındaki İlişki ...	68
Tablo 4.33. Daha Önce Afet Yaşama İle Kendilerinin Ve Çevrelerindeki(Aile, Akraba, İş Arkadaşları, Komşular) Afete Hazırlık Durumları Arasındaki İlişki	70
Tablo 4.34. Daha Önce Afet Yaşama ile Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Durumu Arasındaki İlişki.....	72
Tablo 4.35. Daha Önce Afet Yaşama ile Depremlere Karşı Evde Eşyaların Zemine Ve Duvara Sabitlenmesi Arasındaki İlişki	74
Tablo 4.36. Daha Önce Afet Yaşama ile Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma İmkânlarına Sahip Olma Durumu Arasındaki İlişki	75

Şekiller Listesi

Şekil 2.1. 1970-2012 Yılları Arasında Türkiye’de Meydana Gelen Toplam 5434 Doğal Afetin İllere Göre Oranı	10
Şekil 2.2. Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası	11
Şekil 2.3. Bölgemizdeki Aktif Fay Hatları	13
Şekil 2.4. Türkiye’de 1950-2001 Yılları Arasında Heyelan Olay Sayısının İlçelere Göre Dağılımı	15
Şekil 2.5. Afetin Öncesi ve Sonrasına Ait Safhalar	16
Şekil 3.1. Gümüşhane İlinin Deprem Haritası	23
Şekil 3.2. Gümüşhane İlinin Heyelan Risk Haritası	24

Grafikler Listesi

Grafik 4.1. Yaş	27
Grafik 4.2. Eğitim	28
Grafik 4.3. Cinsiyet	29
Grafik 4.4. Afet Denilince Aklınıza İlk Gelen Hangisidir?	30
Grafik 4.5. Afetlerle İlgili Bir Eğitim Aldınız mı?	31
Grafik 4.6. Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Buluyor musunuz?	32
Grafik 4.7. İlk Yardım Eğitimi Aldınız mı?.....	33
Grafik 4.8. Sizin Ve Çevrenizin Afetlere Hazırlıklı Olduğunu Düşünüyor musunuz?.....	34
Grafik 4.9. Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma İmkânınız Var mı?	35
Grafik 4.10. İşyeri Binanızın Afetlere Karşı Güvenli Olduğunu Düşünüyor musunuz?	36
Grafik 4.11. Evinizin Afetlere Karşı Güvenli Olduğunu Düşünüyor musunuz?	37
Grafik 4.12. Daha Önce Bir Afet Yaşadınız mı?	38
Grafik 4.13. Afet Yaşayanların Yakalandığı Afet Türleri	39
Grafik 4.14. Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumu	40
Grafik 4.15. Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Durumu	41
Grafik 4.16. Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Gösterme Durumları	42
Grafik 4.17. Afet Durumunda Yetkililerin Zamanında ve Etkili Olarak Yardım Etme Durumu	43
Grafik 4.18. Depremlere Karşı Evlerde Eşyaların Zemine ve Duvara Sabitlik Durumu	44
Grafik 4.19. Televizyonda, Radyoda veya Başka Bir Şekilde Afetlerle İlgili Konuları Takip Etme Durumu	45
Grafik 4.20. Eğitim Durumu İle Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulma Arasındaki İlişki	47
Grafik 4.21. Eğitim Durumu İle İlk Yardım Eğitimi Almak Arasındaki İlişki	49
Grafik 4.22. Eğitim Durumu İle Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki İlişki	51

Grafik 4.23. Eğitim Durumu İle Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Verip, Vermedikleri Düşüncesi Arasındaki İlişki.	53
Grafik 4.24. Cinsiyet İle Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Verip, Vermedikleri Düşüncesi Arasındaki İlişki.	54
Grafik 4.25. Cinsiyet İle Afetlerle İlgili Eğitim Almak Arasındaki İlişki	56
Grafik 4.26. Cinsiyet İle Afet Eğitimlerini Gerekli Bulma Arasındaki İlişki	58
Grafik 4.27. Cinsiyet İle İlk Yardım Eğitimi Alma Arasındaki İlişki.....	60
Grafik 4.28. Cinsiyet İle Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki İlişki.....	62
Grafik 4.29. Afetlerle İlgili Eğitim Alma İle Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olmak Arasındaki İlişki	64
Grafik 4.30. Afetlerle İlgili Eğitim Alma İle Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Arasındaki İlişki	66
Grafik 4.31. Afetlerle İlgili Eğitim Alma İle Depremlere Karşı Evlerinde Eşyaların Zemine Ve Duvara Sabitlenmesi Arasındaki İlişki	67
Grafik 4.32. Daha Önce Afet Yaşama İle Afetlerle İlgili Eğitim Alma Durumu Arasındaki İlişki ...	69
Grafik 4.33. Daha Önce Afet Yaşama İle Kendilerinin Ve Çevrelerindeki(Aile, Akraba, İş Arkadaşları, Komşular) Afete Hazırlık Durumları Arasındaki İlişki	71
Grafik 4.34. Daha Önce Afet Yaşama İle Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Durumu Arasındaki İlişki.....	73
Grafik 4.35. Daha Önce Afet Yaşama İle Depremlere Karşı Evde Eşyaların Zemine Ve Duvara Sabitlenmesi Arasındaki İlişki.....	74
Grafik 4.36. Daha Önce Afet Yaşama İle Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma İmkânlarına Sahip Olma Durumu Arasındaki İlişki	75

1.BÖLÜM

1.G R

Bu bölümde toplumun afetlerle ilgili bilinç düzeyinin artırılmasının önemi ve etkisi üzerinde durulmu . Çalı manın amacı ve hedefleri belirlenmi tir. Çalı ılan konuyla ilgili bilgi verilmi tir.

Ülkemiz afetlerden sık sık etkilenmektedir bu afetlerin etkileri uzun süre devam etmekte ve toplumda sosyal, fiziksel ve ekonomik etkiler bırakmaktadır.

Ülkemizde afet denilince akla ilk gelen hiç üphesiz depremdir. Deprem ülkemizin büyük ve aktif fay hatları üzerinde olmasından dolayı sık sık ya anmaktadır. Deprem afetine hazırlıksız yakalanan ülkemiz ciddi can ve mal kaybı ya amaktadır. Deprem dı ında da birçok afet ülkemizde görülmekte ve etkili olabilmektedir. Afetlerin ülkemizde çok sık ve etkili olarak meydana gelmesine ra men toplumun bu konudaki duyarlılı ı ve e itimi yetersizdir. Ya anan afet sonrası yöneticiler, yardım ekipleri ve sivil toplum kurulu larının afete müdahale etmesi zaman alacaktır. Müdahale eden ekipler ister istemez yetersiz kalacak ve tüm afetzedelere ula amayacaktır. Özellikle Büyük afetler de yardımların ve kurtarma ekiplerinin gelmesi günler sürebilmektedir. Bu nedenle afete u ramadan önce bireylerin ve toplumun afete hazırlıklı olması ve gerekli önlemleri alması gerekmektedir. Verimli bir afet yönetimi için bireylerin, toplumun ve yöneticilerin e itilmesi arttır. Bu e itimler verilmeden önce ilk önce halkın afet konusundaki tutum davranı ve bilgi düzeyleri tespit edilmelidir. Yapılacak bu tespitler bireylerin, toplumun ve yöneticilerin e itilmesinde büyük faydalar sa layacaktır.

Bunun için modern afet yönetiminde oldu u gibi, müdahale ve iyile tirme çalı malarından olu an kriz yönetiminden daha çok, kayıp, zarar azaltma, hazırlık, tahmin ve erken uyarı çalı malarından olu an risk yönetimine önem verilmelidir. Bu nedenle ülkemizde artık “insanlarımızı enkaz altından nasıl kurtarırız?” dü üncesiyle

yapılan çalı maların yerine, “insanlarımız enkaz altında kalmassn!” d üncesiyle yapılacak olan çalı malara öncelik verilmelidir.¹

1.1. Problem/ Problem Durumu

Ülkemizde afetler sık sık ya anmaktadır ve ya anacaktır da. Ya anan bu afetler halkımız üzerinde büyük etkiler bırakmaktadır. Maddi ve manevi yıkıma sebep olmaktadır. Ülkemizde ya ayan insanların ülkemizin bir gerçe i olan afetlerle ilgili bilgi ve bilinç düzeylerinin ölçülmesi büyük önem ta ırmaktadır. Toplumun afetlerle ilgili bilgi ve bilinçlerinin ölçülmesi afetlerin önlenmesi, sonuçlarının azaltılması, yardım ve kurtarma faaliyetlerinin daha etkin bir ekilde yapılması için büyük önem ta ırmaktadır. Toplumun afetlerle ilgili bilgi ve bilinç düzeylerinin bilinmemesi afetlerin de erlendirilmesinde ve önlenmesinde büyük problemlere neden olmaktadır.

Ülkemizde halkın afet konusundaki bilgi ve bilinç düzeyinin dü ük oldu u daha önce ya anan afetlerde ortaya çıkmı tır. Toplumdaki bu eksiklik afetlere, afetlerin sonuçlarının büyümesine, can kaybı, ekonomik kayıplara ve uzun süren manevi yıkımlara sebep olmaktadır.

1.2.Çalı manın Önemi

Afetler ülkemizde sıkça ya anmaktadır. Ya anan bu afetler ülkemiz ve insanlarımız için sosyal, fiziksel ve ekonomik kayıplara neden olmaktadır. Bu afetlerin etkileri uzun süre devam etmekte ve afetlerin sonuçlarının ortadan kaldırılması için büyük çabalar gerekmektedir. Özellikle ülkemizde de sıkça gözüken deprem afeti sonuçları açısından uzun süreli ve etkili kayıplara neden olmaktadır. 17 A ustos 1999 yılında ya anan Marmara depreminin etkileri de ülkemiz açısından yıkıcı ve uzun süreli olmu tur.

¹ Mikdat Kadio lu, “**Toplumda Afet Bilincini Artırma Yöntemleri**”, JICA TÜRK YE OF S , YAYIN NO: 2 ,Mart 2008, s. 227.

17 A ustos 1999 depremi stanbul'un Avcılar, Küçükçekmece, Tuzla ilçeleri ile zmit, Adapazarı, Gölcük, Yalova, Düzce ve Bolu ehirlerinde resmi kayıtlara göre, 17 bin 480 ki inin ya amını yitirmesine, 44 bin ki inin yaralanmasına, 200 bin ki inin evsiz kalmasına yol açmı tır. Depremde 66 bin 441 konut, 10 bin 901 i yeri yıkılmı tır. Ayrıca 68 bin konut, 10 bin i yerinin orta hasarlı, 80 bin konut ve 10 bin i yerinin de az hasarlı oldu u belirlenmi tir.²

Ya anan bu deprem afetinin ekonomik kaybı da yüksek miktarlardadır. Ülkemizin en geli mi ve sanayinin merkezi konumunda olan bölgede ya anan depremin ekonomik etkileri de yüksek ve uzun sürelidir.

TÜS AD, DPT ve Dünya Bankası (DB) tarafından hazırlanan çe itli çalı malar- da Marmara Depreminin ekonomik sonuçlarına dair birbirine yakın rakamlar verilmektedir. Örne in toplam maliyet TÜS AD'a göre 17 milyar dolar, DPT'ye göre 15–19 milyar dolar, Dünya Bankası'na göre 12–17 milyar dolardır.³

Afetler nedeniyle ya anan tüm kayıpların en aza indirilmesi ve ortadan kaldırılması için toplumun e itilmesi ve bilinçlendirilmesi arttır. Toplumun bilinçlendirilmesi ve e itilmesi için ise ilk olarak toplumun bu konudaki temel bilgi ve bilinç düzeyinin tespit edilmesi gerekmektedir. Toplumun bilgi ve bilinç düzeyi bilinmeden yapılacak çalı malar hiç üphesiz sa lam temellere oturmayacaktır. Çalı mamızda toplumun eksiklikleri tespit edilmeye çalı lımı ve sonuçlar bu do rultuda de erlendirilmi tir.

² Hüsnü Can, "Türkiye'nin Deprem Gerçeği Paneli", **Gazi Üniversitesi Deprem Araştırma Ve Uygulama Merkezi Yayını**, 2010, s.3.
http://www.deprem.gov.tr/Sarbis/DDK/Belgeler/turkiyenin_deprem_gercegi_paneli_kitabi.pdf
(10,01.2014)

³ **Türkiye'de Deprem Gerçeği Ve TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın Önerileri- Oda Raporu**, Nisan 2012, 2. Baskı, Ankara, Yayın No: MMO/587 s. 15.
http://www.mmo.org.tr/resimler/dosya_ekler/d4419b4a44bde5f_ek.pdf (10. 01.2014)

1.3.Çalı manın Amacı

Çalı manın amacı Gümü hane'nin köse ilçesinde ya ayan ki ilerin afetlerle ilgili temel bilgi ve bilinç düzeylerinin tespit edilmesidir.

1.4.Çalı manın Kapsamı

Çalı ma 2013 yıl Haziran ve Temmuz aylarında Gümü hane ilinin Köse ilçesinde yapılmı tır. Çalı manın evrenini Gümü hane ilinin Köse ilçesinde ya ayanlar olu turmaktadır. Örnekleme yöntemi rastgele tabakalama yöntemi ile 1/10 oranında seçilmi tir ve ara tırmaya katılmayı kabul edenlere uygulanmı tır.

2.BÖLÜM

2.KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1.Çalışılan Konu ile İlgili Kuramsal Çerçeve

2.1.1.Konunun Tanımı

Konumuzun temelini oluşturan afet ve diğer önemli terimlerinin anlamına değinmek konunun daha anlaşılır olması açısından son derece önemlidir. Aşağıda konumuzla ilgili önemli terimlerin açıklaması verilmiştir.

-Afet, insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplara neden olan, normal yaşamı ve insan faaliyetlerini durdurarak veya kesintiye uğratarak toplulukları olumsuz etkileyen doğal, teknolojik veya insan kökenli olaylar olarak tanımlanmaktadır. Bir olayın afet olarak adlandırılabilmesi için, insan toplulukları ve yerleşim yerleri üzerinde kayıplar meydana getirmesi ve insan faaliyetlerini durdurarak ya da kesintiye uğratarak bir ya da daha fazla yerleşim birimini etkilemesi gerekmektedir. Bu tanımlamalardan anlaşılabilir gibi afet, olayın kendisinden çok doğrudan sonuçlar olarak görülmektedir. Bir afetin büyüklüğü ise insanlar açısından neden olduğu can ve ekonomik kayıplarla ölçülmektedir.⁴

Afetler yukarıda belirttiğimiz gibi insanlar açısından neden olduğu can ve ekonomik kayıplara göre büyüklüklerini oluşturmaktadır. Fakat bunların dışında da afetlerin büyüklüklerini etkileyen faktörler vardır. Afetin büyüklüğüne etki eden başlıca faktörler şunlardır.

- Olayın fiziksel büyüklüğü,
- Olayın yoğun yerleşim alanlarına olan uzaklığı,
- Fakirlik, az gelişmişlik ve işsizlik,

⁴ P. Gülkan, M. Balamir, A. Yakut, “**Afet Yönetiminin Stratejik İlkeleri: Türkiye ve Dünyadaki Politikalara Genel Bakış**”, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Afet Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları, Eylül 2003, s. 4.

- Hızlı nüfus artı ı,
- Tehlikeli bölgelerdeki hızlı ve denetimsiz ehirle me, sanayile me ve yapıla ma,
- Ormanların ve çevrenin tahribi veya yanlış kullanımı,
- Bilgisizlik ve e itim eksikli i,
- Toplumun afet olaylarına kar ı önceden alabildi i koruyucu ve önleyici önlemlerin ula abildi i düzey.⁵

-Acil durum, toplumun tamamının veya belli kesimlerinin normal hayat ve faaliyetlerini durduran veya kesintiye u ratan ve acil müdahaleyi gerektiren olayları ve bu olayların olu turdu u kriz halini ifade eder. Afet sırasında ola anüstü tedbirlerin alınmasına ve faaliyetlerin yürütülmesine gerek duyulan geçici bir durumdur.⁶

-Acil durum yönetimi, afet olayının meydana gelmesinden hemen sonra ba layarak, etkilenen toplulukların tüm ihtiyaçlarını zamanında, hızlı ve etkili olarak kar ılamayı amaçlayan yönetim sürecini ifade eder. Sürekli olmayıp, acil durum olarak de erlendirilen bir olayın meydana gelmesi ile ba layıp, acil durumu gerektiren nedenler ortadan kalktı nda sona eren bir yönetim eklidir. Afet yönetiminin olaya müdahale ve kısa süreli iyile tirme faaliyetlerini kapsar. Etkin bir acil durum yönetimi; planlı, hazırlıklı ve koordineli olmayı ve ola an yönetimlerden farklı olarak, ola an dı ı imkân, kaynak ve yetkileri gerektirir.⁷

-Afet yönetimi, afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması, afet sonucunu do uran olaylara zamanında, hızlı ve etkili olarak müdahale edilmesi ve afetten etkilenen topluluklar için daha güvenli ve geli mi yeni bir ya am çevresi olu turulabilmesi için, toplumca yapılması gereken top yekûn bir mücadele sürecini ifade eder. Ba ka bir deyi le; afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması amacıyla, afet öncesi, sırası ve sonrasında alınması gereken önlemler ve yapılması gereken çalı maların planlanması, yönlendirilmesi, koordine edilmesi, desteklenmesi ve etkin olarak uygulanabilmesi için toplumun tüm kurum ve kurulu larıyla, imkân ve

⁵ Oktay ERGÜNAY, **Doğal Afetler ve Sürdürülebilir Kalkınma**, Deprem Sempozyumu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 11-12 Kasım 2009, s. 4.

⁶ "Afet Ve Acil Literatür", http://www.acilafet.org/upload/dosyalar/AFET_TERMINILOJI.pdf -21.01.2014

⁷ "Afet Ve Acil Literatür", http://www.acilafet.org/upload/dosyalar/AFET_TERMINILOJI.pdf -21.01.2014

kaynaklarının belirlenen stratejik hedefler ve öncelikler do rultusunda kullanılmasını gerektiren çok yönlü, çok disiplinli ve çok aktörlü bir yönetim süreci olarak da tanımlanabilir. Bu süreç içerisinde, zarar azaltma, hazırlık, müdahale, iyile tirme ve yeniden in a gibi ana a amalara ayrılabilen faaliyetler süreklidir. Bir önceki a amada yapılanların ba arısı bir sonraki a amada yapılacak faaliyetlerin ba arısını etkiler. Bu süreç bir çember veya iç içe geçmi halkalarla gösterilir ve “Afet Yönetim Döngüsü veya Zinciri” olarak adlandırılır. Bu nedenle ”Bütünle ik veya Entegre Afet Yönetimi” terimleri de kullanılmaktadır.⁸

-Afete hazırlık, afetlere zamanında, hızlı ve etkili olarak müdahale edebilmek için afet öncesinde yapılması gereken planlama, e itim, tatbikat, erken uyarı sistemlerinin kurulması, acil yardım malzeme stokları, halkın bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi gibi faaliyetlerin sürekli ve sürdürülebilir olarak yürütüldü ü süreci ifade eder.⁹

-Afetlerde anket, Afet sonrasında sosyal, ekonomik ve psikolojik etkilerin ara tırılması, afetzede e ilim ve isteklerinin belirlenmesi ya da afet öncesindeki e itim çalı malarında kullanılmak amacıyla yapılan bilgi toplama ve de erlendirme faaliyetidir. Anket ise, bireylerden ve guruplardan de erler, fikir, tutum, anlayı ve bilgi düzeyleriyle ilgili verileri belli kriterlere toplamak için uygulanan yöntem olarak tanımlanmaktadır.¹⁰

-Bilinçlendirme, insanların alı kanlık ve davranı biçimlerini, belirli bir anlayı do rultusunda de i tirmek amacıyla sürekli olarak yapılan e itim ve bilgilendirme çalı malarının yer aldı ı süreçtir.¹¹

-Afet çantası, afet sonrasında kullanılmak üzere bazı acil ihtiyaç maddeleri ve belgelerin hazır bulunduruldu u çantayı ifade eder. içerisinde; Önemli evrak kopyaları, telefon listesi, para, kıyafet, radyo, kuru gıda, su, ilaç, ilk yardım çantası, hijyen malzemesi v.b. gibi eyler bulunmalıdır.¹²

⁸ “Afet Ve Acil Literatür”, http://www.acilafet.org/upload/dosyalar/AFET_TERMINILOJI.pdf -21.01.2014

⁹ “Afet Ve Acil Literatür”, http://www.acilafet.org/upload/dosyalar/AFET_TERMINILOJI.pdf -21.01.2014

¹⁰ Oktay ERGÜNAY ,Polat GÜLKAN , H. Hüseyin GÜLER, **Afet Yönetimi İle İlgili Terimler-Açıklamalı sözlük**, s. 6. <http://ebookbrowse.net/afet-y%C3%B6netimi-%C4%B0le-%C4%B0lgili-terimler-pdf-d431082883>, (21.01.2014)

¹¹ Oktay ERGÜNAY ,Polat GÜLKAN , H. Hüseyin GÜLER, a.g.e., s. 10.

¹² Oktay ERGÜNAY ,Polat GÜLKAN , H. Hüseyin GÜLER, a.g.e., s. 3.

- İlk yardım, herhangi bir kaza veya yaralı tehlikeye düşüren bir durumda, sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması ya da durumun kötüye gitmesini önleyebilmek amacıyla olay yerinde, tıbbi araç gereç aranmaksızın, mevcut araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız uygulamalardır.¹³

2.1.2. Afetlerin Sınıflandırılması ve Afet Türleri

Afetler oluşma nedenlerine göre sınıflandırılmaktadırlar. Afetler doğal nedenli ya da insan kaynaklı olabilmektedir. Aşağıdaki tabloda afetler halk sağlığı açısından gruplandırılmıştır.

Halk sağlığı açısından afetler:

1. Doğal afetler

1.1. İklimsel

1.1.1. Su baskınları

1.1.2. Fırtınalar

1.1.2.1. Sudan kaynaklanan

1.1.2.2. Karadan kaynaklanan

1.2. Jeolojik

1.2.1. Depremler

1.2.2. Volkanik patlamalar

1.2.3. Sismik deniz dalgaları (Tsunami)

2. İnsan nedenli afetler

2.1. Ani

¹³ H. Fazıl İNAN, Zülfinaz KURT, İlknur KUBİLAY, **Temel İlk Yardım Uygulamaları Eğitim Kitabı**, T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü -İlk Yardım ve Acil Sağlık Hizmetleri Daire Başkanlığı, Ankara 2011, s. 7. <http://www.saglik.gov.tr/TR/dosya/1-78703/h/ilkyardimuyg.pdf> (21.01.2014)

2. 1.1. Patlamalar

2. 1.2. Yangınlar

2.1..3. Çarpı ma, dü me (uçak vb.)

2. 1.4. Yayılma, dökülme (petrol vb.)

2. 1.5. Radyasyon etkilenimi

2.2. Sinsi-sürekli

2.2.1. Kuraklık ve kıtlık

2. 2. 2. Kimyasal etkilenim

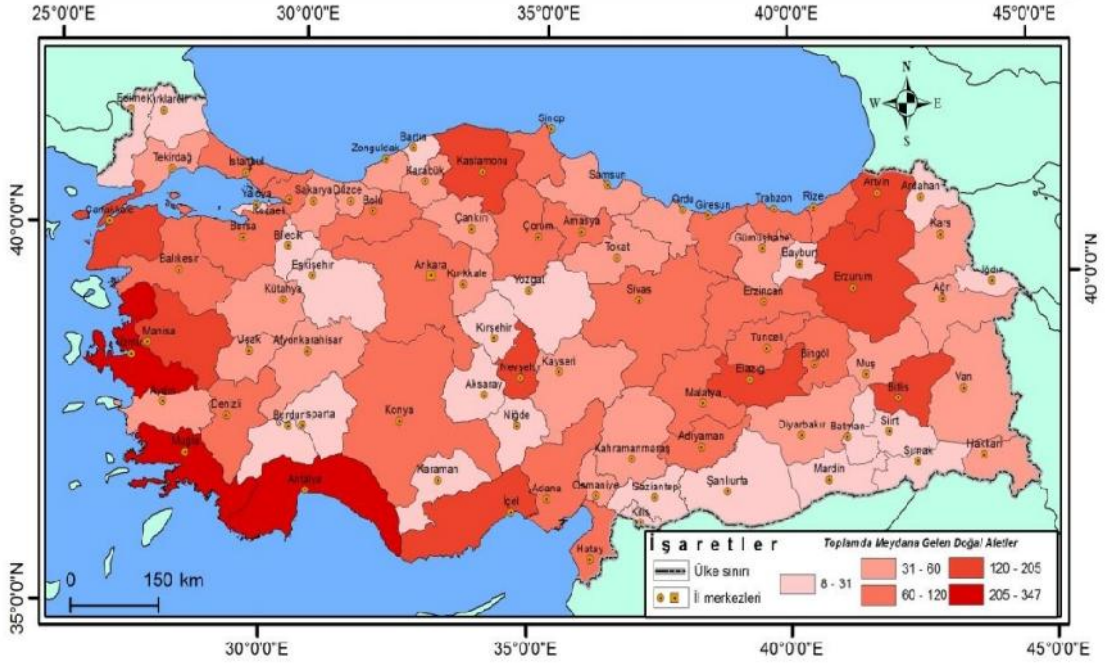
2. 2. 3. Radyasyon etkilenimi

2. 2.4. Dünyanın ısınması-sera etkisi

2. 3. Sava ve çatı malar¹⁴

Ülkemizde de her yıl yukarıda belirtmi oldu umuz afet türlerinden bazıları gerçekleşmektedir. Bunlar do al ve insan kaynaklı olabilmektedirler. Bu afetlerin illere göre oranı a a ıdaki haritada gösterilmi tir.

¹⁴ Çağatay GÜLER ve Zakir ÇOBANOĞLU, **Afetlerde Çevre Sağlığı Önlemleri**, Çevre Sa lı ı Temel Kaynak Dizisi: 39, Ankara 1997, s. 10.

ekil 2. 1. 1970-2012 yılları arasında Türkiye’de meydana gelen toplam 5434 do al afetin illere göre oranı a a ıdaki haritada verilmi tir.

Kaynak: E. Öz ahin, Türkiye’de Ya anımı (1970-2012) **Do al Afetler Üzerine Bir De erlendirme**, 2. Türkiye Deprem Mühendisli i ve Sismoloji Konferansı 25-27 Eylül 2013 – MKÜ – Hatay, s. 2. <http://www.tdmd.org.tr/TR/Genel/pdf/TDMSK046.pdf> (21.03.2014)

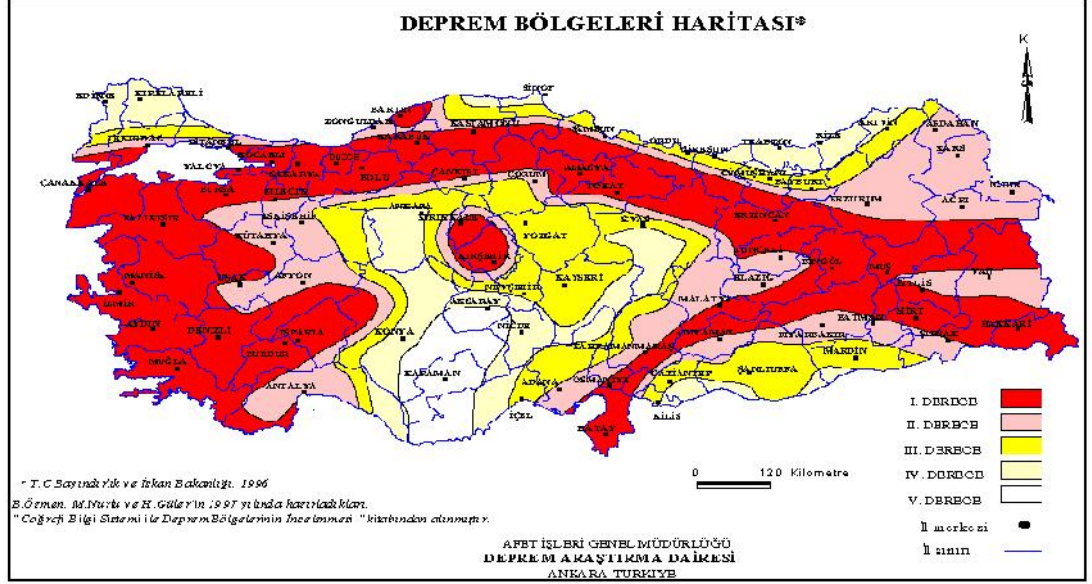
Ülkemizde sıkça görülen ve sonuçları itibariyle ülkemizi ve toplumumuzu etkileyen afet türleri a a ıda kısaca açıklanmaya çalı ılmı tir.

Deprem afeti ülkemizin aktif fay hatları üzerinde bulunması nedeniyle ülkemizde sık sık ve etkili olarak ya anmaktadır.

Fayların olu masında yer kabu undaki sıkı ma ve geni leme kuvvetleri en önemli rolü oynamaktadır. Bu tür kuvvetler kırıklar boyunca kaya kütlelerini hareket ettirmektedir. Ancak kırıklar boyunca kaya kütleleri hareket ettirilemedi i bazı bölümlerde ise yo un bir enerji birikmesine neden olmaktadır. Yerin derinliklerinde biriken enerjinin, sonuçta bir ekilde bo alması gerekmekte olup, bu enerjinin bo alması sırasında da yer sarsıntıları (depremler) olmaktadır.¹⁵

¹⁵ Eşref ATABEY, **Deprem**, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Yayınlarından Eğitim Serisi NO. 34, Ankara 2000, s. 17. <http://www.mta.gov.tr/v2.0/deprem/pdf/deprem.pdf> (13,02,2014)

Ülkemizde deprem afeti her bölgede aynı derecede risk oluşturmamaktadır. Özellikle aktif fay hatları üzerinde bulunan bölgelerimizde deprem riski daha yüksektir. Aşağıdaki harita ülkemizde deprem risk bölgelerini önceliklerine göre göstermektedir.

ekil 2. 2. Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası

Kaynak: <http://www.deprem.gov.tr/sarbis/Shared/DepremHaritalari.aspx> (18.01.2014)

1912 yılından günümüze kadar yaşanan büyük depremlerde binlerce insanımız hayatını kaybetmiştir. Aşağıdaki tabloda ülkemizde yaşanan büyük depremler, yaşadığı tarih, şiddeti, yüzey merkezleri ve ölüm oranları verilmiştir.

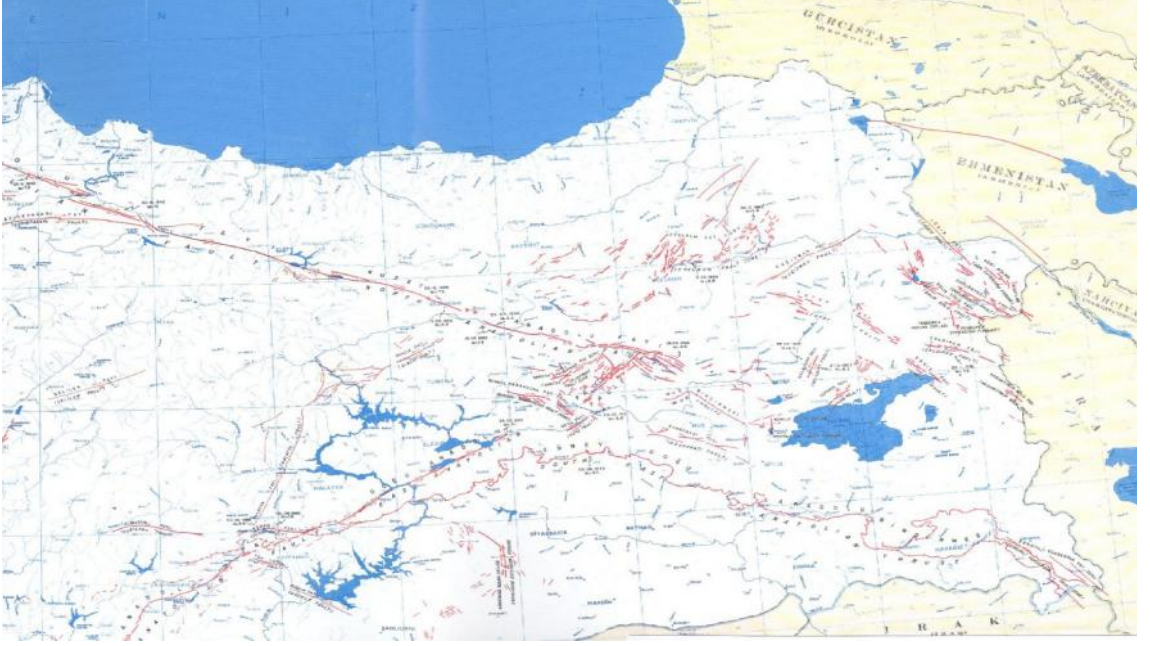
Tablo 2.1. Ülkemizde Ya anan Büyük Depremler

Yıl	iddet	Yüzey merkezi	Ölüm
1912	7,3	Tekirda	200
1914	7,0	Burdur	300
1939	7,8	Erzincan	33000
1942	7,0	Tokat	3000
1943	7,4	Ladik-Samsun	4000
1944	7,5	Gerede	4000
1953	7,2	Yenice-Çanakkale	300
1957	7,1	Fethiye	70
1957	7,1	Abant-Bolu	50
1966	6,7	Varto	2400
1970	7,2	Gediz	1100
1971	6,8	Bingöl	1000
1975	6,6	Lice	2400
1976	7,5	Muradiye	3800
1983	6,9	Erzurum	1200
1999	7,6	zmit	17000
1999	7,2	Düzce	900
2010	6,1	Elazı	60
2011	7,2	Erci -Van	600

Kaynak : Ali Ercan, **Türkiye’de Depremler,**

http://itubirlik.org.tr/wpcontent/uploads/ali_ercan_makale.pdf (21.01.2014)

Bu harita ise bölgemizdeki aktif fay hatlarını göstermektedir.

ekil 2.3. Bölgemizdeki aktif fay hatları

Kaynak: http://www.mta.gov.tr/v2.0/deprem/images/jeoloji_haritalari/dirifay_3.jpg 21.01.2014

Deprem dışında ülkemizde etkili olan diğer afet türleri sel ve su baskınlarıdır. Sel ve su baskınları iklimsel afetler olmakta ve aırı ya 1 sonucunda ya anmaktadır. Ülkemizde yanlış ve hatalı yapılaşmanın sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Dere yataklarına yapılan yapılar bu afetten en çok etkilenen bölgeleri oluşturmaktadır. DS verilerine göre ülkemizdeki en riskli iller aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 2.2. Ülkemizdeki sel ve su baskını riski olan illerimiz

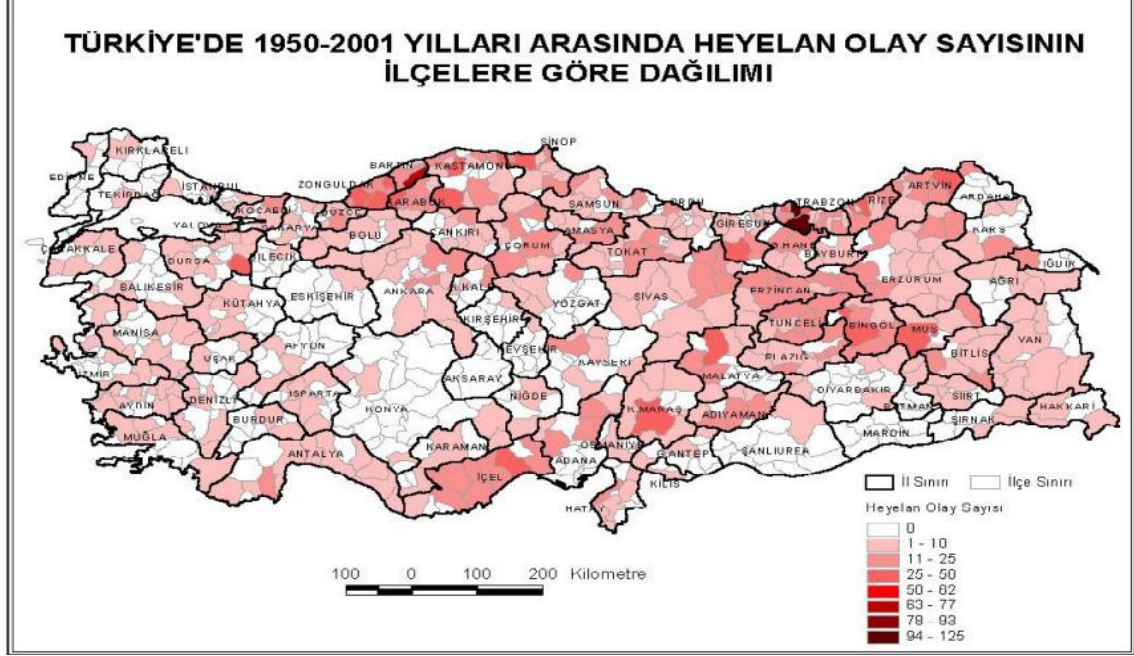
Derece	İl	Yıllık sıklık	Riske maruz nüfus
1	zmir	3.484	450,000
2	Rize	1.841	55,000
3	Kahramanmara	1.608	35,000
4	Denizli	0.596	20,000
5	Trabzon	0.508	32,000
6	Antalya	0.408	400,000
7	Kırıkkale	0.396	10,000
8	Balıkesir	0.172	15,000
9	Bartın	0.132	60,000
10	Bitlis	0.132	10,000
11	Sivas	0.132	10,000
12	Van	0.132	70,000
13	Batman	0.044	5,000
14	Zonguldak	0.024	25,000
15	Ankara	0.024	100,000
Toplam			1,297,000

Kaynak: Oktay Ergünay, **Türkiye'nin Afet Profili**, TMMOB Afet Sempozyumu, <http://www.e-kutuphane.imo.org.tr/pdf/3885.pdf> (21.01.2014)

Ülkemizde ya anan ve etkili olan di er afet türü ise heyelandır. Heyelan özellikle Karadeniz bölgesinde fazlaca ya anmaktadır. Heyelan ya ı miktarı, bitki örtüsü, arazinin topografyasına ve e imine ba lı olarak etkili olabilmektedir.

Yer kayması olarak ta bilinen heyelanlar, kütle hareketleri arasında en etkili olanı ve en sık görülenidir. Yamaç dengesinin bozulması sonucu, yerçekiminin de etkisiyle arazinin bir bölümünün (kayaların, ufalanmı ta ların, topra ın ve büyük

ölçüde tabakaların) yamaç eğimi doğrultusunda hareket ederek ekil ve yer de i tirmesi olarak tanımlanabilir.¹⁶

ekil 2.4. Türkiye’de 1950-2001 yılları arasında heyelan olay sayısının ilçelere göre dağılımı

Kaynak: Pehlivan , Mevlüt (2008) “**Kürtün Baraj Gölünün Sahilindeki Özkürtün (Gümü hane) Beldesinin Heyelan Analizi**“, Yayımlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=7d53ed97e31a8bd32ee4d7d6ed88a2941c4394ead25c20b1019f4331b4ce088ede4937961f7eb46> (19.05.2014)

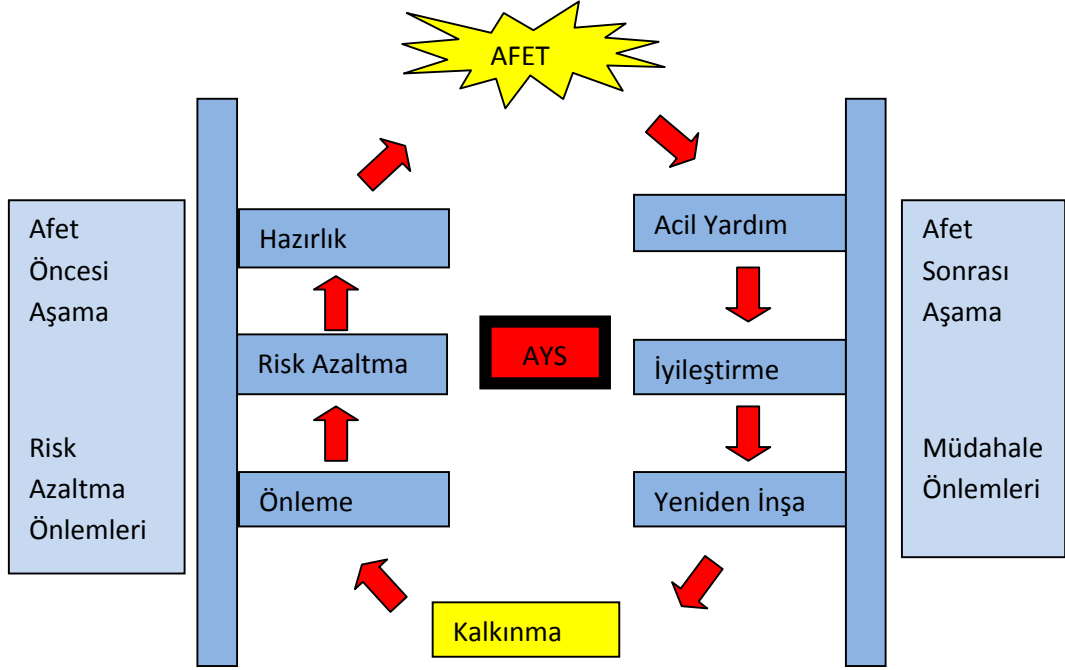
2.1.3. Afet Yönetiminin Amalları

Afet yönetimi risk yönetimi ve kriz yönetimi olarak iki bölümden oluşmaktadır. Modern afet yönetim sisteminde risk yönetimi afetlerin önceden değerlendirilmesini, hazırlıkların yapılması, erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi gibi afetler oluşmadan

¹⁶ Kemal ÖZTÜRK, **Heyelanlar ve Türkiye’ye Etkileri**, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 22, Sayı 2 (2002), s. 35.

yapılması gereken çalı maları kapsar. Kriz yönetimi ise afetlerin meydana geldi i an ve afetlerden sonra yapılması gerekenleri kapsar. Bunlar afetlere müdahale edilmesi, kurtarma faaliyetlerinin yürütülmesi ve afet sonrası yeniden yapılanma ve iyile tirme faaliyetlerini kapsar.

Risk yönetiminin ihmal edildi i yerlerde kriz yönetimi ba arılı olamaz. Hatta tek ba ına uygulanan kriz yönetimi, reflekse dayalı ilkel bir yönetim tarzıdır! Yani, tek ba ına uygulanan kriz yönetimi; tepkisel, e güdümsüz, hedef kitle yanlı , etkisiz, zamansız, güven vermez ve afetin felakete dönü mesine neden olur.¹⁷

ekil 2.5. Afetin öncesi ve sonrasına ait safhalar.

Kaynak: Oktay ERGÜNAY, **Do al Afetler ve Sürdürülebilir Kalkınma**, Deprem Sempozyumu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 11-12 Kasım 2009, s. 4.

Modern afet yönetim sisteminde yukarıda belirtilen amaçlar iyice gözden geçirilmeli sağlıklı bir afet yönetim sisteminin i leyebilmesi için tüm süreçler birlikte ele alınmalıdır. Olası bir afet öncesinde önleme ve risk azaltma faaliyetleri yapılmalı, hazırlıklar tamamlanmalıdır. Afet anında ise hızlı ve etkili bir acil yardım uygulaması

¹⁷ Kadioğlu a.g.e., s.3.

yapılmalıdır. Afet sonrasında ise iyileştirme ve yeniden inşaa faaliyetleri zaman kaybetmeksizin uygulanmalıdır. Çünkü bu aşamada meydana gelecek gecikmeler ve aksaklıklar afetlerin sonuçlarının büyümesine ve yeni afetlere neden olabilmektedir.

2.2.Çalışılan Konu ile İlgili Yapılan Araştırmalar.

Afet bilgi ve bilinç düzeyinin ölçüldüğü benzer çalışmalarda, halkın afet konusundaki bilgi ve bilinç düzeyinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmalarda halkın afet bilinç ve bilgi düzeyinin artırılması gerektiği ve bu çalışmaların afetlerin yıkıcı sonuçlarının önlenmesi için gerekli olduğu vurgulanmıştır. Bu çalışmalara çok fazla olmamakla birlikte örnek olarak aşağıdakiler verilebilir.

- Ebru NAL, Semanur KOCAGÖZ, Melikah TURAN, **Temel Afet Bilinç ve Hazırlık Düzeyinin Saptanmasına Yönelik Bir Araştırma**, Türkiye Acil Tıp Dergisi - Tr J Emerg Med 2012;12(1):15-19

- Tevfik ERKAL, **TÜRK YE'DE AFET YÖNETİMİ**, Doğu Coğrafya Dergisi 22

- Mikdat KADIOĞLU, **Toplumda Afet Bilincini Artırma Yöntemleri**, JICA TÜRK YE OFİSİ, YAYIN NO: 2, MART 2008, ANKARA

3.BÖLÜM

3.YÖNTEM

3.1.Beklenen Yararlar

Bu ara tırmadan elde edilecek veriler sonucunda halkımızın afetlerle ilgili genel bilgi ve bilinç düzeyleri tespit edilecektir. Elde edilen bu veriler sonucunda halkın eksikleri belirlenecek ve daha sonraki afet çalı malarında bu eksikliklere göre hareket edilecektir. Halkın afetlerle ilgili bilgi eksiklikleri afetlerin sonuçlarının büyümesine ve yeni afetlere neden olmaktadır. Bu eksiklerin tespiti afetlerin sonuçlarının azaltılması ve yeni afetlerin önlenmesi açısından hayati önem ta ımaktadır.

3.2.Ara tırmanın Varsayımları

Anket uygulananların de i mesi durumunda sonucun de i meyece i ve deneklerin do ru cevap verdikleri varsayılmı tır.

3.3.Ara tırmanın Sınırlılıkları

Çalı ma yapılırken zaman ve maliyet kısıtlarından dolayı ara tırma evreni Türkiye genelini kapsayacak ekilde ele alınamamı , sadece Gümü hane ilinin Köse ilçesinin merkezini kapsayacak ekilde yapılmı tır. Bu çalı manın yapıldı ı bölge afet olaylarının ya anması açısından son derece dü ük bir bölgedir bu açıdan sonuçlar genellenemez.

3.4.Ara tırmanın Modeli

Çalı mamız tanımlayıcı ve kesitsel türde bir ara tırmadır.

3.5.Ara tırmanın Kapsamı (Evren ve Örneklem)

Çalı ma 2013 yıl Haziran ve Temmuz aylarında Gümü hane ilinin Köse ilçesinde yapılmı tır. Çalı manın evrenini Gümü hane ilinin Köse ilçesinde ya ayanlar olu turmaktadır. Örneklem yöntemi rastgele tabakalama yöntemi ile 1/10 oranında seçilmi tir ve ara tırmaya katılmayı kabul edenlere uygulanmı tır. Anketi Köse ilçesinin merkezinde ve köylerinde yaparak anketi tüm bölgeye yaymak arzusunda olmamıza ra men, kısıtlı imkânlar sebebiyle anket uygulaması sadece Köse ilçesinin merkezinde yapılmı tır. Ara tırma için 254 adet anket formu ço altılmı ve yüz yüze görüşme tekni iyle doldurulmu tur. Çalı mamızda anket formlarının tamamı de erlendirmeye alınmı tır.

3.6.Ara tırma Bölgesinin Özellikleri

Çalı mamızın yapıldı ı yer Gümü hane iline ba lı Köse ilçesidir. Köse ilçesi 2012 yılı nüfus sayımına göre köyleriyle birlikte 7.581 ki idir. Merkez nüfusu ise 3.481 ki idir. Çalı mamız Köse ilçesinin merkezinde yapılmı tır. Türkiye statistik Kurumu adrese dayalı nüfus kayıt sistemi veri tabanından alınan bilgiler a a ıdaki tablolarda ayrıntılı olarak verilmi tir.

Köse Kaymakamlı ından alınan bilgilere göre Köse lçesi Cumhuriyet döneminde Gümü hane'nin il yapılmasının (1924) ardından Kelkit Kazasına ba lı bir bucak merkezi haline getirilmi tir. Köse 1954 yılında belediye, 3392 sayılı kanunla da 19.06.1987 tarihinde lçe olmu tur.¹⁸

¹⁸ http://www.kose.gov.tr/default_B0.aspx?content=199 (19.05.2014)

Tablo 3.1. Gümü hane linin Köse İçesinin 2012 Yılı Nüfus Bilgileri

	İ/ İlçe Merkezi			Belde/Köy			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Köse	3.481	1.758	1.723	4.100	2.043	2.057	7.581	3.801	3.780
Toplam	3.481	1.758	1.723	4.100	2.043	2.057	7.581	3.801	3.780

Açıklama: İl, ilçe, belediye, köy ve mahallelere göre nüfuslar belirlenirken; Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanında yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan; idari baskınlık, tüzel kişilik ve isim değişiklikleri dikkate alınmıştır.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (2012), **Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi,**

http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_turkiye_ilce_koy_sehir.RDF&p_il1=29&p_ilce1=1822&p_kod=2&p_yil=2012&p_dil=1&desformat=html (15.01.2014)

Tablo 3.2. Gümü hane linin Köse İleşinin 2012 Yılı Ya Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfusu

İleş	Ya grubu	Toplam	Erkek	Kadın
Köse	0-4	456	238	218
	5-9	515	269	246
	10-14	648	352	296
	15-19	774	371	403
	20-24	660	349	311
	25-29	490	272	218
	30-34	435	213	222
	35-39	489	246	243
	40-44	451	228	223
	45-49	475	239	236
	50-54	395	213	182
	55-59	412	200	212
	60-64	360	171	189
	65-69	309	139	170
	70-74	240	100	140
	75-79	221	111	110
	80-84	178	71	107
	85-89	59	17	42
	90+	14	2	12
	Toplam	7.581	3.801	3.780

Açıklama: İl, ilçe, belediye, köy ve mahallelere göre nüfuslar belirlenirken; Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanında yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan; idari baskınlık, tüzel kişilik ve isim değişiklikleri dikkate alınmıştır.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (2012), **Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi**,
http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_turkiye_il_ilce_yasgr.RDF&p_il1=29&p_ilce1=1822&p_kod=3&p_yil=2012&p_dil=1&desformat=html (15.01.2014)

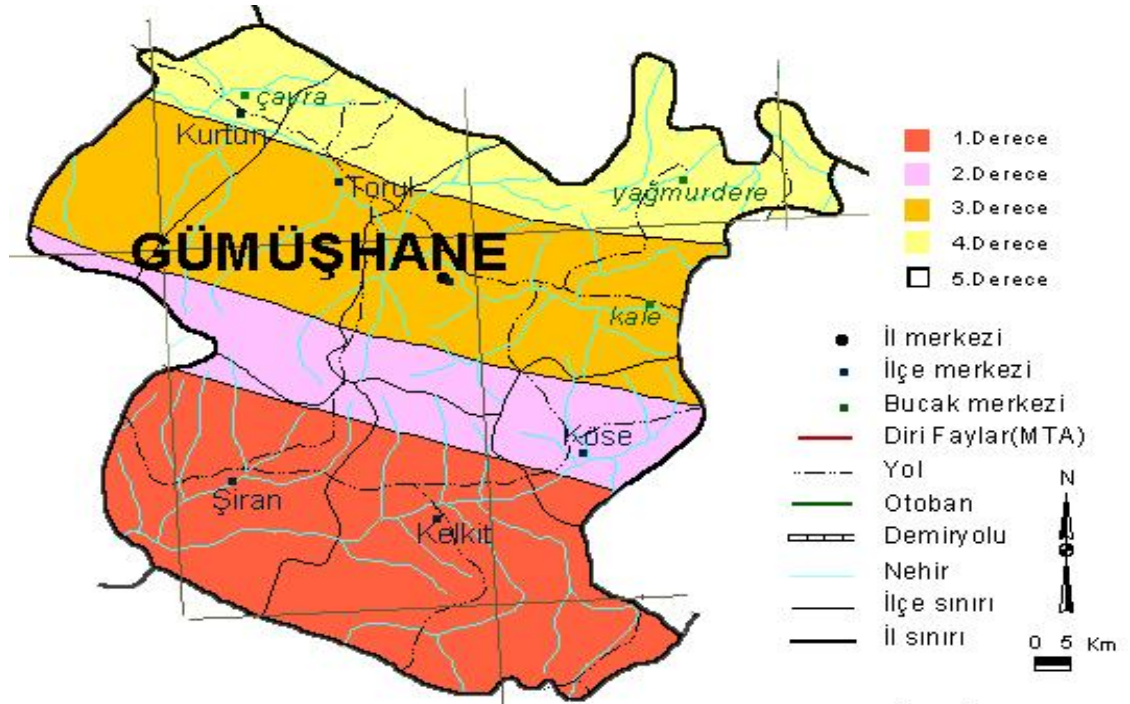
Tablo 3.3. Gümü hane linin Köse İçesinin 2012 Yılı Bitirilen E itim Düzeyi ve Cinsiyete Göre İçe Merkezi Nüfusu (15+ya)

Belirtilen e itim düzeyi	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	46	10	36
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	259	72	187
İlkokul mezunu	640	268	372
İlkö retim mezunu	647	261	386
Ortaokul veya dengi okul mezunu	85	60	25
Lise veya dengi okul mezunu	704	453	251
Yüksekokul veya fakülte mezunu	241	169	72
Yüksek lisans mezunu	9	9	0
Doktora mezunu	1	1	0
Bilinmeyen	58	33	25
Toplam	2.690	1.336	1.354

Açıklama: Yabancılar kapsama alınmamı tır.

Kaynak: Türkiye statistik Kurumu (2012), **Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi,**

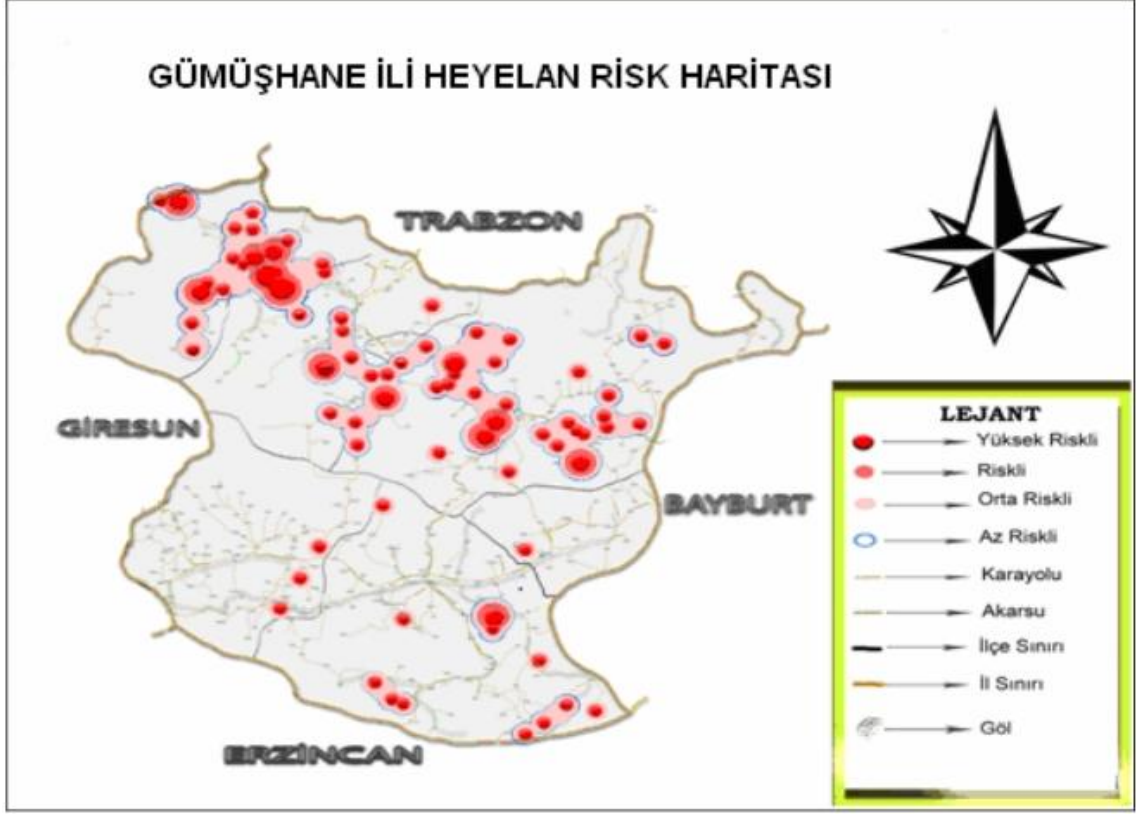
http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_ilce_cinsiyet_yas_egitim_koyseh.RDF&p_kod=2&p_il1=29&p_ilce1=1822&p_xkod=egitim_kod&p_yas=15&p_sehkoy=1&p_yil=2012&p_dil=1&desformat=html

DEPREM ARAŞTIRMA DAİRESİ ANKARA
ekil 3.1. Gümü hane linin Deprem Haritası

Kaynak: <http://www.deprem.gov.tr/sarbis/depbolge/gumushane.gif>

Yukarıdaki harita Gümü hane ili içerisindeki deprem riski olan bölgeleri öncelik sırasına göre göstermektedir. Bu haritaya göre Köse ilçe merkezi 2.Derece deprem bölgesinde bulunmaktadır. Köse ilçesine ait bazı bölgeler ise 1. ve 3. Derece deprem bölgesinde bulunmaktadır.

ekil 3.2. Gümü hane linin Heyelan Risk Haritası

Kaynak: Temel BAYRAK, Mustafa ULUKAVAK, Selim AÇAR, “Gümü hane Heyelanları”, Harita Teknolojileri Elektronik Dergisi Cilt: 2, No: 1, 2010, s.11.

http://teknolojikarastirmalar.com/pdf/tr/06_2010_2_1_78_492.pdf (03.02.2014)

Gümü hane ilinin 1961–2007 tarihleri arasındaki süreçte meydana gelen ve bu verilerle oluşturulmuş heyelan risk haritası aşağıda gösterilmektedir. Bu haritaya göre köse ilçesi heyelan açısından Gümü hane’de en az riskli bölgeyi oluşturmaktadır.

3.7. Veri Toplama Araçları ve Yöntem

Çalışmamızda anket yöntemi uygulanmıştır ve verilerin toplanmasında anket formu kullanılmıştır. Anketler yüz yüze görüşme tekniği ile doldurulmuştur.

3.8. Ara tırmamın Hipotezi

Ara tırmamızda uygulanan anket çalı masının sonucunda a a ıdaki hipotez test edilecektir.

H1: Halkın afet konusunda bilgi ve bilinç seviyesi yeterlidir.

4. BÖLÜM

4. VERİLERİN ANALİZİ ve YORUMU

4.1. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 15 programı kullanılmıştır. Statistiki analiz metodu olarak frekans analizi tablolar ve grafikler halinde gösterilmiştir. Statistiki önemlilik testi olarak ise Ki-kare testi kullanılmıştır.

4.2. Bulgular ve Yorum

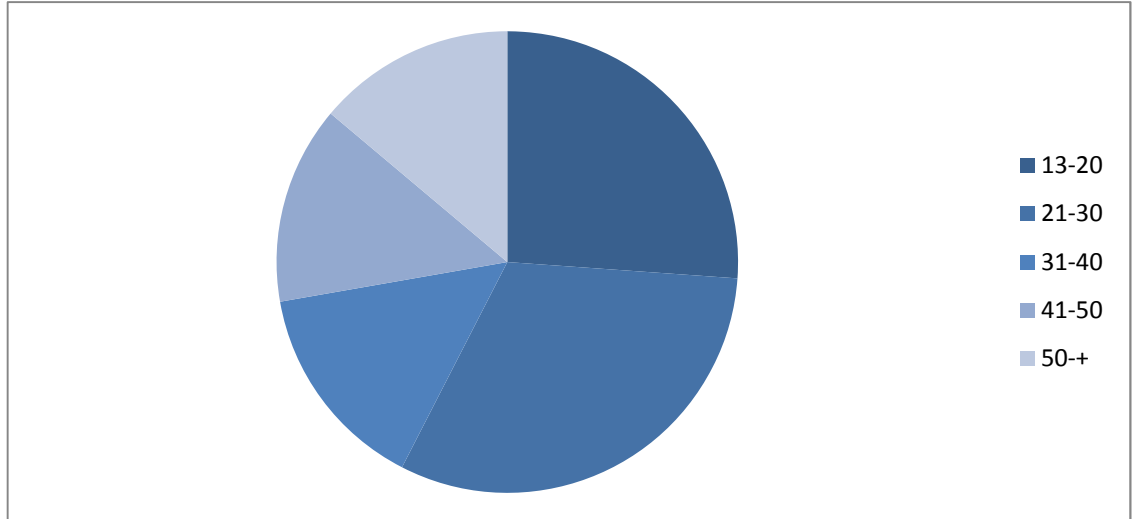
4.2.1. Ya

254 anketten 245 tanesi de erlendirilmi tir. 9 ankette ise ya bölümü bo bırakılmı tır. Ankete katılanların ya grupları dikkate alındı ında 64 ki inin 13-20 ya aralı ında oldu u (%26,1), 77 ki inin 21-30 ya aralı ında oldu u (%31,4), 36 ki inin 31-40 ya aralı ında oldu u (%14,7), 34 ki inin 41-50 ya aralı ında oldu u (%13,9), 34 ki inin ise 51 ya üstü (%13,9) oldu u ortaya çıkmı tır.

Tablo 4. 1. Ara tırma Grubundaki Ki ilerın Ya Durumuna Göre Da ılımı

Yaş Aralığı	Sayı	%
11-20	64	26,1
21-30	77	31,4
31-40	36	14,7
41-50	34	13,9
51 +	34	13,9
Toplam	245	100,0

Not: 9 ki i bu soruyu bo bırakmı tır.

Grafik 4. 1. Ara tırma Grubundaki Ki ilerın Ya Durumuna Göre Da ılımı

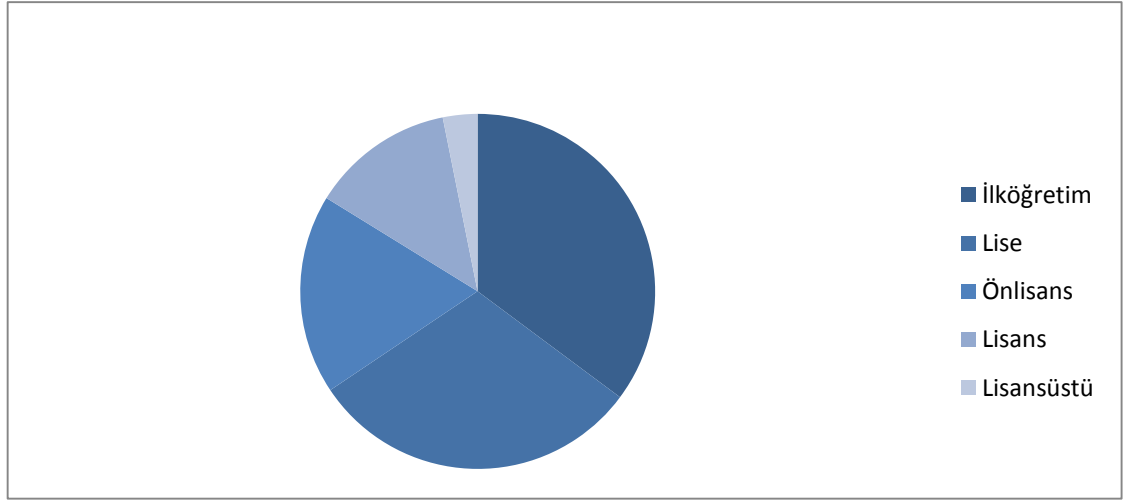
4.2.2. E itim

Ankete katılan 254 ki iden 253 ki i bu soruyu cevaplamı bir ki i ise bu soruya cevap vermemi tir. De erlendirmeye alınan 253 anketten 89 tanesinde e itim durumu ilkö retim (%35,2), 77 tanesinde lise (%30,4), 46 tanesinde ön lisans (%18,2), 33 tanesinde lisans (%13,0), 8 tanesinde ise lisansüstü (%3,2) olarak belirtilmi tir.

Tablo 4. 2. Ara tırma Grubundaki Ki ilerinin E itim Durumuna Göre Da ılımı

Eğitim	Sayı	%
İlköğretim	89	35,2
Lise	77	30,4
Ön Lisans	46	18,2
Lisans	33	13,0
Lisansüstü	8	3,2
Toplam	253	100,0

Not: 1 ki i bu soruyu bo bırakmı tir.

Grafik 4. 2. Ara tırma Grubundaki Ki ilerinin E itim Durumuna Göre Da ılımı

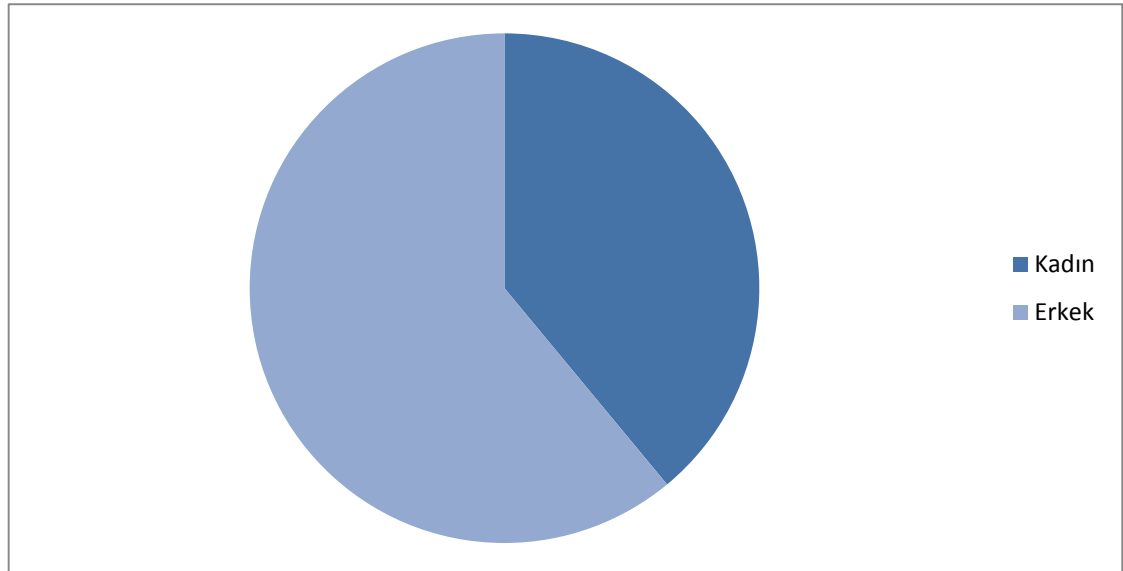
4.2.3. Cinsiyet

Ankete katılan 254 ki i den 99 ki i kadın (%39,0), 155 ki i ise erkek (%61,0)'dir.

Tablo 4. 3. Ara tırma Grubundaki Ki ilerin Cinsiyet Durumuna Göre Da ılımı

Cinsiyet	Sayı	%
Kadın	99	39,0
Erkek	155	61,0
Toplam	245	100,0

Not: 9 ki i bu soruyu bo bırakmı tır.

Grafik 4. 3. Ara tırma Grubundaki Ki ilerin Cinsiyet Durumuna Göre Da ılımı

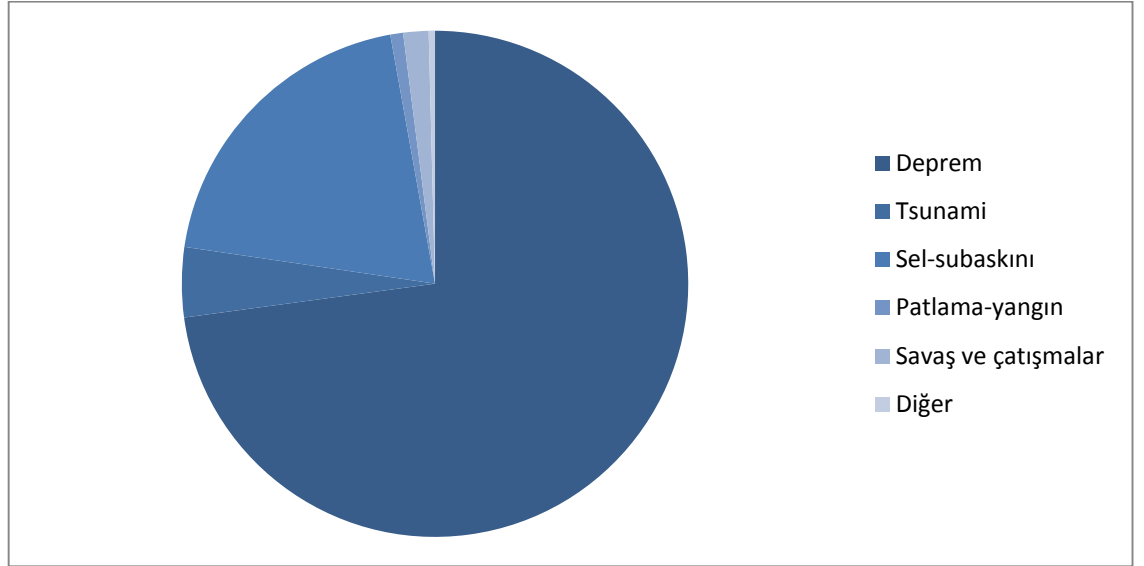
4.2.4. Afet Denilince Aklınıza İlk Gelen Hangisidir?

“Afet denilince aklınıza ilk gelen a a ıdakilerden hangisidir” sorusuna toplam 247 ki i cevap vermi tir. 180 ki i (%72,9) deprem, 11 ki i (%4,5) tsunami, 49 ki i (%19,8) sel-su baskını, 2 ki i (%0,8) patlama-yangın, 4 ki i (%1,6) sava -çatı malar, 1 ki i (%0,4) ise di er cevabını vermi tir.

Tablo 4. 4. Afet Denilince Aklınıza İlk Gelen Hangisidir?

Afet Türü	Sayı	%
Deprem	180	72,9
Tsunami	11	4,5
Sel-Su Baskını	49	19,8
Patlama-Yangın	2	0,8
Savaş ve Çatışmalar	4	1,6
Diğer	1	0,4
Toplam	247	100,0

Not: 7 ki i bu soruyu bo bırakmı tir.

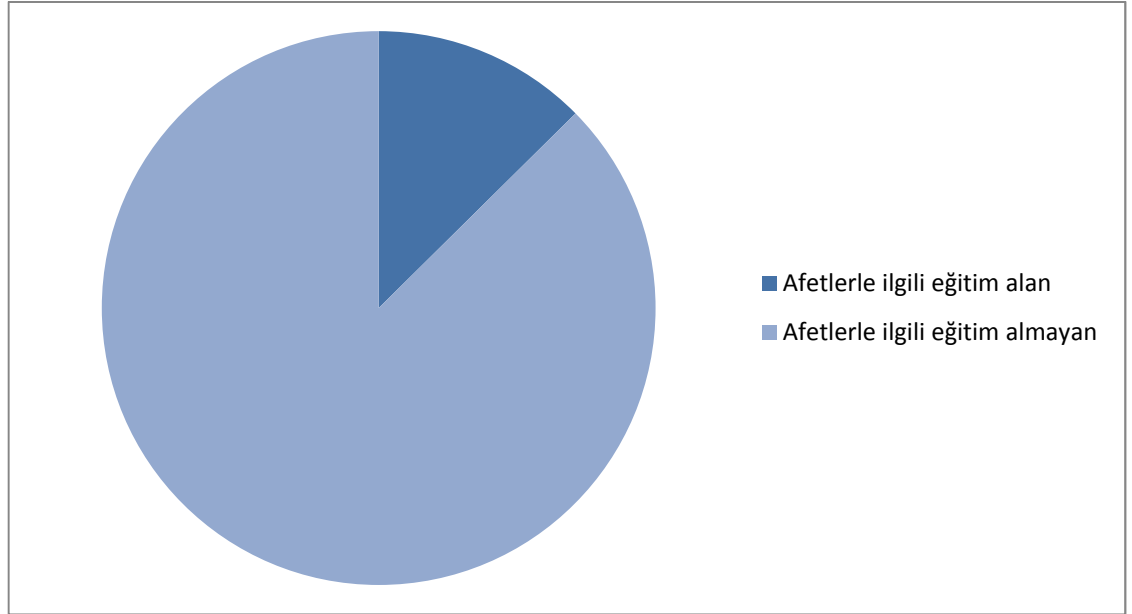
Grafik 4. 4. Afet Denilince Aklınıza İlk Gelen Hangisidir?

4.2.5. Afetlerle İlgili Bir Eğitim Aldınız mı?

“Afetlerle ilgili bir eğitim aldınız mı” sorusuna 32 kişi (%12,6) evet cevabını verdi. 222 kişi (%87,4) hayır cevabını verdi.

Tablo 4. 5. Afetlerle İlgili Eğitim Alma Durumu

Afetlerle İlgili Eğitim Alma Durumu	Sayı	%
Afetlerle İlgili Eğitim Alan	32	12,6
Afetlerle İlgili Eğitim Almayan	222	87,4
Toplam	254	100,0

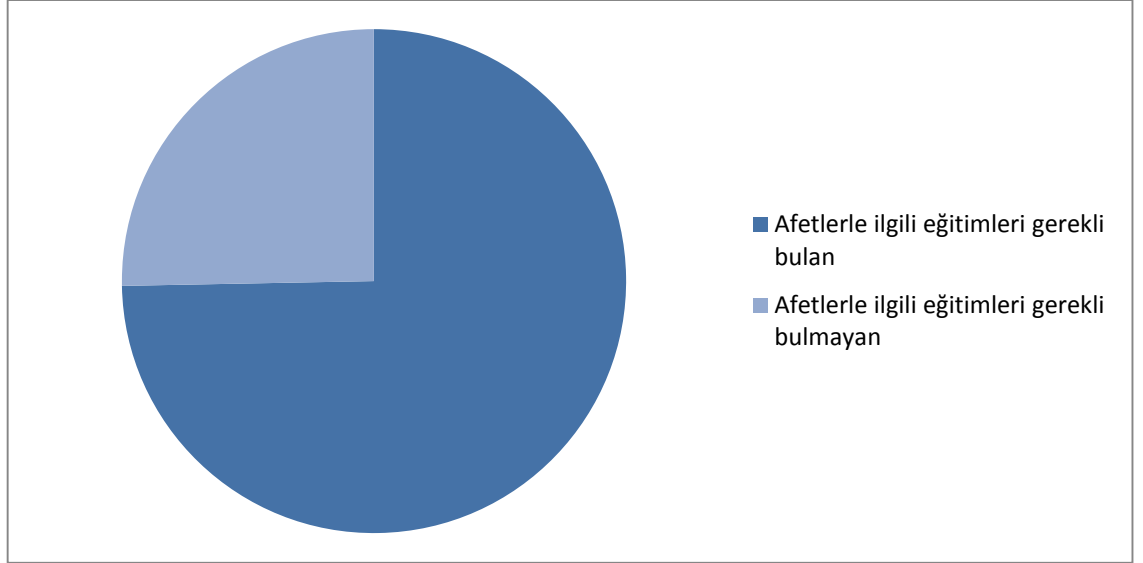
Grafik 4. 5. Afetlerle İlgili Eğitim Alma Durumu

4.2.6. Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Buluyor musunuz?

“Afetlerle ilgili eğitimleri gerekli buluyor musunuz” sorusuna 189 kişi (%74,7) evet cevabını vermiştir, 64 kişi (%25,3) ise hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. 6. Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulma Durumu

Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulma Durumu	Sayı	%
Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulan	189	74,7
Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulmayan	64	25,3
Toplam	254	100,0

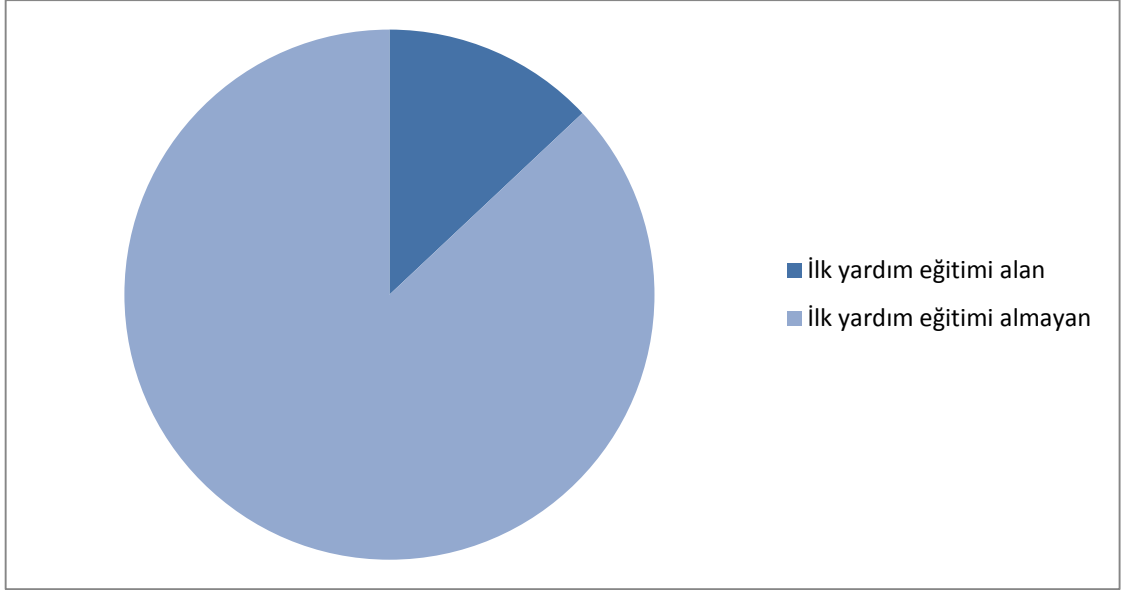
Grafik 4. 6. Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulma Durumu

4.2.7. İlk Yardım Eğitimi Aldınız mı?

“ İlk yardım eğitimi aldınız mı” sorusuna 33 kişi (%13,0) evet cevabını vermiştir, 221 kişi (%87,0) ise hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. 7. İlk Yardım Eğitimi Alma Durumu

İlk Yardım Eğitimi Alma Durumu	Sayı	%
İlk Yardım Eğitimi Alan	33	13,0
İlk Yardım Eğitimi Almayan	221	87,0
Toplam	254	100,0

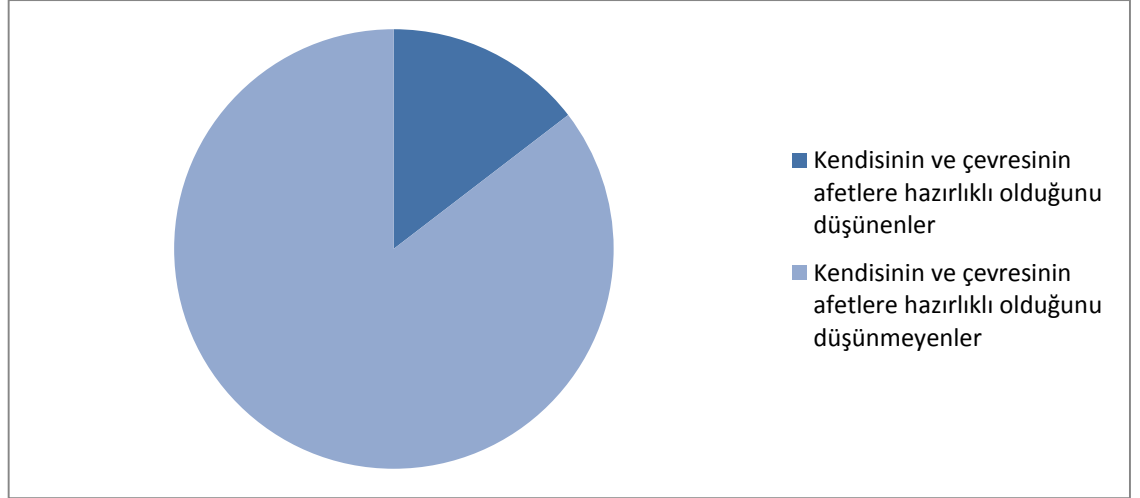
Grafik 4. 7. İlk Yardım Eğitimi Alma Durumu

4.2.8. Sizin ve Çevrenizin Afetlere Hazırlıklı Oldu unu Dü ünüyor musunuz?

“Sizin ve çevrenizin afetlere hazırlıklı oldu unu dü ünüyor musunuz” sorusuna 37 ki i (%14,6) evet, 217 ki i (85,4) ise hayır cevabını vermi tir.

Tablo 4. 8. Afetlere Hazırlık Durumu

Afetlere Hazırlık Durumu	Sayı	%
Kendisinin Ve Çevresinin Afetlere Hazırlıklı Olduğunu Düşünenler	37	14,6
Kendisinin Ve Çevresinin Afetlere Hazırlıklı Olduğunu Düşünmeyenler	217	85,4
Toplam	254	100,0

Grafik 4. 8. Afetlere Hazırlık Durumu

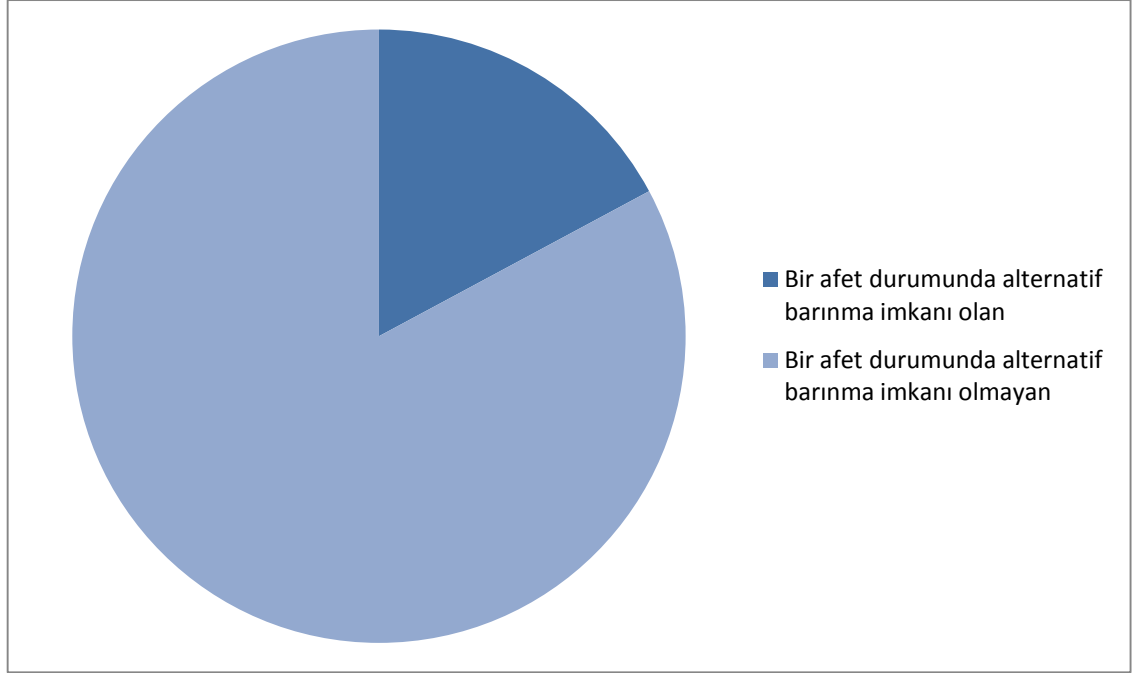
4.2.9. Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma İmkânınız Var mı?

“Bir afet durumunda alternatif barınma imkânınız var mı” sorusuna 52 kişi (%20,6) evet, 201 kişi (%79,4) ise hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. 9. Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma İmkânlarına Sahip Olma Durumu

Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma İmkânlarına Sahip Olma Durumu	Sayı	%
Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma İmkânlarına Sahip	52	20,6
Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma İmkânlarına Sahip Değil	201	79,4
Toplam	253	100,0

Not: 1 kişi bu soruyu boş bırakmıştır.

Grafik 4. 9. Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma İmkânlarına Sahip Olma Durumu

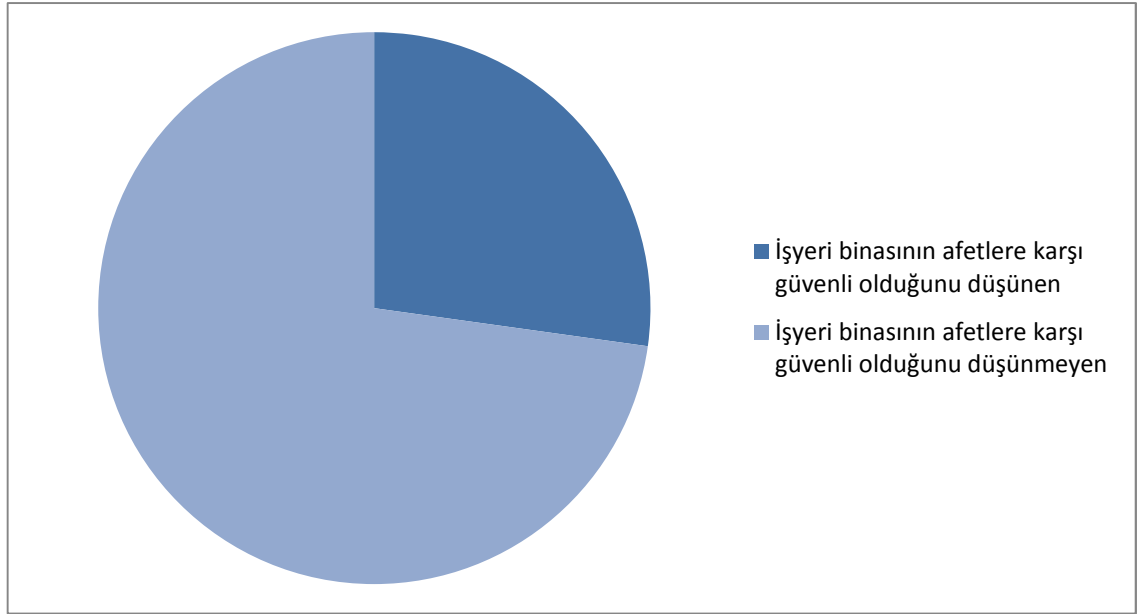
4.2.10. İŞYERİ BİNANIZIN AFETLERE KARŞI GÜVENLİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?

“İşyeri binanızın afetlere karşı güvenli oldu mu” sorusuna 68 kişi (%27,2) evet, 182 kişi (%72,8) ise hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. 10. İşyeri Binalarının Afetlere Karşı Güvenlik Durumu

İşyeri Binalarının Afetlere Karşı Güvenlik Durumu	Sayı	%
İşyeri Binalarının Afetlere Karşı Güvenli Olduğunu Düşünenler	68	27,2
İşyeri Binalarının Afetlere Karşı Güvenli Olduğunu Düşünmeyenler	182	72,8
Toplam	250	100,0

Not: 4 kişi bu soruyu boş bırakmıştır.

Grafik 4. 10. İşyeri Binalarının Afetlere Karşı Güvenlik Durumu

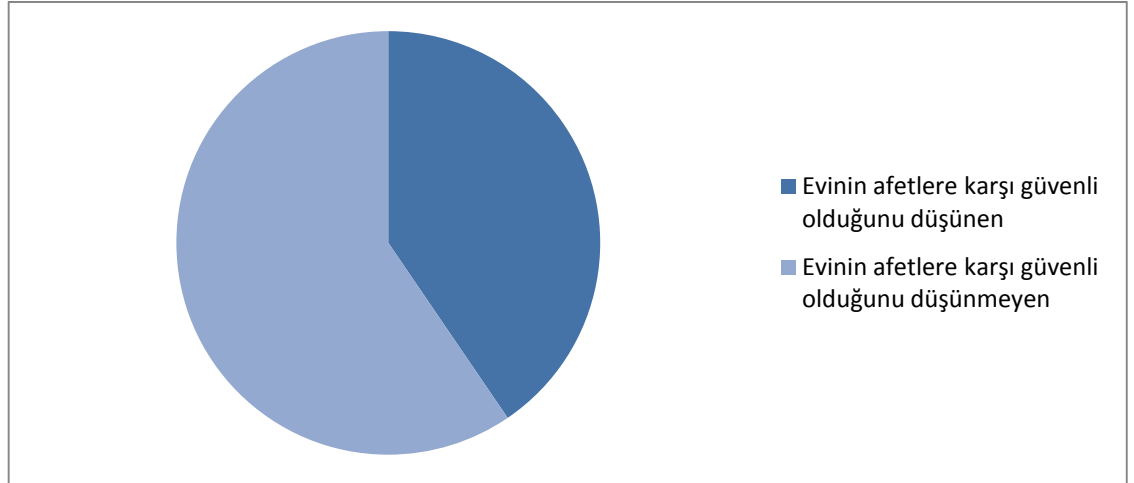
4.2.11. Evinizin Afetlere Karşı Güvenli Olduğunu Düşünüyor musunuz?

“Evinizin afetlere karşı güvenli olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna 102 kişi (%40,5) evet, 150 kişi (%59,5) ise hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. 11. Evlerin Afetlere Karşı Güvenlik Durumu

Evlerin Afetlere Karşı Güvenlik Durumu	Sayı	%
Evinin Afetlere Karşı Güvenli Olduğunu Düşünenler	102	40,5
Evinin Afetlere Karşı Güvenli Olduğunu Düşünmeyenler	150	59,5
Toplam	252	100,0

Not: 2 kişi bu soruyu boş bırakmıştır.

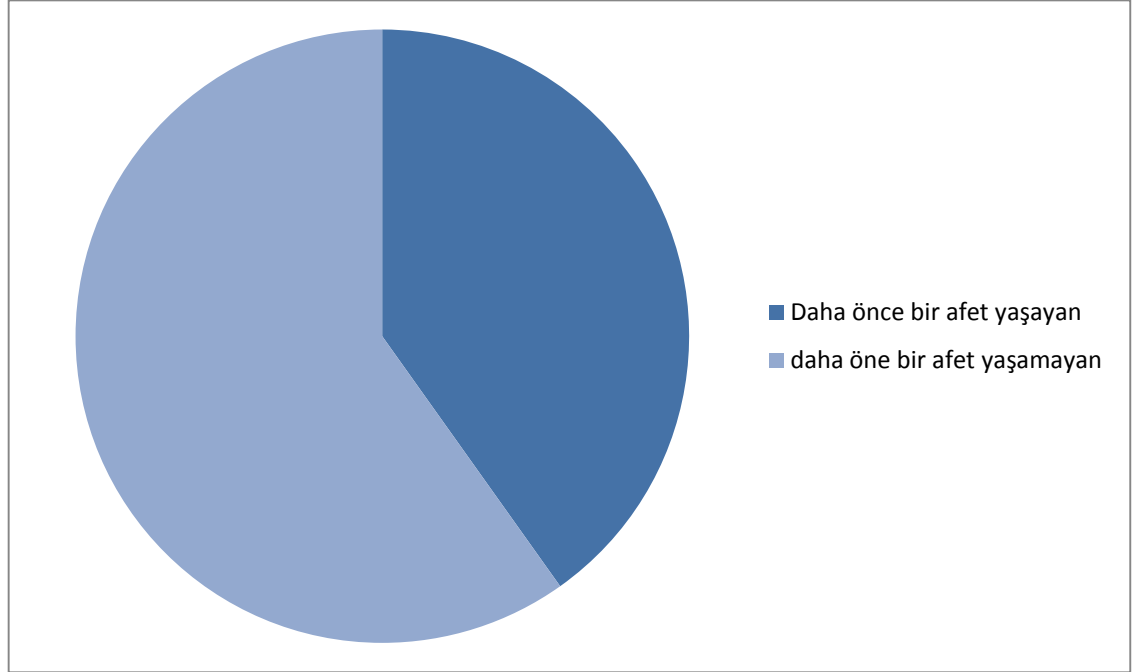
Grafik 4. 11. Evlerin Afetlere Karşı Güvenlik Durumu

4.2.12. Daha Önce Bir Afet Ya adınız mı?

“Daha önce bir afet ya adınız mı” sorusuna 102 ki i (%40,2) evet, 152 ki i (%59,8) hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. 12. Daha Önce Bir Afet Ya ama Durumu

Daha Önce Bir Afet Ya ama Durumu	Sayı	%
Daha Önce Afet Ya ayan	102	40,2
Daha Önce Afet Ya amayan	152	59,8
Toplam	254	100,0

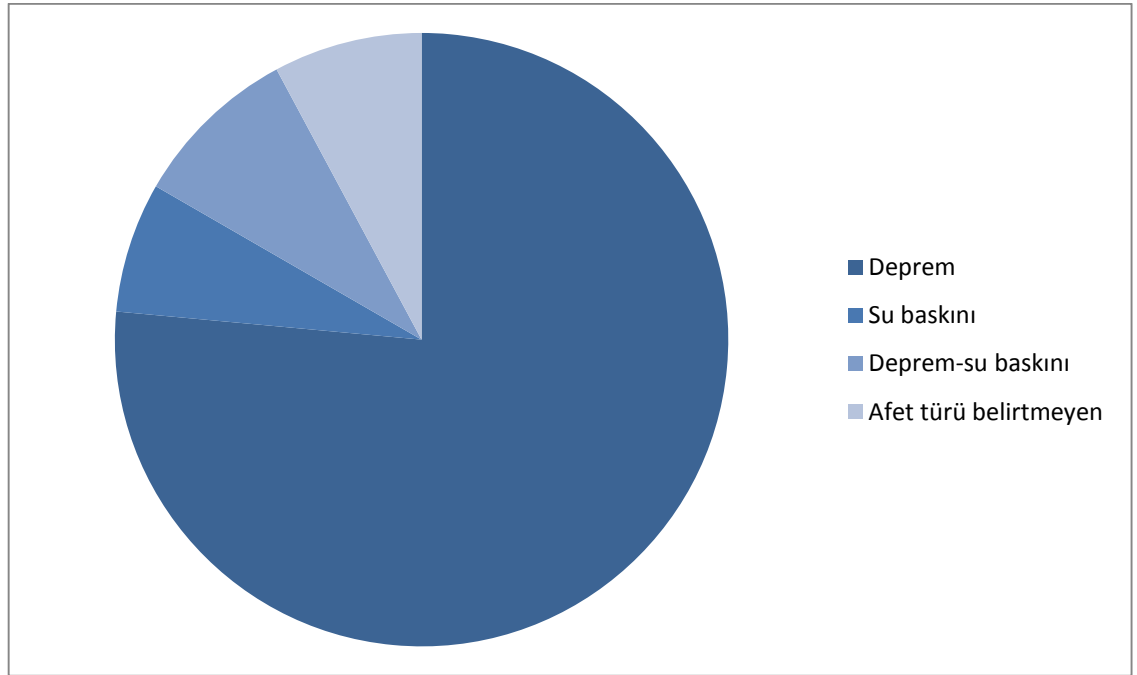

Grafik 4. 12. Daha Önce Bir Afet Ya ama Durumu

Daha önce bir afet ya adı nı belirten 102 ki iden 78'i (%76,5) deprem, 7'si (%6,9) sel-su baskını, 9'u (%8,8) deprem ve su baskını ya adı nı belirtmi , 8'i ise (%7,8) afet türünü belirtmemi tir.

Tablo 4. 13. Afet Ya ayanların Yakalandı ı Afet Türleri

Afet Ya ayanların Yakalandı ı Afet Türleri	Sayı	%
Deprem	78	76,5
Sel-Su Baskını	7	6,9
Deprem ve Sel-Su Baskını	9	8,8
Afet Türü Belirtmeyen	8	7,8
Toplam	102	100,0

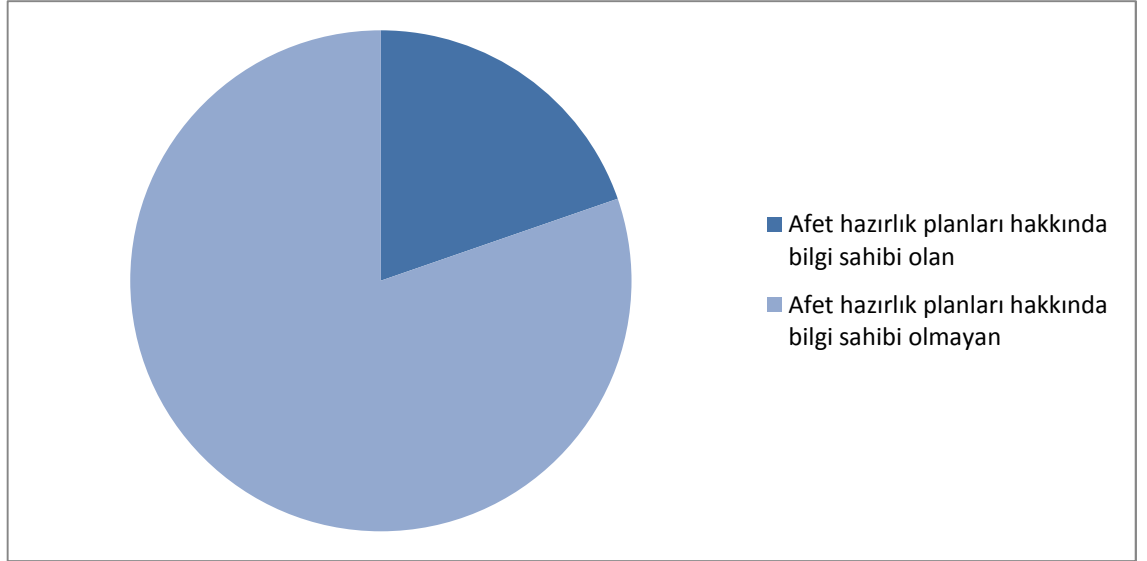
Grafik 4. 13. Afet Ya ayanların Yakalandı ı Afet Türleri

4.2.13. Afet Hazırlık Planı Hakkında Bilginiz Var mı?

“Afet hazırlık planı hakkında bilginiz var mı” sorusuna 50 kişi (%19,7) evet, 204 kişi (%80,3) ise hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. 14. Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumu

Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumu	Sayı	%
Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi	50	19,7
Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Değil	204	80,3
Toplam	254	100,0

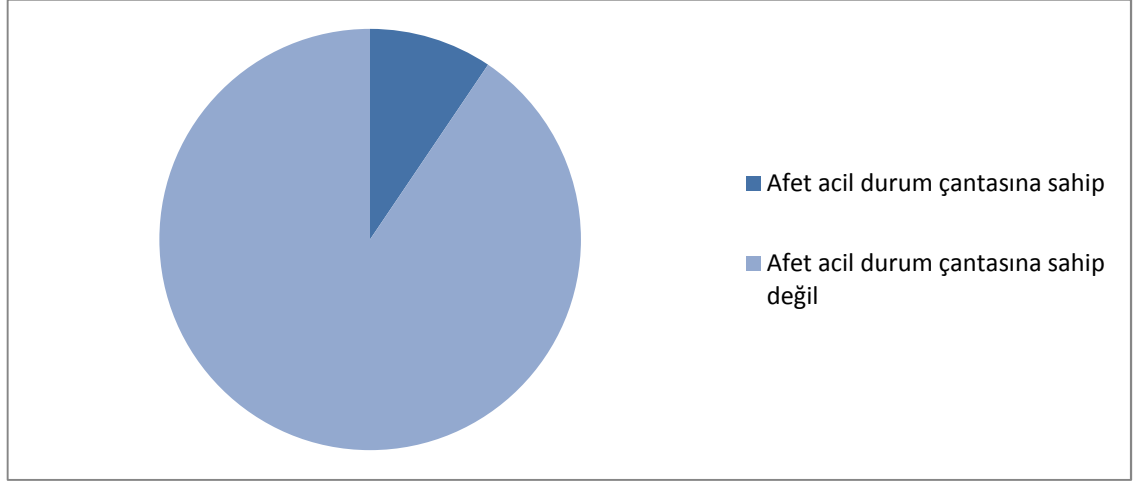
Grafik 4. 14. Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumu

4.2.14. Sizin ve Ailenizin Afet Acil Durum Çantası Var mı?

“Sizin ve ailenizin afet acil durum çantası var mı” sorusuna 24 kişi (%9,4) evet, 230 kişi (%90,6) ise hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. 15. Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Durumu

Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Durumu	Sayı	%
Afet Acil Durum Çantasına Sahip	24	9,4
Afet Acil Durum Çantasına Sahip Değil	230	90,6
Toplam	254	100,0

Grafik 4. 15. Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Durumu

4.2.15. Sizce Ülkemizdeki Yöneticiler Afetlere Gereken Özeni

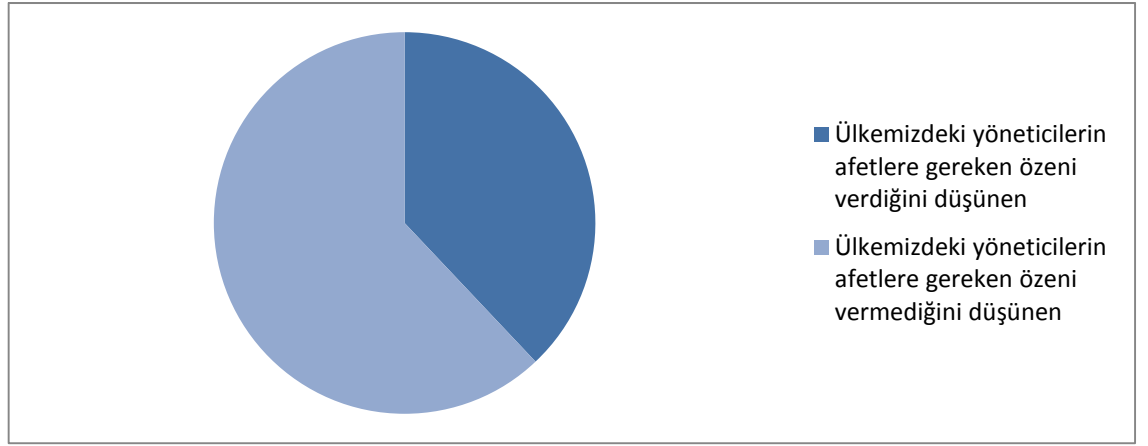
Gösteriyor mu?

“Sizce ülkemizdeki yöneticiler afetlere gereken özeni gösteriyor mu” sorusuna 96 ki i (%37,9) evet, 157 ki i (%62,1) hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. 16. Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Gösterme Durumları

Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Gösterme Durumları	Sayı	%
Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Gösterdiği Düşünen	96	37,9
Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Göstermediğini Düşünen	157	62,1
Toplam	253	100,0

Not: 1 ki i bu soruyu boş bırakmıştır.

Grafik 4. 16. Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Gösterme Durumları

4.2.16. Bir Afet Durumunda Yetkililerin Size Zamanında ve Etkili Olarak Yardım Edebileceğine İnanıyor Musunuz?

“Bir afet durumunda yetkililerin size zamanında ve etkili olarak yardım edebileceğine inanıyor musunuz” sorusuna 103 kişi (%40,9) evet, 149 kişi (%59,1) hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. 17. Bir Afet Durumunda Yetkililerin Zamanında ve Etkili Olarak Yardım Etme Durumu

Bir Afet Durumunda Yetkililerin Zamanında ve Etkili Olarak Yardım Etme Durumu	Sayı	%
Bir Afet Durumunda Yetkililerin Kendilerine Zamanında ve Etkili Olarak Yardım Edebileceğine İnanan	103	40,9
Bir Afet Durumunda Yetkililerin Kendilerine Zamanında ve Etkili Olarak Yardım Edebileceğine İnanmayan	149	59,1
Toplam	252	100,0

Not: 2 kişi bu soruyu boş bırakmıştır.

Grafik 4. 17. Bir Afet Durumunda Yetkililerin Zamanında ve Etkili Olarak Yardım Etme Durumu

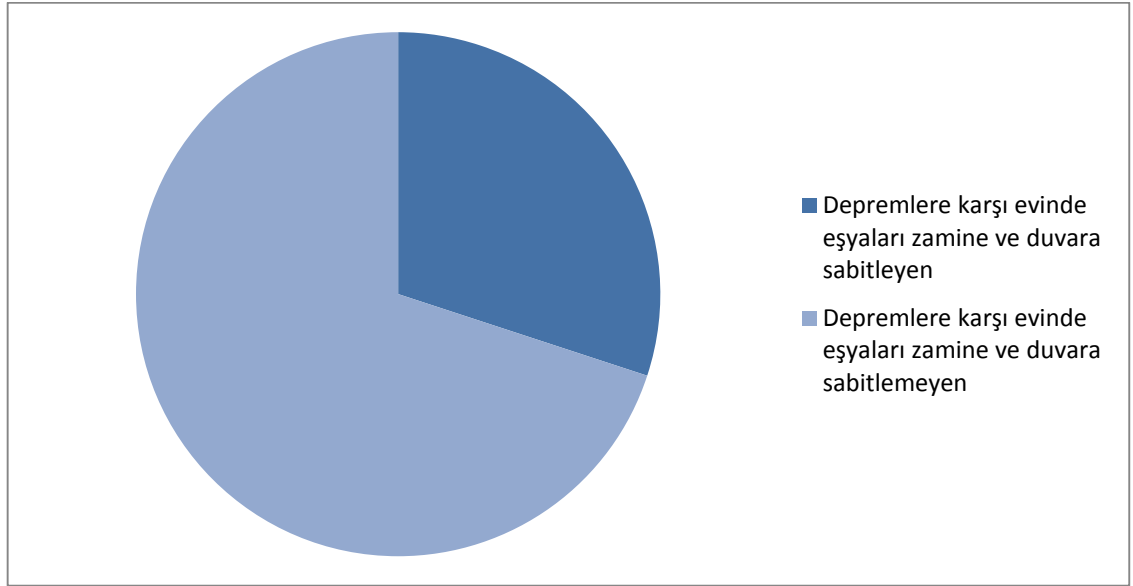
4.2.17. Depremlere Karşı Evinizde Eşyalarınız Zemine ve Duvara Sabit mi?

“Depremlere karşı evinizde eşyalarınız zemine ve duvara sabit mi” sorusuna 76 kişi (%30,0) evet, 177 kişi (%70,0) ise hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. 18. Depremlere Karşı Evlerde Eşyaların Zemine ve Duvara Sabitlik Durumu

Depremlere Karşı Evlerde Eşyaların Zemine ve Duvara Sabitlik Durumu	Sayı	%
Depremlere Karşı Evlerinde Eşyaları Zemine ve Duvara Sabit Olanlar	76	30,0
Depremlere Karşı Evlerinde Eşyaları Zemine ve Duvara Sabit Olmayanlar	177	70,0
Toplam	253	100,0

Not: 1 kişi bu soruyu boş bırakmıştır.

Grafik 4. 18. Depremlere Karşı Evlerde Eşyaların Zemine ve Duvara Sabitlik Durumu

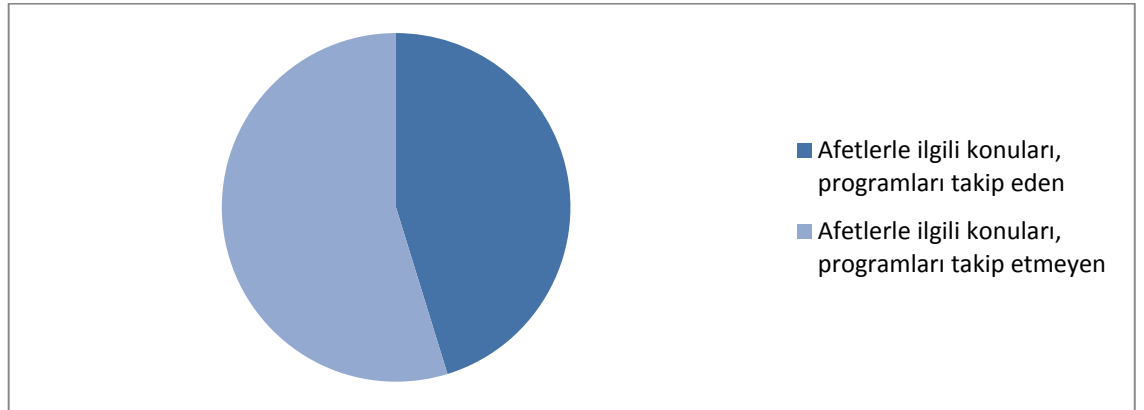
4.2.18. Televizyonda, Radyoda veya Ba ka Bir ekilde Afetlerle Igili Konuları, Programları Takip Eder misiniz?

“Televizyonda, radyoda veya ba ka bir ekilde afetlerle ilgili konuları, programları takip eder misiniz” sorusuna 114 ki i (%45,2380) evet, 138 ki i (%54,7619) hayır cevabını vermi tir.

Tablo 4. 19. Televizyonda, Radyoda veya Ba ka Bir ekilde Afetlerle Igili Konuları Takip Etme Durumu

Televizyonda, Radyoda Veya Ba ka Bir ekilde Afetlerle Igili Konuları Takip Etme Durumu	Sayı	%
Televizyonda, Radyoda Veya Ba ka Bir ekilde Afetlerle Igili Konuları Takip Edenler	114	45,2
Televizyonda, Radyoda Veya Ba ka Bir ekilde Afetlerle Igili Konuları Takip Etmeyenler	138	54,8
Toplam	252	100,0

Not: 2 ki i bu soruyu bo bırakmı tir.

Grafik 4. 19. Televizyonda, Radyoda veya Ba ka Bir ekilde Afetlerle Igili Konuları Takip Etme Durumu

4.2.19. E itim Durumu le Afetlerle lgili E itimleri Gerekli Bulma Arasındaki li ki

E itim durumunu ilkö retim olarak i aretleyen 89 ki iden 53'ü (%59,6) afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmakta, 36'sı ise (%40,4) afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmamaktadır.

E itim durumunu lise olarak i aretleyen 77 ki iden 60'ı (%77,9) afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmakta, 17'si ise (%22,1) afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmamaktadır.

E itim durumunu önlisans olarak i aretleyen 45 ki iden 35'i (%77,8) afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmakta, 10'u ise (%22,2) afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmamaktadır.

E itim durumunu lisans olarak i aretleyen 33 ki iden 30'u (%90,9) afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmakta, 3'ü (%9,1) ise afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmamaktadır.

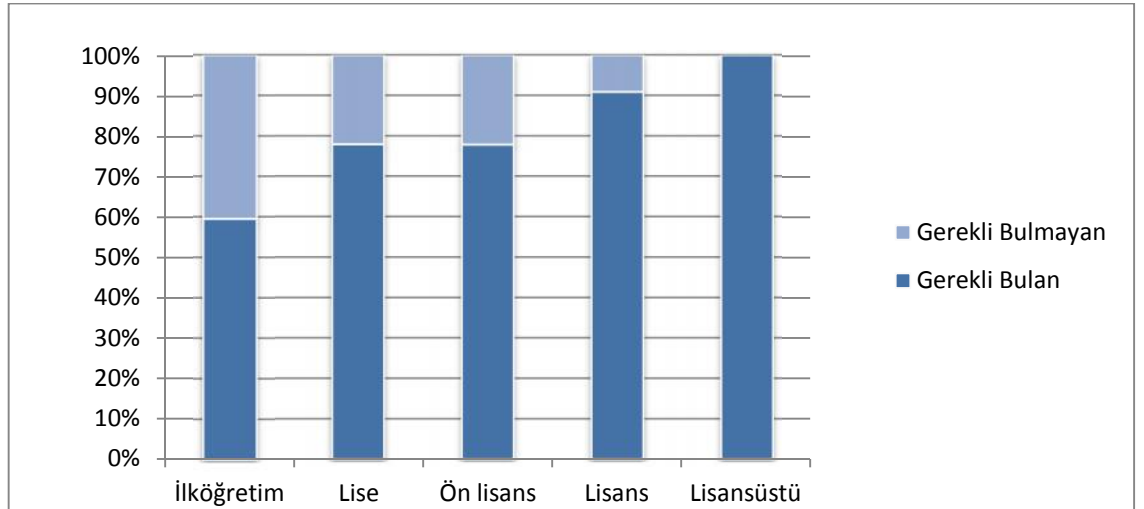
E itim durumunu lisansüstü olarak i aretleyen 8 ki inin (%100,0) tamamı afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmaktadır.

Tablo 4.20. Eğitim Durumu ile Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulma Arasındaki İlişki

Eğitim Durumu	Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulan		Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulmayan		Toplam		X ²	P
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
İlköğretim	53	59,6	36	40,4	89	100,0	18,231	0,001**
Lise	60	77,9	17	22,1	77	100,0		
Ön Lisans	35	77,8	10	22,2	45	100,0		
Lisans	30	90,9	3	9,1	33	100,0		
Lisansüstü	8	100,0			8	100,0		
Toplam	186	73,8	66	26,2	252	100,0		

**p<0,01

Eğitim durumu ile afetlerle ilgili eğitimleri gerekli bulma arasında istatistik olarak anlamlı bir ilişki vardır (p<0,01)

Grafik 4.20. Eğitim Durumu ile Afetlerle İlgili Eğitimleri Gerekli Bulma Arasındaki İlişki

4.2.20. E itim durumu ile ilk yardım e itimi almak arasındaki ili ki

E itim durumunu ilkö retim olarak i aretleyen 89 ki iden 1'i (%1,1) ilk yardım e itimi almı , 88'i (%98,9) ise ilk yardım e itimi almamı tır.

E itim durumunu lise olarak i aretleyen 77 ki iden 13'ü (%16,9) ilk yardım e itimi almı , 64'ü (%83,1) ise ilk yardım e itimi almamı tır.

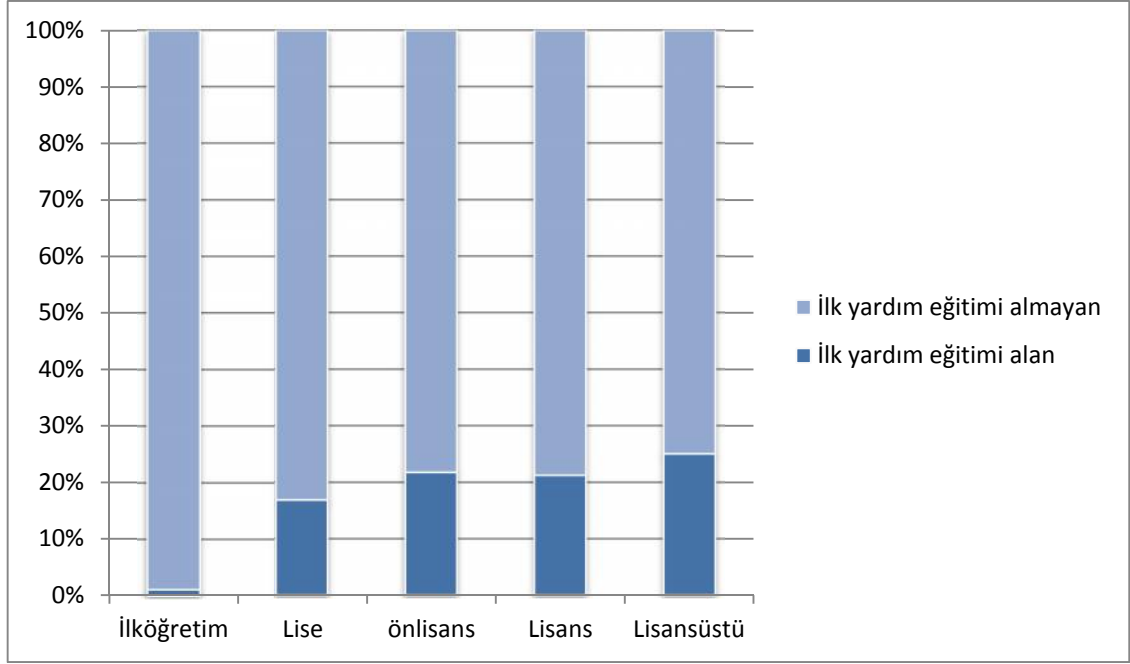
E itim durumunu ön lisans olarak i aretleyen 45 ki iden 10'u (%22,2) ilk yardım e itimi almı , 35'i (%77,8) ise ilk yardım e itimi almamı tır.

E itim durumunu lisans olarak i aretleyen 33 ki iden 7'si (%21,2) ilk yardım e itimi almı , 26'sı (%78,8) ilk yardım e itimi almamı tır.

E itim durumunu lisansüstü olarak i aretleyen 8 ki inin 2'si (%25,0) ilk yardım e itimi almı , 6'sı (%75,0) ilk yardım e itimi almamı tır.

Tablo 4. 21. E itim Durumu ile İlk Yardım E itimi Alma Arasındaki İli ki

Eğitim Durumu	İlk Yardım Eğitimi Alan		İlk Yardım Eğitimi Almayan		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İlköğretim	1	1,1	88	98,9	89	100,0
Lise	13	16,9	64	83,1	77	100,0
Ön Lisans	10	22,2	35	77,8	45	100,0
Lisans	7	21,2	26	78,8	33	100,0
Lisansüstü	2	25,0	6	75,0	8	100,0
Toplam	33	13,1	219	86,9	252	100,0

Grafik 4.21. Eğitim Durumu ile İlk Yardım Eğitimi Alma Arasındaki İlişki

4.2.21. E itim durumu ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ili ki

E itim durumunu ilkö retim olarak i aretleyen 89 ki iden 6'sı (%6,7) afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi oldu unu, 83 ki i (%93,3) ise afet hazırlık planları hakkında bilgisi olmadı ını belirtmi tir.

E itim durumunu lise olarak i aretleyen 77 ki iden 20'si (%25,9) afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi oldu unu, 57'si (%74,1) ise afet hazırlık planları hakkında bilgisi olmadı ını belirtmi tir.

E itim durumunu ön lisans olarak i aretleyen 46 ki iden 11'i (%23,9) afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi oldu unu, 35'i (%76,1) ise afet hazırlık planları hakkında bilgisi olmadı ını belirtmi tir.

E itim durumunu lisans olarak i aretleyen 32 ki iden 9'u (%28,1) afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi oldu unu, 23'ü (%71,9) ise afet hazırlık planları hakkında bilgisi olmadı ını belirtmi tir.

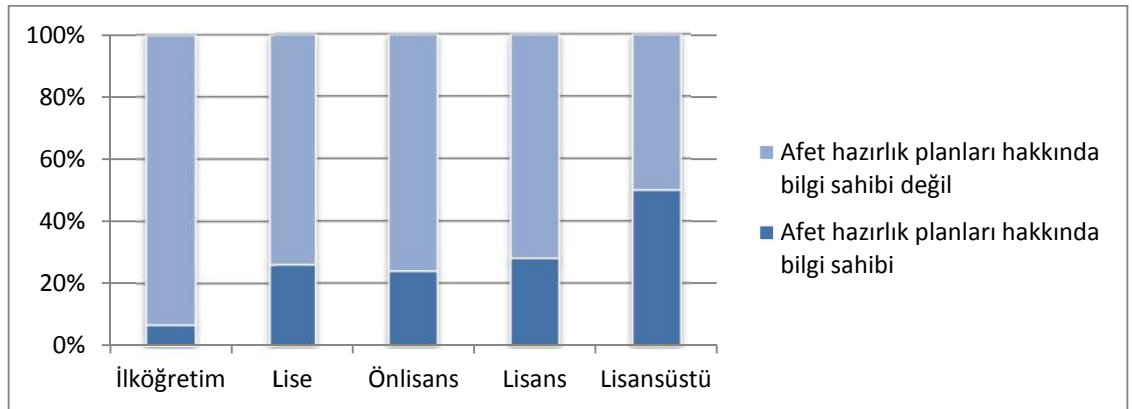
E itim durumunu lisansüstü olarak i aretleyen 8 ki inin 4'ü (%50,0) afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi oldu unu, 4'ü (%50,0) ise afet hazırlık planları hakkında bilgisi olmadı ını belirtmi tir.

Tablo 4.22. E ğitim Durumu ile Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki İlişki

Eğitim Durumu	Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi		Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Değil		Toplam		X ²	P
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
							17,859	0,002**
İlköğretim	6	6,7	83	93,3	89	100,0		
Lise	20	25,9	57	74,1	77	100,0		
Ön Lisans	11	23,9	35	76,1	46	100,0		
Lisans	9	28,1	23	71,9	32	100,0		
Lisansüstü	4	50,0	4	50,0	8	100,0		
Toplam	50	19,8	202	80,2	252	100,0		

**p<0,01

E ğitim durumu ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma arasında istatistik olarak anlamlı bir ilişki vardır (p<0,01)

Grafik 4.22. E ğitim Durumu ile Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki İlişki

4.2.22.E itim durumu ile ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verip, vermedikleri dü üncesi arasındaki ili ki

E itim durumunu ilkö retim olarak i aretleyen 89 ki iden 43'ü (%48,3) ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir, 46'sı (%51,7) ise ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir.

E itim durumunu lise olarak i aretleyen 77 ki iden 32'si (%41,6) ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir, 45'i (%58,4) ise ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir.

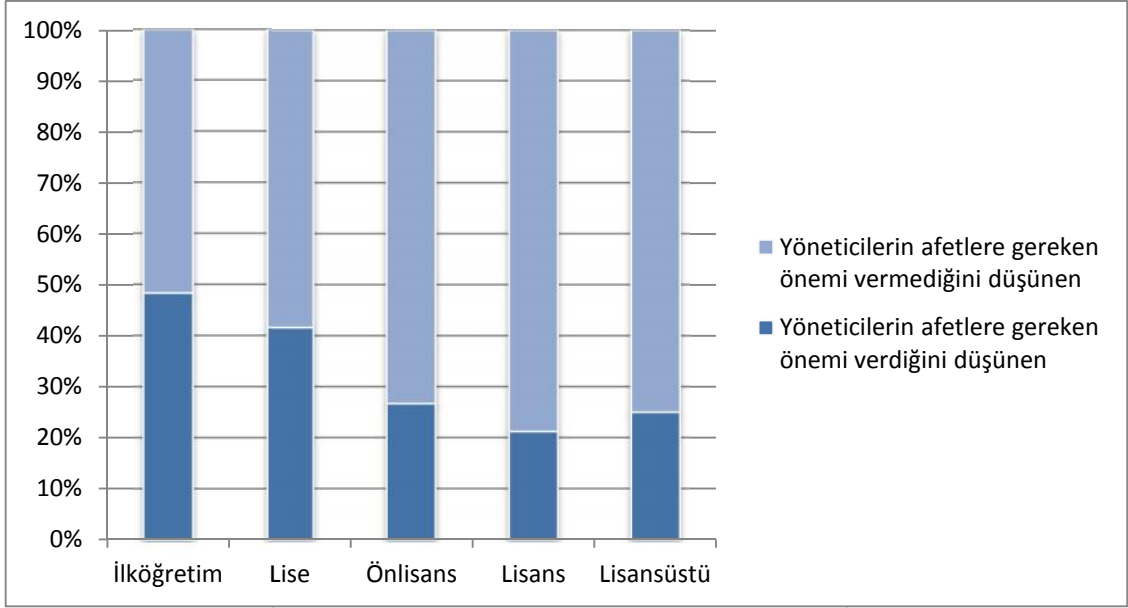
E itim durumunu önlisans olarak i aretleyen 45 ki iden 12'si (%26,7) ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir, 33'ü (%73,3) ise ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir.

E itim durumunu lisans olarak i aretleyen 33 ki iden 7'si (%21,2) ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir, 26'sı (%78,8) ise ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir.

E itim durumunu lisansüstü olarak i aretleyen 8 ki inin 2'si (%25,0) ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir, 6'sı (%75,0) ise ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir.

Tablo 4.23. E itim Durumu ile Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Verip, Vermedikleri Dü üncesi Arasındaki li ki

Eğitim Durumu	Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Düşünen		Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Vermediğini Düşünen		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İlköğretim	43	48,3	46	51,7	89	100,0
Lise	32	41,6	45	58,4	77	100,0
Ön Lisans	12	26,7	33	73,3	45	100,0
Lisans	7	21,2	26	78,8	33	100,0
Lisansüstü	2	25,0	6	75,0	8	100,0
Toplam	96	38,1	156	61,9	252	100,0

Grafik 4.23. Eğitim Durumu ile Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Verip, Vermedikleri Düşüncesi Arasındaki İlişki

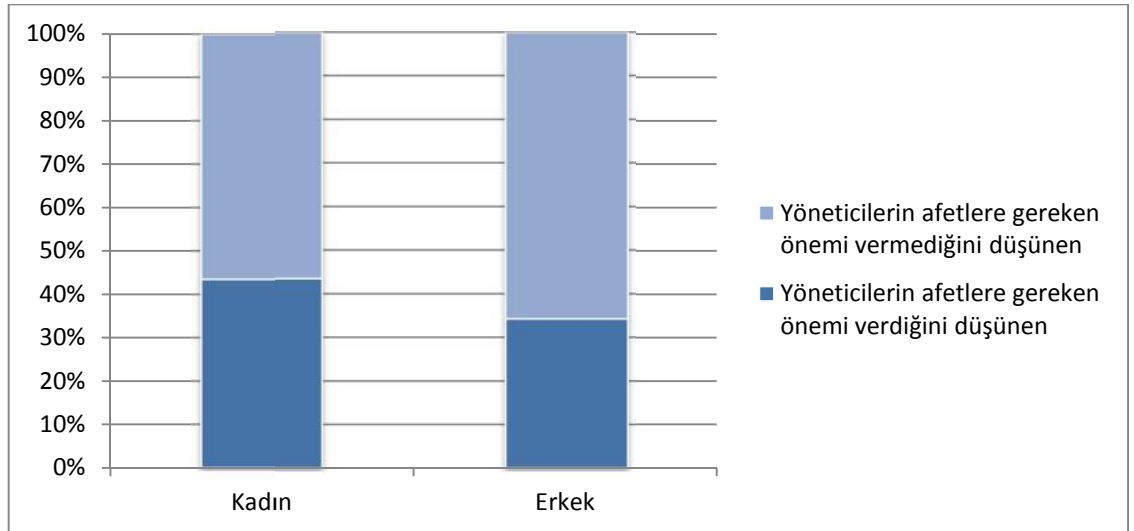
4.2.23. Cinsiyet ile ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verip, vermedikleri dü üncesi arasındaki ili ki

Cinsiyetini kadın olarak i aretleyen 99 ki iden 43'ü (%43,4) ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir, 56'sı (%56,6) ise ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir.

Cinsiyetini erkek olarak i aretleyen 155 ki iden 53'ü (%34,2) ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir, 102'si (%65,8) ise ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verdi ini dü ünmemektedir.

Tablo 4. 24. Cinsiyet ile Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Verip, Vermedikleri Dü üncesi Arasındaki li ki

Cinsiyet	Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Verdiğini Düşünen		Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Vermediğini Düşünen		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadın	43	43,4	56	56,6	99	100,0
Erkek	53	34,2	102	65,8	155	100,0
Toplam	96	37,8	158	62,2	254	100,0

Grafik4.24. Cinsiyet ile Ülkemizdeki Yöneticilerin Afetlere Gereken Önemi Verip, Vermedikleri Dü üncesi Arasındaki li ki

4.2.24. Cinsiyet ile afetlerle ilgili eğitim almak arasındaki ilişki

Cinsiyetini kadın olarak ifadeleyen 99 kişiden 1'i (%1,1) afetlerle ilgili bir eğitim aldı, 98'i (%98,9) ise afetlerle ilgili bir eğitim almadığını belirtmiştir.

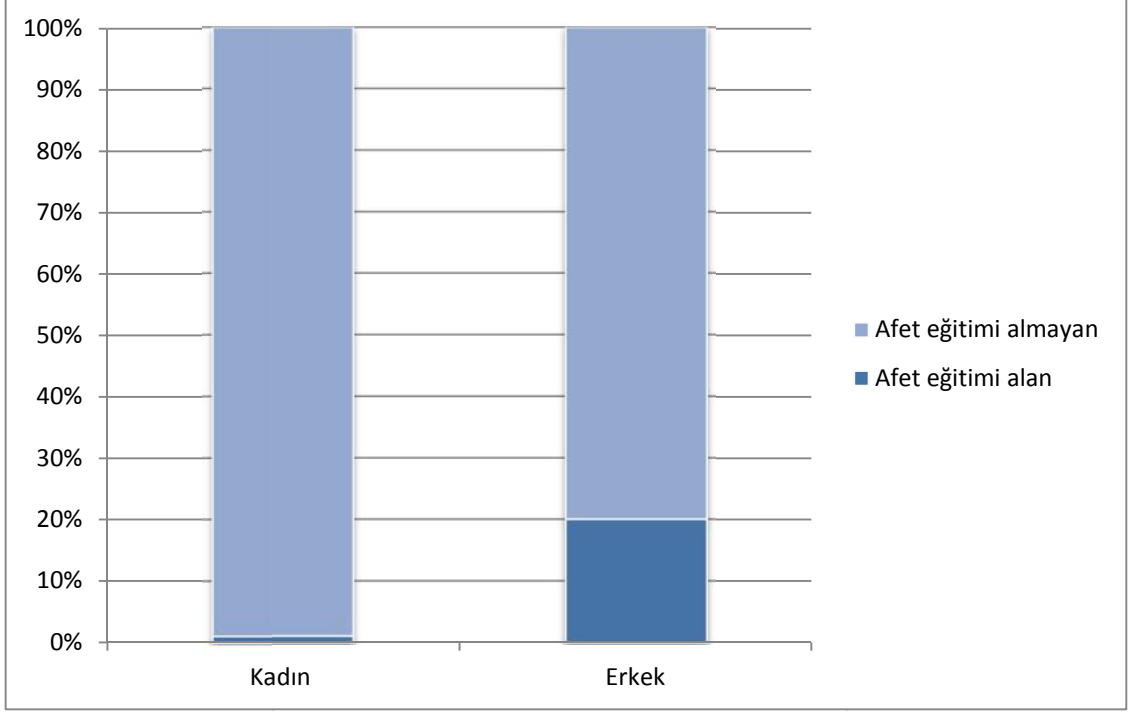
Cinsiyetini erkek olarak ifadeleyen 155 kişiden 31'i (%20,0) afetlerle ilgili bir eğitim aldı, 124'ü (%80,0) ise afetlerle ilgili bir eğitim almadığını belirtmiştir.

Tablo 4.25. Cinsiyet ile Afetlerle İlgili Eğitim Almak Arasındaki İlişki

Cinsiyet	Afetlerle İlgili Eğitim Alan		Afetlerle İlgili Eğitim Almayan		Toplam		X ²	P
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Kadın	1	1,1	98	98,9	99	100,0	254,00	0,0001**
Erkek	31	20,0	124	80,0	155	100,0		
Toplam	32	12,6	222	87,4	254	100,0		

**p<0,01

Cinsiyet ile afetlerle ilgili eğitim almak arasında istatistik olarak anlamlı bir ilişki vardır (p<0,01)

Grafik 4.25. Cinsiyet ile Afetlerle İlgili Eğitim Almak Arasındaki İlişki

4.2.25. Cinsiyet ile afet e itimlerini gerekli bulma arasındaki ili ki

Cinsiyetini kadın olarak i aretleyen 99 ki iden 62'si (%62,6) afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmakta, 37'si (%37,4) ise afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmamaktadır.

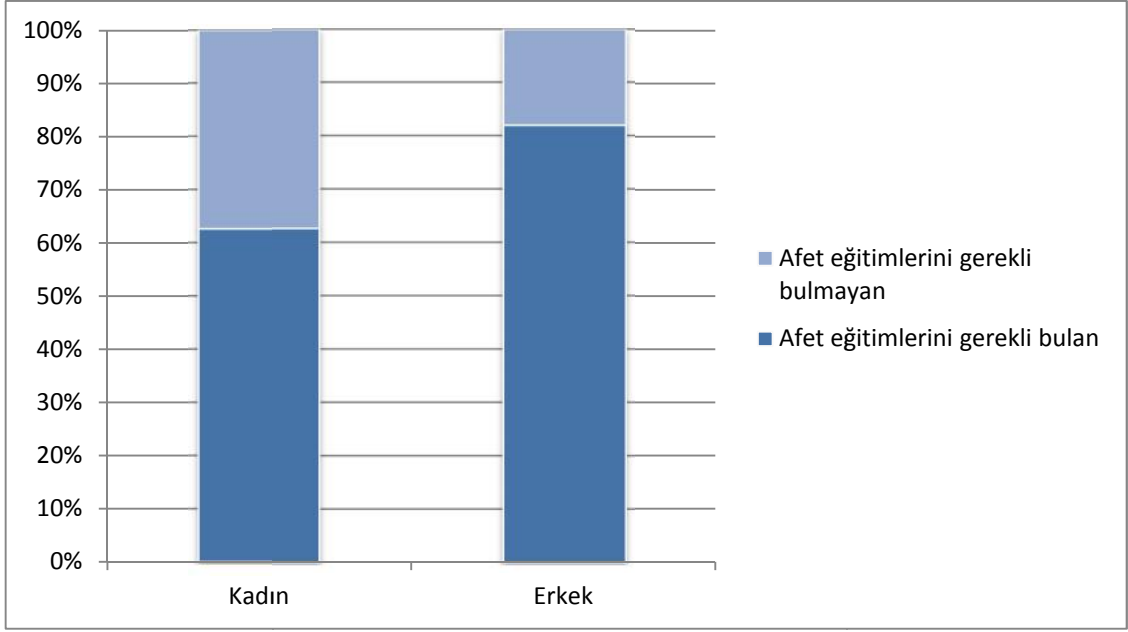
Cinsiyetini erkek olarak i aretleyen 155 ki iden 127'si (%81,9) afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmakta, 28'i (%18,1) ise afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmamaktadır.

Tablo 4.26. Cinsiyet ile Afet E itimlerini Gerekli Bulma Arasındaki li ki

Cinsiyet	Afet Eğitimlerini Gerekli Bulan		Afet Eğitimlerini Gerekli Bulmayan		Toplam		X ²	P
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Kadın	62	62,6	37	37,4	99	100,0	11,829	0,001**
Erkek	127	81,9	28	18,1	155	100,0		
Toplam	189	74,4	65	25,6	254	100,0		

**p<0,01

Cinsiyet ile afet e itimlerini gerekli bulma arasında istatistik olarak anlamlı bir ili ki vardır (p<0,01)

Grafik 4.26. Cinsiyet ile Afet Eğitimlerini Gerekli Bulma Arasındaki İlişki

4.2.26. Cinsiyet ile ilk yardım e itimi alma arasındaki ili ki

Cinsiyetini kadın olarak i aretleyen 99 ki iden 4'ü (%4,0) ilkyardım e itimi aldı mı, 95'i (%96,0) ise ilkyardım e itimi almadı mı belirtmi tir.

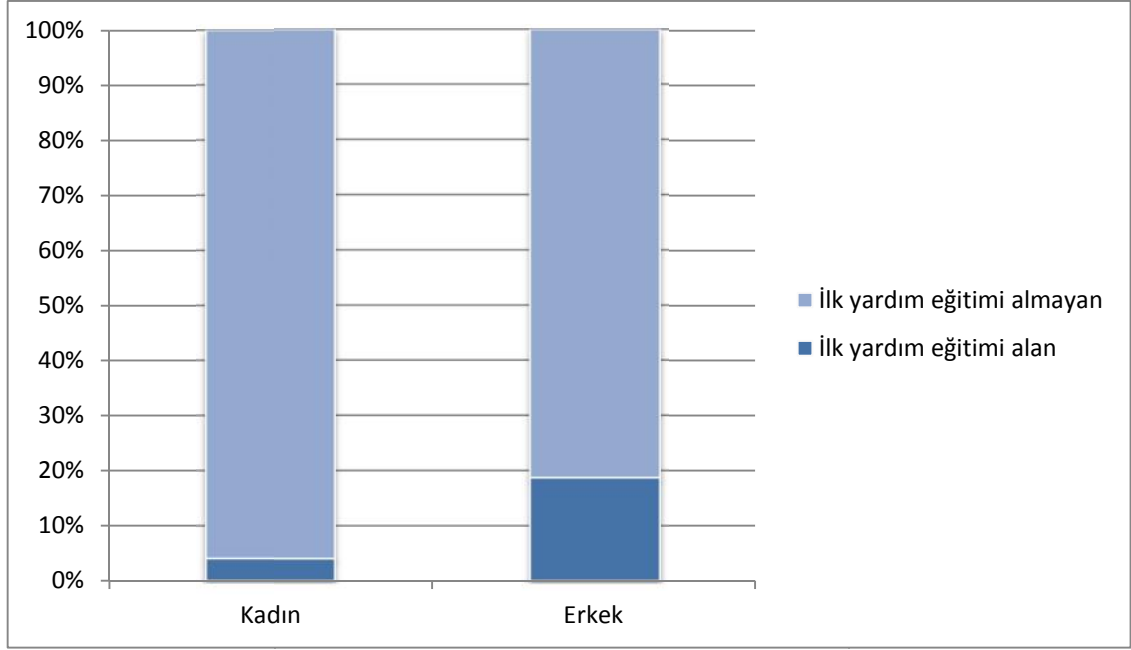
Cinsiyetini erkek olarak i aretleyen 155 ki iden 29'u (%18,7) ilkyardım e itimi aldı mı, 126'sı (%81,3) ise ilkyardım e itimi almadı mı belirtmi tir.

Tablo 4.27. Cinsiyet ile İlk Yardım E itimi Alma Arasındaki İli ki

Cinsiyet	İlk Yardım Eğitimi Alan		İlk Yardım Eğitimi Almayan		Toplam		X ²	P
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Kadın	4	4,0	95	96,0	99	100,0	11,50	0,001**
Erkek	29	18,7	126	81,3	155	100,0		
Toplam	33	13,0	221	87,0	254	100,0		

**p<0,01

Cinsiyet ile ilk yardım e itimi alma durumu arasında istatistik olarak anlamlı bir ili ki vardır (p<0,01)

Grafik 4.27. Cinsiyet ile İlk Yardım Eğitimi Alma Arasındaki İlişki

4.2.27. Cinsiyet ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki

Cinsiyetini kadın olarak ifadeleyen 99 kişiden 10'u (%10,1) afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi oldu, 89'u (%89,9) ise afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir.

Cinsiyetini erkek olarak ifadeleyen 155 kişiden 40'ı (%25,8) afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi oldu, 115'i (%74,2) ise afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir.

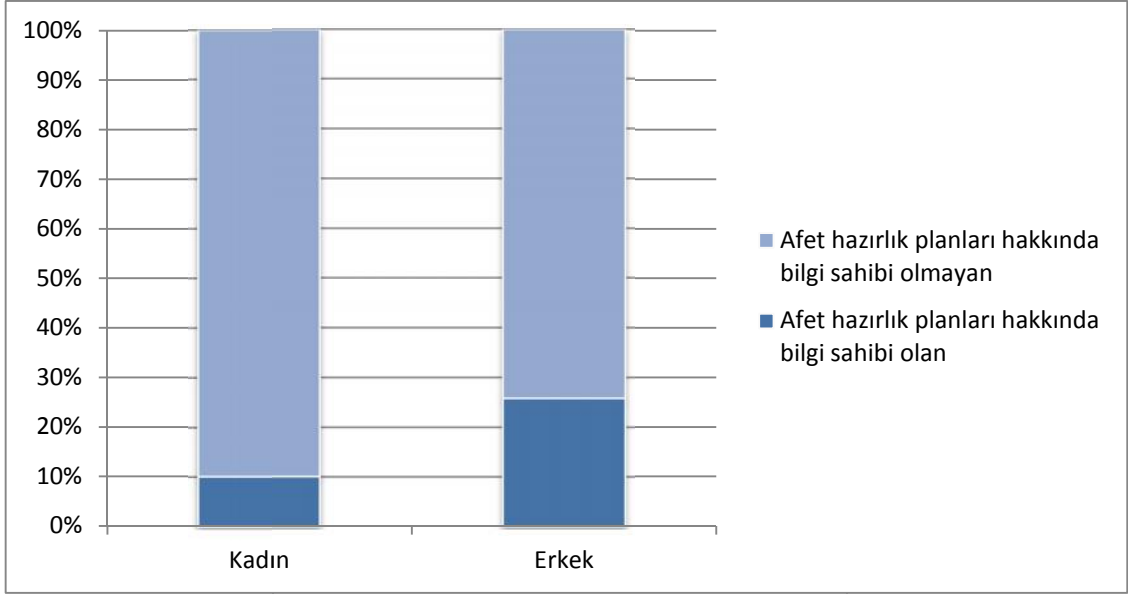
Tablo 4.28. Cinsiyet ile Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma

Arasındaki ilişki

Cinsiyet	Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olan		Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olmayan		Toplam		χ^2	P
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Kadın	10	10,1	89	89,9	99	100,0	9,425	0,002**
Erkek	40	25,8	115	74,2	155	100,0		
Toplam	50	19,7	204	80,3	254	100,0		

**p<0,01

Cinsiyet ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma arasında istatistik olarak anlamlı bir ilişki vardır (p<0,01)

Grafik 4.28. Cinsiyet ile Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki İlişki

4.2.28. Afetlerle ilgili eğitim almak ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olmak arasındaki ilişki

Afetlerle ilgili eğitim alan 32 kişiden 18'i (%56,3) afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi oldu, 14'ü (%43,7) ise afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtti.

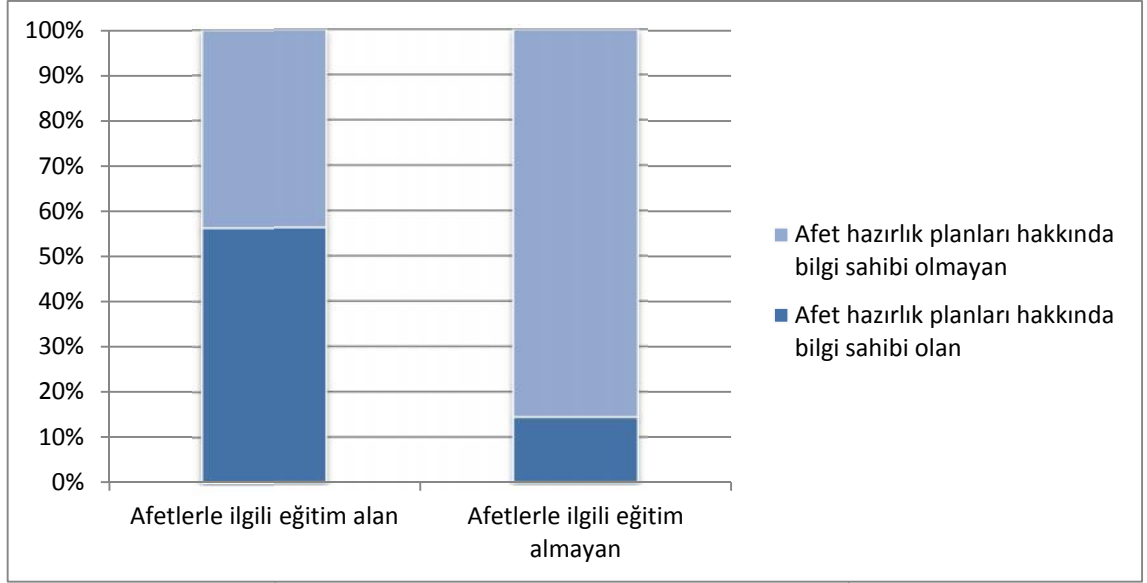
Afetlerle ilgili eğitim almayan 222 kişiden 32'si (%14,4) afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi oldu, 190'ı (%85,6) ise afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtti.

Tablo 4.29. Afetlerle İlgili Eğitim Alma ile Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olmak Arasındaki İlişki

Afet Eğitimi Alma Durumu	Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olan		Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olmayan		Toplam		X ²	P
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Afetlerle İlgili Eğitim Alan	18	56,2	14	43,8	32	100,0	30,962	0,0001**
Afetlerle İlgili Eğitim Almayan	32	14,4	190	85,6	222	100,0		
Toplam	50	19,7	204	80,3	254	100,0		

**p<0,01

Afetlerle ilgili eğitim almak ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olmak arasında istatistik olarak anlamlı bir ilişki vardır (p<0,01)

Grafik 4.29. Afetlerle İlgili Eğitim Alma ile Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olmak Arasındaki İlişki

4.2.29. Afetlerle ilgili e itim alma ile afet acil durum çantasına sahip olma arasındaki ili ki

Afetlerle ilgili e itim alan 32 ki iden 7'si (%21,9) afet acil durum çantasına sahip oldu unu, 25'i (%78,1) ise afet acil durum çantasına sahip olmadı nı belirtmi tir.

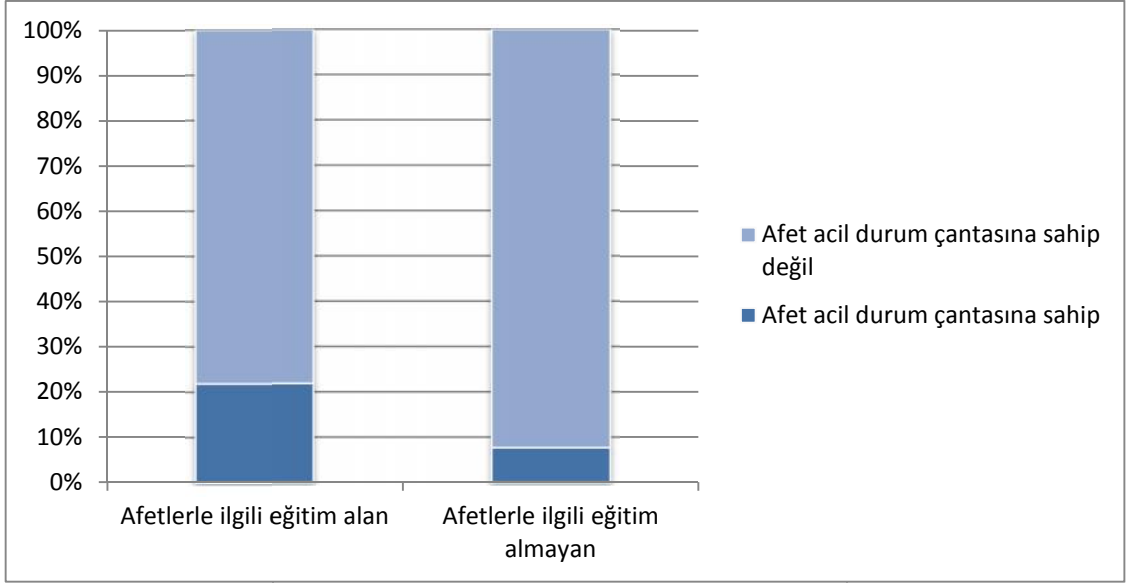
Afetlerle ilgili e itim almayan 222 ki iden 17'si (%7,7) afet acil durum çantasına sahip oldu unu, 205'i (%92,3) ise afet acil durum çantasına sahip olmadı nı belirtmi tir.

Tablo 4.30. Afetlerle ilgili E itim Alma ile Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Arasındaki li ki

Afet Eğitimi Alma Durumu	Afet Acil Durum Çantasına Sahip		Afet Acil Durum Çantasına Sahip Değil		Toplam		X ²	P
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Afetlerle ilgili Eğitim Alan	7	21,9	25	78,1	32	100,0	6,607	0,010*
Afetlerle ilgili Eğitim Almayan	17	7,7	205	92,3	222	100,0		
Toplam	24	9,4	230	90,6	254	100,0		

*p<0,05

Afetlerle ilgili e itim alma ile afet acil durum çantasına sahip olma arasında istatistik olarak anlamlı bir ili ki bulunmaktadır (p<0,05)

Grafik 4.30. Afetlerle İlgili Eğitim Alma ile Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

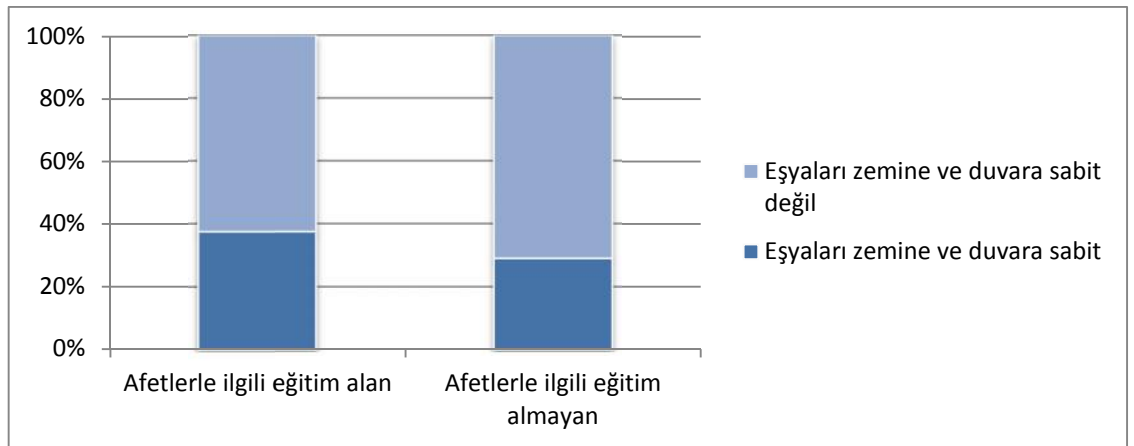
4.2.30. Afetlerle ilgili eğitim alma ile depremlere karşı evlerinde eşyaların zemine ve duvara sabitlenmesi arasındaki ilişki

Afetlerle ilgili eğitim alan 32 kişiden 12'si (%37,5) depremlere karşı evlerinde eşyalarının zemine ve duvara sabit olduğunu belirtmiş, 20'si (%62,5) ise depremlere karşı evlerinde eşyalarının zemine ve duvara sabit olmadığını belirtmiştir.

Afetlerle ilgili eğitim almayan 221 kişiden 64'ü (%29,0) depremlere karşı evlerinde eşyalarının zemine ve duvara sabit olduğunu belirtmiş, 157'si (%71,0) ise depremlere karşı evlerinde eşyalarının zemine ve duvara sabit olmadığını belirtmiştir.

Tablo 4.31. Afetlerle İlgili Eğitim Alma ile Depremlere Karşı Evlerinde Eşyaların Zemine ve Duvara Sabitlenmesi Arasındaki İlişki

Afet Eğitimi Alma Durumu	Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olan		Afet Hazırlık Planları Hakkında Bilgi Sahibi Olmayan		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Afetlerle İlgili Eğitim Alan	12	37,5	20	62,5	32	100,0
Afetlerle İlgili Eğitim Almayan	64	29,0	157	71,0	221	100,0
Toplam	76	30,0	177	70,0	253	100,0

Grafik 4.31. Afetlerle İlgili Eğitim Alma ile Depremlere Karşı Evlerinde Eşyaların Zemine ve Duvara Sabitlenmesi Arasındaki İlişki

4.2.31. Daha önce afet ya ama ile afetlerle ilgili e itim alma durumu arasındaki ili ki

Daha önce afet ya ayan 102 ki iden 18'i (%17,6) afetlerle ilgili e itim aldı ını, 84'ü (%82,4) ise afetlerle ilgili e itim almadı ını belirtmi tir.

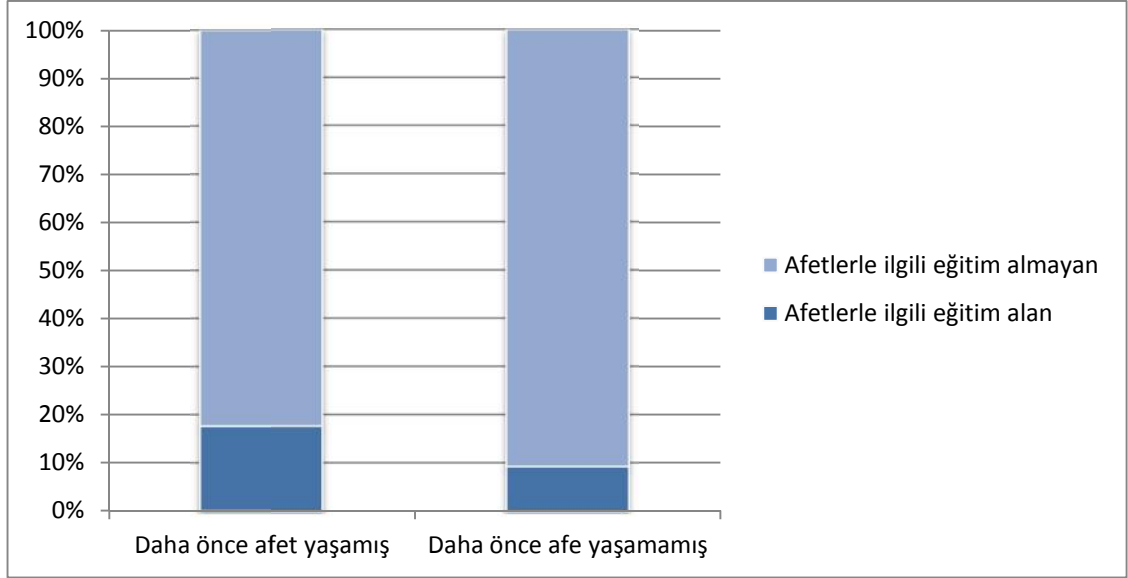
Daha önce afet ya amayan 152 ki iden 14'ü (%9,2) afetlerle ilgili e itim aldı ını, 138'i (%90,8) ise afetlerle ilgili e itim almadı ını belirtmi tir.

Tablo 4.32. Daha Önce Afet Ya ama ile Afetlerle İlgili E itim Alma Durumu Arasındaki İli ki

Daha Önce Afet Yaşama Durumu	Afetlerle İlgili Eğitim Alan		Afetlerle İlgili Eğitim Almayan		Toplam		χ ²	P
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
							3,946	0,047*
Daha Önce Afet Yaşayan	18	17,6	84	82,4	102	100,0		
Daha Önce Afet Yaşamayan	14	9,2	138	90,8	152	100,0		
Toplam	32	12,6	222	87,4	254	100,0		

*p<0,05

Daha önce afet ya ama ile afetlerle ilgili e itim alma durumu arasında istatistik olarak anlamlı bir ili ki vardır (p<0,05)

Grafik 4.32. Daha Önce Afet Ya ama ile Afetlerle lgili E itim Alma Durumu Arasındaki li ki

4.2.32. Daha önce afet ya ama ile kendilerinin ve çevrelerindeki(Aile, akraba, i arkada ları, kom ular) afete hazırlık durumları arasındaki ili ki

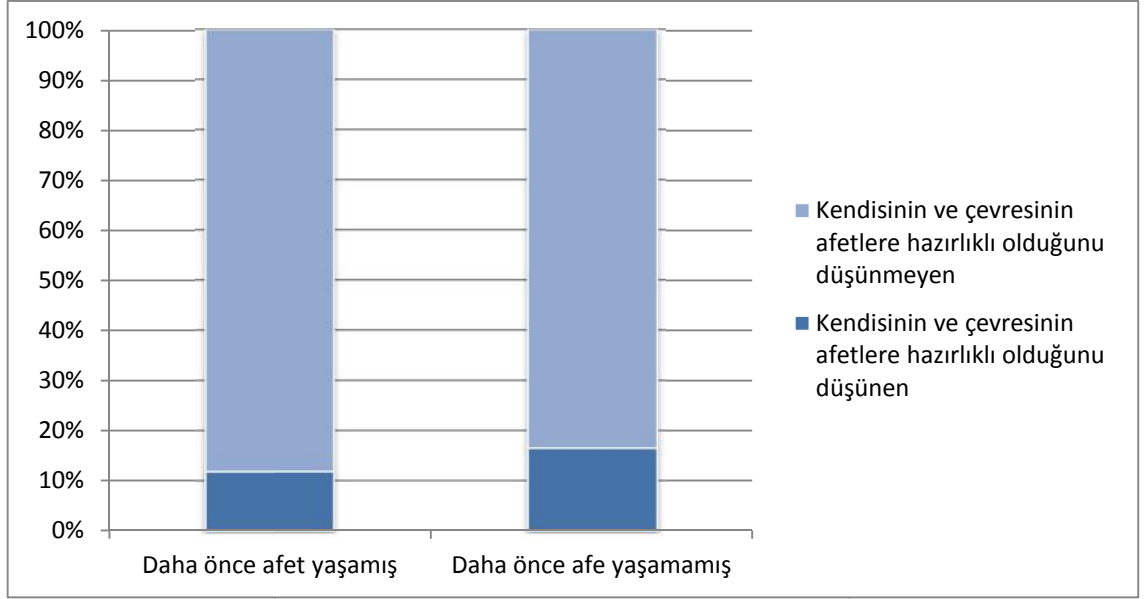
Daha önce afet ya ayan 102 ki iden 12'si (%11,8) kendisinin ve çevresindekilerin afete hazırlıklı oldu unu dü ünmekte, 90'ı (%88,2) ise kendisinin ve çevresindekilerin afete hazırlıklı oldu unu dü ünmemektedir.

Daha önce afet ya amayan 152 ki iden 25'i (%16,4) kendisinin ve çevresindekilerin afete hazırlıklı oldu unu dü ünmekte, 127'si (%83,6) ise kendisinin ve çevresindekilerin afete hazırlıklı oldu unu dü ünmemektedir.

Tablo 4.33. Daha Önce Afet Ya ama ile Kendilerinin ve Çevrelerindeki(Aile, Akraba, Arkada ları, Kom ular) Afete Hazırlık Durumları Arasındaki li ki

Daha Önce Afet Yaşama Durumu	Kendisinin ve Çevresindekilerin Afete Hazırlıklı Olduğunu Düşünen		Kendisinin ve Çevresindekilerin Afete Hazırlıklı Olduğunu Düşünmeyen		Toplam		χ^2	P
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Daha Önce Afet Yaşayan	12	11,8	90	88,2	102	100,0	1,075	0,300
Daha Önce Afet Yaşamayan	25	16,4	127	83,6	152	100,0		
Toplam	37	14,6	217	85,4	254	100,0		

Daha önce afet ya ama ile kendilerinin ve çevrelerindeki(Aile, akraba, i arkada ları, kom ular) afete hazırlık durumları arasında istatistik olarak anlamlı bir ili ki yoktur (p=0,300)

Grafik 4.33. Daha Önce Afet Ya ama ile Kendilerinin ve Çevrelerindekiilerin(Aile, Akraba, Arkada ları, Kom ular) Afete Hazırlık Durumları Arasındaki li ki

4.2.33. Daha önce afet ya ama ile afet acil durum çantasına sahip olma durumu arasındaki ilişki

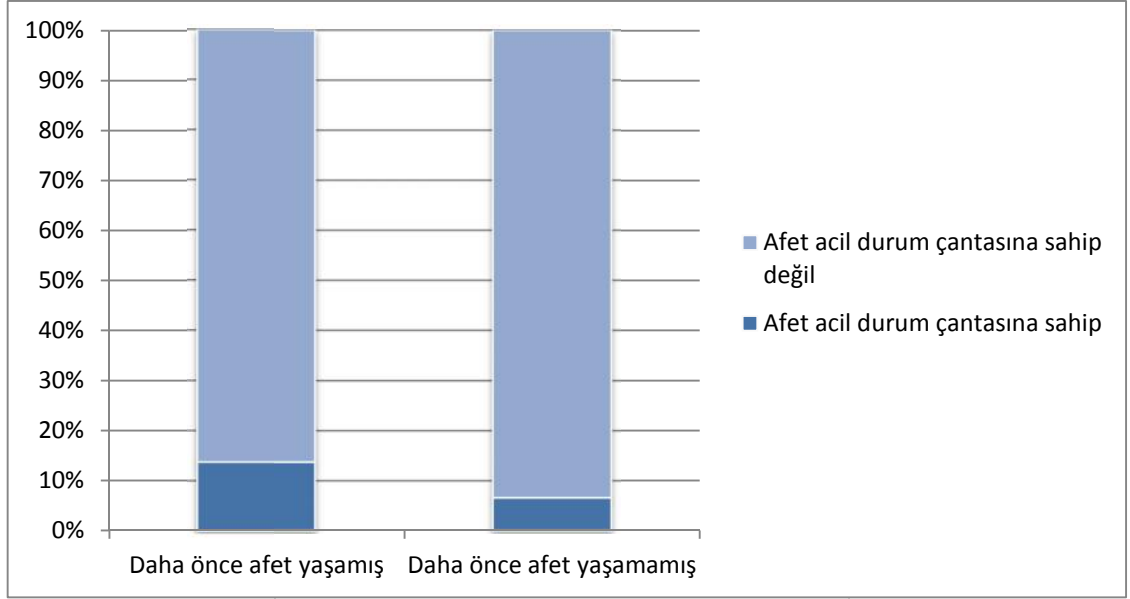
Daha önce afet yaayan 102 kişiden 14'ü (%13,7) afet acil durum çantasına sahip oldu unu, 88'i (%86,3) ise afet acil durum çantasına sahip olmadığını belirtmiştir.

Daha önce afet yaamayan 152 kişiden 10'u (%6,6) afet acil durum çantasına sahip oldu unu, 142'si (%93,4) ise afet acil durum çantasına sahip olmadığını belirtmiştir.

Tablo 4.34. Daha Önce Afet Ya ama ile Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Durumu Arasındaki İlişki

Daha Önce Afet Yaşama Durumu	Afet Acil Durum Çantasına Sahip		Afet Acil Durum Çantasına Sahip Değil		Toplam		X ²	P
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Daha Önce Afet Yaşayan	14	13,7	88	86,3	102	100,0	3,644	0,056
Daha Önce Afet Yaşamayan	10	6,6	142	93,4	152	100,0		
Toplam	24	9,4	230	90,6	254	100,0		

Daha önce afet ya ama ile afet acil durum çantasına sahip olma durumu arasında istatistik olarak anlamlı bir ilişki yoktur (p=0,056)

Grafik 4.34. Daha Önce Afet Ya ama ile Afet Acil Durum Çantasına Sahip Olma Durumu Arasındaki İlişki

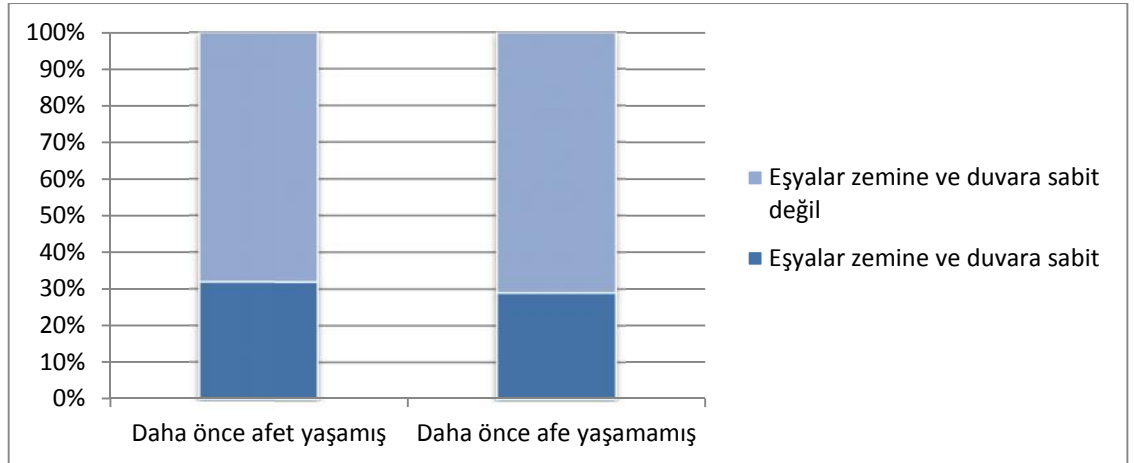
4.2.34. Daha önce afet ya ama ile depremlere kar ı evde e yaların zemine ve duvara sabitlenmesi arasındaki ili ki

Daha önce afet ya ayan 101 ki iden 32'si (%31,7) depremlere kar ı evde e yalarının zemine ve duvara sabit oldu unu, 69'u (%68,3) ise depremlere kar ı evde e yalarının zemine ve duvara sabit olmadı ını belirtmi tir.

Daha önce afet ya amayan 152 ki iden 44'ü (%28,9) depremlere kar ı evde e yalarının zemine ve duvara sabit oldu unu, 108'i (%71,1) ise depremlere kar ı evde e yalarının zemine ve duvara sabit olmadı ını belirtmi tir.

Tablo 4.35. Daha Önce Afet Ya ama ile Depremlere Kar ı Evde E yaların Zemine ve Duvara Sabitlenmesi Arasındaki li ki

Daha Önce Afet Yaşama Durumu	Depremlere Karşı Evde Eşyaları Zemine Ve Duvara Sabit		Depremlere Karşı Evde Eşyaları Zemine Ve Duvara Sabit Değil		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Daha Önce Afet Yaşayan	32	31,7	69	68,3	101	100,0
Daha Önce Afet Yaşamayan	44	28,9	108	71,1	152	100,0
Toplam	76	30,0	177	70,0	253	100,0

Grafik 4.35. Daha Önce Afet Ya ama ile Depremlere Kar ı Evde E yaların Zemine ve Duvara Sabitlenmesi Arasındaki li ki

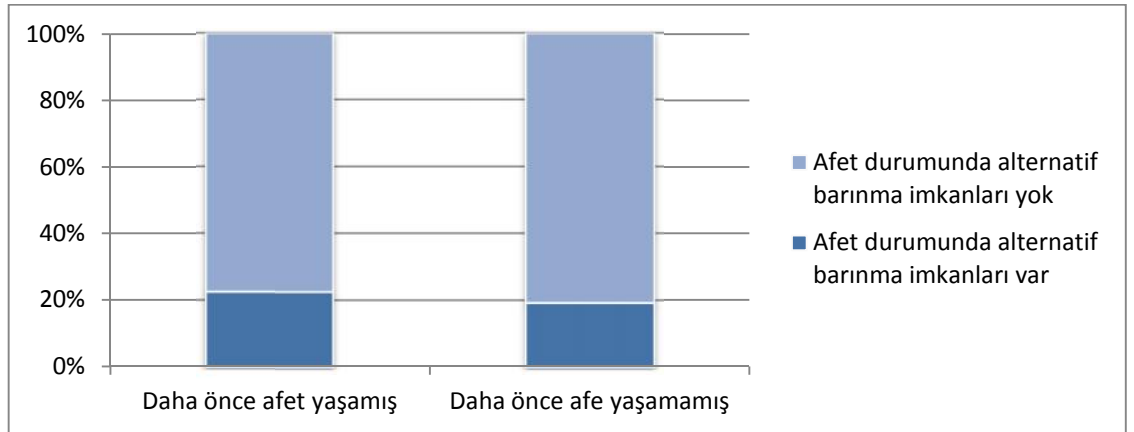
4.2.35. Daha önce afet ya ama ile bir afet durumunda alternatif barınma imkânlarına sahip olma durumu arasındaki ili ki

Daha önce afet ya ayan 102 ki iden 23'ü (%22,5) bir afet durumunda alternatif barınma imkânlarının oldu unu belirtmi , 79'u (%77,5) ise bir afet durumunda alternatif barınma imkânlarının olmadı nı belirtmi tir.

Daha önce afet ya amayan 151 ki iden 29'u (%19,2) bir afet durumunda alternatif barınma imkânlarının oldu unu belirtmi , 122'si (%80,8) ise bir afet durumunda alternatif barınma imkânlarının olmadı nı belirtmi tir.

Tablo 4.36. Daha Önce Afet Ya ama ile Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma imkânlarına Sahip Olma Durumu Arasındaki li ki

Daha Önce Afet Yaşama Durumu	Alternatif Barınma İmkânlarına Sahip		Alternatif Barınma İmkânlarına Sahip Değil		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Daha Önce Afet Yaşayan	23	22,5	79	77,5	102	100,0
Daha Önce Afet Yaşamayan	29	19,2	122	80,8	151	100,0
Toplam	52	20,6	201	79,4	253	100,0

Grafik 4.36. Daha Önce Afet Ya ama ile Bir Afet Durumunda Alternatif Barınma imkânlarına Sahip Olma Durumu Arasındaki li ki

4.3. Tartı ma

Halkın afet konusundaki bilgi ve bilinç düzeylerinin ölçülmesi çalı maları son yıllarda önemini artırmaktadır. Afet yönetim çalı malarının daha verimli, ekonomik ve hızlı bir eilde yürütülmesi için halkın afet konusundaki bilgi ve bilinç düzeylerinin tespit edilmesi son derece önemlidir. Bu amaçla yapılan çalı mamız Gümü hane ilinin Köse ilçesinde ya ayan ki ilere uygulanmı tır. Çalı mamız sırasında uyguladı ımız ve önemli sonuçlar elde etti imiz anket sorularını sırasıyla bu bölümde tartı aca ız.

Katılımcıların ya durları 11-20, 21-30, 31-40, 41-50 ve 51 ya üstü guruplara ayrılmı tır. Bu gurupların sayısı birbirinden farklıdır. En büyük gurubu 21-30 ya gurubu olu turmaktadır.

Uyguladı ımız ankette yer alan e itim bölümünde be bölüm bulunmaktadır. Bu bölümler İkö retim, Lise, Ön lisans, Lisans ve Lisansüstü bölümlerinden olu turmaktadır. Katılımcılar en fazla İkö retim mezunlarından olu maktadır. Bunu sırasıyla Lise mezunları, Ön lisans mezunları, Lisans mezunları ve en az olan Lisansüstü mezunları olu turmaktadır. E itim seviyesin yükselmesine ba lı olarak katılımcı sayısı dü mü tür.

Ankete katılan ki ilerin cinsiyet dururlarında ise ço unlu u erkekler olu turmaktadır. Kadın katılımcıların katılımları daha dü ük seviyededir. Kadın katılımcıların anketimize katılımlarının daha yüksek olması beklenmekle beraber kültürel nedenlerden dolayı kadınların anket çalı mamıza katılımı daha dü ük olmu tur.

“Afet denilince aklınıza ilk gelen hangisidir?” sorusunun kategorileri arasında beklenen ve gözlenen de erler bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Bazı kategorilerin katılımcıların aklına daha fazla geldi i gözlemlenmi tir. Verilen cevaplar içerisinde Deprem ıkkı %72,9 oranında katılımcıların aklına ilk gelen afet türüdür. Bunu %19,8 ile Sel-su baskınları ıkkı takip etmektedir. Di er ıklar ise çok dü ük oranlarda katılımcıların aklına ilk gelen afet türü olmaktadır. Afet ve Acil Durum Yönetimi Ba kanlı ı tarafından yapılan Türkiye, Afet Farkındalı ı ve Afetlere Hazırlık Ara tırmasında (2014) Katılımcılara göre en sık ya anılan afet türü sorulmu . Bu soruya %56,5 ile deprem ıkkı en yüksek oranda cevap olarak verilmi tir. Bunun dı ında bu ara tırmada trafik kazası sikkı %21,7 ile ikinci, sel ıkkı ise %13,0 ile üçüncü olarak

katılımcıların verdiği cevaptır. Bu araştırmada çıkan sonuç bizim araştırmamızı desteklemektedir, bu araştırma ve bizim araştırmamız sonucunda deprem afeti ve sel-su baskını afetlerinin ülkemizde insanlarımızın aklına en çok gelen afet türlerinden olduğu ortaya çıkmıştır. Katılımcıların aklına ilk gelen afet türünün deprem olmasının ülkemizin bir deprem ülkesi olmasından, deprem afetinin ülkemizde sık sık yaşanmasından ve deprem afetinin sonuçları itibarıyla çok yıkıcı etkilerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Deprem afeti hem maddi hem de manevi yıkımları ile etkisi uzun süren bir afet türüdür. Bu sonucun çıkmasında ülkemizde yaşanan deprem afetlerinin sonuçlarının halkımızda yaptığı manevi yıkım etkili olmuştur. 1999 yılında yaşanan Marmara depremi ve anketi uyguladığımız Köse ilçesine çok yakın bir bölgede meydana gelen 1992 Erzincan depremi bu ilkini tetiklenmesinde etkili olmuştur. Katılımcıların çoğunluğu 1992 depremini yaşadığını ve 1999 depreminden ise en az bir yakınının etkilendiğini dile getirmiştir. Diğer en çok cevap verilen ilk olan sel-su baskını ilkini ise yine ülkemizde sık sık ve hemen hemen her mevsimde görülen bir afet olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Sel-su baskınları ülkemizde plansız yapılar ve özellikle dere yataklarına yapılan yapılar nedeniyle çok sık görülmektedir.

“ Afetlerle ilgili bir eğitim aldınız mı?” sorusunun kategorileri arasında beklenen ve gözlenen değerler bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklılık Afetlerle ilgili eğitim almayanların sayısının beklenen değerlerin çok üzerinde olmasından kaynaklanmaktadır. Halkımızın % 87,4’ü afetlerle ilgili bir eğitim almadığını belirtmiştir. Halkımızın afetlerle ilgili eğitim alma oranı ise %12,6 oranındadır. Halkımızın afet eğitiminin düşük olmasının nedeninin eğitim kalitemizin düşük olmasından ve halkın afetlerle ilgili konulara yeterince önem vermemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

“Afetlerle ilgili eğitimleri gerekli buluyor musunuz?” sorusunun kategorileri arasında beklenen ve gözlenen değerler bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklılık halkımızın afetlerle ilgili eğitimleri gerekli bulmasından kaynaklanmaktadır. Halkımızın % 74,7’si afetlerle ilgili eğitimleri gerekli bulurken %25,3’ü ise afet eğitimlerini gerekli bulmamaktadır. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından yapılan Türkiye, Afet Farkındalığı ve Afetlere Hazırlık Araştırmasında (2014)

katılımcıların %46,8'inin afetlerle ilgili eğitim almak istediği ve eğitim alanların %78,6'sının ise bu eğitimleri faydalı bulduğunu ortaya çıkmıştır. Halkımızın %74,7'si afet eğitimlerini gerekli bulurken afet eğitimi alanların oranının sadece %12,6 olması ise bu iki durum arasında bir tezat oluşturmaktadır.

“İlk yardım eğitimi aldınız mı?” sorusunun kategorileri arasında beklenen ve gözlenen değerler bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklılık halkımızın ilk yardım eğitimi alma oranının çok düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Halkımızın sadece %13,0'ü ilk yardım eğitimi almıştır. Halkımızın %87,0'si ise ilk yardım eğitimi almamıştır. İlk yardım eğitimi alma durumu da afet eğitimi alma durumuyla hemen hemen aynı durumdadır. İlk yardım eğitimi alma durumunun düşük olmasının eğitim kalitemizin düşük olmasından ve halkın afetlerle ilgili konulara yeterince önem vermemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

“Sizin ve çevrenizin afetlere hazırlıklı olduğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusunun kategorileri arasında beklenen ve gözlenen değerler bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklılık katılımcıların kendisinin ve çevresinin afetlere hazırlıklı olmadığını düşünmesinden kaynaklanmaktadır. Kendisinin ve çevresinin afetlere hazırlıklı olmadığını düşünenlerin oranı %85,4 oranındadır. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından yapılan Türkiye, Afet Farkındalığı ve Afetlere Hazırlık Araştırmasında (2014) “Sizce Türk Toplumunu Herhangi Bir Afete Karşı Ne Kadar Hazırlıklı” sorusu yöneltilmiş ve bu soruya verilen cevaplar içerisinde en yüksek oranı hazırlıksız ve kesinlikle hazırlıksız sıklıklarının olduğu %74,6 oranında bir bölüm oluşturmuştur. Bu araştırmada çıkan sonuç bizim araştırmamızı desteklemektedir, bu araştırma ve bizim araştırmamız sonucunda katılımcıların kendilerinin ve çevrelerinin afetlere hazırlıklı olmadığını düşündükleri ortaya çıkmıştır. Katılımcıların afete hazırlık durumlarının düşük olduğunu düşünmelerinin sebebinin ise son yıllarda meydana gelen afetlere yakalananların durumundan ve afetlerle ilgili bilgilerin yetersiz olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Katılımcıların birçoğu afet durumunda ne yapacağını bilmediğini dile getirmiştir.

“Bir afet durumunda alternatif barınma imkânınız var mı?” sorusunda ise katılımcıların çoğunun bir afet durumunda alternatif barınma imkânlarının olmadığını

görülmü tür. Katılımcıların %79,4'ü bir afet durumunda alternatif barınma imkânlarına sahip olmadığını belirtmiştir.

“Yeri binanızın afetlere karşı güvenli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusunda katılımcıların %72,2'si yeri binasının afetlere karşı güvenli olmadığını belirtmiştir. Katılımcıların birçoğu yeri binalarının afetlere karşı yeterince denetlenmediğini ve afetlere karşı gereken önlemlerin alınmadığını belirtmiştir. Kendi yerine sahip olanlar ise bu tür önlemleri almakta yeterli önemi göstermediğini belirtmiştir.

“Evinizin afetlere karşı güvenli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusunun kategorileri arasında beklenen ve gözlenen değerler bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Katılımcıların %59,5 evlerinin afetlere karşı güvenli olduğunu düşünmemektedir. Katılımcıların evlerinin afetlere karşı güvenli olmadığını düşünmemelerinin nedeninin birçoğunun evinin eski tekniklerle yapılması ve yapım sırasında yeterli denetimin yapılmamasından kaynaklandığını düşünülmektedir.

“Daha önce bir afet yaşadınız mı?” sorusunda katılımcıların %40,2'si daha önce afet yaşadığını belirtmiştir. Daha önce afet yaşadığını belirten katılımcıların %76,5'i deprem afetini, %6,9'u sel-su baskını afetini, %8,8'i hem deprem hem de sel-su baskını afetinin yaşadığını belirtmiştir. %7,8'i ise yaşadığı afet türünü belirtmemiştir. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından yapılan Türkiye, Afet Farkındalığı ve Afetlere Hazırlık Araştırmasında (2014) ardından bir afete maruz kalan bireylerin %69,7'sinin deprem afetine, %11,0'inin ise sel afetine yakalandığını belirlenmiştir. Bu araştırmada çıkan sonuç bizim araştırmamızı desteklemektedir, bu araştırma ve bizim araştırmamız sonucunda en çok yaşanan afet türlerinin deprem ve sel-su baskını afetleri olduğu görülmü tür. Katılımcıların çoğunun deprem afeti yaaması ve sel-su baskını yaayanlarında fazla olmasının sebebinin ülkemizde bu iki afet türünün sık görülmesi ve etkileri itibarıyla diğer afetlerden daha yıkıcı olmaları olduğunu düşünülmektedir.

“Afet hazırlık planı hakkında bilginiz var mı?” sorusunun beklenen ve gözlenen değerleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklılık halkımızın afet hazırlık planları hakkındaki bilgisinin düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Afet hazırlık

planları hakkında bilgi sahibi olanların oranı %19,7, afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olmayanların oranı ise %80,3'tür. Afet ve Acil Durum Yönetimi Bakanlı ı tarafından yapılan Türkiye, Afet Farkındalı ı ve Afetlere Hazırlık Ara tırmasında (2014) ise "Evinizde Acil Durum Planı Yaptınız mı" sorusu yöneltildi ve katılımcıların sadece %9,0 oranında Acil durum planı yaptıkları ortaya çıkmı tır. Afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma durumunun dü ük olmasının nedeninin halkın afetler konusunda yeterince e itilmemesinden ve halkın bu konulara yeterli önemi vermemesinden kaynaklandı ı dü ünülmektedir.

"Sizin ve ailenizin afet acil durum çantası var mı?" sorusunun kategorileri arasında beklenen ve gözlenen de erler bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklılık afet acil durum çantasına sahip olanların sayısının dü ük olmasından kaynaklanmaktadır. Afet acil durum çantasına sahip olanların oranı %9,4'tür. Afet acil durum çantasına sahip olmayanların oranı ise %90,6'dır. Afet acil durum çantasına sahip olma durumunun dü ük olmasının sebebinin halkımızın afetler konusunda yeterli bilgi ve bilinç seviyesine sahip olmaması ve bu konuları yeterince önemsememesinden kaynaklandı ı dü ünülmektedir.

"Sizce ülkemizdeki yöneticiler afetlere gereken özeni gösteriyor mu?" sorusunun kategorileri arasında beklenen ve gözlenen de erler bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklılık halkımızın ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi göstermedi ini dü ünmesinden kaynaklanmaktadır. Katılımcıların %62,1'i yöneticilerin afetlere gereken önemi vermedi ini dü ünmektedir. Katılımcıların yöneticilerin afetlere gereken önemi vermedi ini dü ünmesinin sebebinin ülkemizde ya anan afetlerden önce ve afetlerden sonra ya ananlar oldu u dü ünülmektedir. Katılımcılar ülkemizde ya anan afetlerin sonucunda birçok eksiklik gözlediklerini belirtmektedir. Katılımcılar afetlerden sonra yetkililerin kurtarma ve iyile tirme çalı malarında yetersiz kaldı ı, afetlerden önce ise yeterli tedbirlerin alınmadı ı ve yetkililerin bu konulara gereken önemi vermedi ini belirtmektedir. Yöneticilerin ve devletin eksikli inin katılımcılarda güven eksikli i oldu u ve katılımcıların büyük ço unlu unun bu konuda beklentilerin kar ılanmadı ı tespit edilmi tir.

"Bir afet durumunda yetkililerin size zamanında ve etkili olarak yardım edebilece ine inanıyor musunuz?" sorusunda katılımcıların %59,1'i yetkililerin bir afet

durumunda kendilerine zamanında ve etkili olarak yardım edebilece ini dü ünmedi ini belirtmi tir. Katılımcıların bir afet durumunda yetkililerin kendilerine zamanında ve etkili olarak yardım edebilece ini dü ünmemelerinin nedeninin son yıllarda ülkemizde meydana gelen afetlerden sonra ya ananlar oldu u dü ünülmektedir. Ülkemizde ya anan depremlerde insanların enkaz altından çıkarılmasında ya anan yetersizliklerin ve son yıllarda ya anan sel-su baskınlarında medyamıza yansıyan görüntülerin insanlarımızın bu dü üncelerinde etkili oldu u dü ünülmektedir. Bu ve benzeri durumlar halkımızın ço unlu unda yetkililere ve devlete kar ı bir güvensizlik olu turmaktadır.

“Depremlere kar ı evinizde e yalarınız zemine ve duvara sabit mi” sorusunda katılımcıların %70,0’i depremlere kar ı evinde e yalarının zemine ve duvara sabit olmadı ını belirtmi tir. Afet ve Acil Durum Yönetimi Ba kanlı ı tarafından yapılan Türkiye, Afet Farkındalı ı ve Afetlere Hazırlık Ara tırmasında (2014) ise katılımcılara evlerinde dolap, mobilya ya da duvara asılı büyük objelerin sabitlenip sabitlenmedi i sorulmu ve katılımcıların %73,0’ünün sabitlemedi i sonucu ortaya çıkmı tır. Bu ara tırmada çıkan sonuç bizim ara tırmamızı desteklemektedir, bu ara tırma ve bizim ara tırmamız sonucunda depremlere kar ı katılımcıların evlerinde e yalarını zemine ve duvara büyük oranda sabitlemedikleri ortaya çıkmı tır. Katılımcıların depremlere kar ı evlerinde e yaların zemine ve duvara sabit olmamasının nedeninin halkın bu konuda bilgilendirilmemesinden ve katılımcıların bu konulara gereken önemi vermemesinden kaynaklandı ı dü ünülmektedir.

“Televizyonda, radyoda veya ba ka bir ekilde afetlerle ilgili konuları, programları takip eder misiniz?” sorusunun kategorileri arasında beklenen ve gözlenen de erler bakımından anlamlı bir farklılık yoktur. Televizyonda, radyoda veya ba ka bir ekilde afetlerle ilgili konuları takip edenlerin oranının etmeyenlerle hemen hemen aynı oldu u gözlenmi tir. Televizyonda, radyoda veya ba ka bir ekilde afetlerle ilgili konuları ve programları takip etmeyenlerin oranları %54,8 ile daha fazladır. nsanların afetlerle ilgili konuları takip etmemesinin nedeninin nsanların afetlerle ilgili konulara gereken önemi vermemesinden kaynaklandı ı dü ünülmektedir.

Eğitim durumu ile afetlerle ilgili eğitimleri gerekli bulma arasında istatistik olarak anlamlı bir ilişki vardır. Afetlerle ilgili eğitimleri gerekli bulanların oranı eğitim

durumunun atmasına bağı olarak artmaktadır. Afetlerle ilgili eğitimleri ilköğretim mezunları %59,6 oranında gerekli bulurken Lisansüstü eğitim mezunları ise %100,0 oranında gerekli bulmaktadır. Buda Afetlerle ilgili eğitimlerde eğitim seviyesinin yükseltilmesine bağı olarak halkımızın afetlerle ilgili eğitimlere daha çok ilgi göstereceğini göstermektedir.

Eitim durumu ile ilk yardım eğitimi almak arasında ise eğitim seviyesinin artmasına bağı olarak ilkyardım eğitimi alanların sayısının arttı gözlemlenmiştir. İlk yardım eğitimi alanlar en az seviyede ilköğretim mezunlarından oluşmaktadır. İlköğretim mezunlarının sadece %1,1'i ilk yardım eğitimi aldığını belirtmiştir. Lisansüstü eğitim alanlarda ise bu oran %25,0'dir. Lisansüstü eğitim alanlar ilkyardım eğitimi alan en yüksek bölümü olmaktadır. Eğitim seviyesinin yükseltilmesine bağı olarak halkımızın ilkyardım eğitimlere daha çok ilgi göstereceği düşünülmektedir.

Eitim durumu ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Eğitim seviyesinin artmasına bağı olarak afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma durumunun arttı gözlenmektedir. Bu oran %6,7 ile en düşük olarak ilköğretim mezunlarında, %50 ile en yüksek olarak lisansüstü eğitim alanlarda görülmektedir. Bu sonuçlar göstermektedir ki eğitim seviyesinin yükselmesi afet hazırlık planları hakkında bilgi ve bilinci artıracaktır ve afetlere daha hazırlıklı bir toplum oluşturacaktır.

Eitim durumu ile ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verip, vermedikleri yönünde eğitim seviyesinin artmasına bağı olarak yöneticilerin afetlere gereken önemi vermediğini düşünülüyor ortaya çıkmıştır. İlköğretim mezunları %51,7 oranında yöneticilerin afetlere gereken önemi vermediğini düşünürken bu oran lisansüstü eğitim alanlarda %75,0 oranındadır. Buda göstermektedir ki eğitim seviyesinin artması ülkemizdeki yöneticilerin afetler konusundaki eksikliklerinin tespit edilmesinde önemli bir etkidir.

Cinsiyet ile ülkemizdeki yöneticilerin afetlere gereken önemi verip, vermedikleri yönünde kadınların erkeklerden daha fazla oranda yöneticilerin afetlere gereken önemi verdiğini düşünülüyor gözlemlenmektedir. Bu oran kadınlarda %43,4 iken erkeklerde bu oran %34,2'dir.

Cinsiyet ile afetlerle ilgili e itim almak arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ili ki vardır. Kadınların afetlerle ilgili e itim alma durumunun çok dü ük oldu u görülmü tür. Erkekler de ise bu oran kadınlara göre daha yüksek olmakla birlikte istenilen düzeyde de ildir. Kadınların sadece %1,1'inin afetlerle ilgili e itim aldı ı, erkeklerde ise bu oranın %20,0 oldu u görülmü tür. Afetlerle ilgili e itim seviyesinin dü ük olmasının e itim kalitemizin dü ük olmasından ve halkımızın bu konulara gereken önemi vermemesinden kaynaklandı ı dü ünülmektedir. Kadınlarda bu oranın erkeklerden daha dü ük olmasının nedeninin ise kadınların e itim seviyesinin daha dü ük olmasından ve ölkemizde ki cinsiyet e itsizli inden kaynaklandı ı dü ünülmektedir.

Cinsiyet ile afet e itimlerini gerekli bulma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ili ki vardır. Afet e itimlerini erkek katılımcıların daha gerekli buldu u orta çıkmı tır. Erkek katılımcılarda afet e itimlerini gerekli bulma oranı %81,9 iken bu oran kadın katılımcılarda sadece %62,6'dır. Afetlerle ilgili e itimleri kadın katılımcıların daha dü ük oranda gerekli bulmasının nedeninin kadın katılımcıların e itim seviyesinin daha dü ük olmasından ve ölkemizdeki cinsiyet e itsizli ine ba lı olarak kadınlarımıza afet e itimlerinin öneminin anlatılamamasından kaynaklandı ı dü ünülmektedir.

Cinsiyet ile ilkyardım e itimi almak arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ili ki vardır. lkyardım e itimi alma oranı en az oranda kadın katılımcılardadır. Kadın katılımcıların sadece %4,0'ü ilkyardım e itimi aldı nı belirtmi tir. Bu oran erkeklerde ise %18,7'dir. Kadın katılımcıların daha dü ük seviyede ilkyardım e itimi almalarının nedeninin kadınların e itim seviyelerinin erkeklerden daha dü ük olmasından ve ölkemizdeki cinsiyet e itsizli inden kaynaklandı ı dü ünülmektedir.

Cinsiyet ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ili ki vardır. Afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma durumunun kadın katılımcılarda daha dü ük oldu u görülmü tür. Kadın katılımcılarda bu oran %10,1 iken erkek katılımcılarda bu oran %25,8'dir. Afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma durumunun dü ük olmasının sebebinin afet hazırlık planları hakkında halkın yeterince bilgilendirilmemesinden ve halkımızın bu konuda yeterli önemi göstermemesinden kaynaklandı ı dü ünülmektedir. Bu oranın kadınlarda daha

dü ük olmasının nedeninin ise kadınların eğitim seviyesinin daha düşük olmasından ve ülkemizdeki cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Afetlerle ilgili eğitim almak ile afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olmak arasında istatistik olarak anlamlı bir ilişki vardır. Afetlerle ilgili eğitim alan katılımcıların afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma durumlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Afetlerle ilgili eğitim alanların afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma durumunun oranı %56,3 iken, Bu oran afet eğitim almayanlarda sadece %14,4'dür. Afet eğitimi alanların afet hazırlık planları hakkında bilgi sahibi olma durumlarının daha yüksek olmasının sebebinin bu eğitimler sırasında afet hazırlık planları hakkında verilen bilgilerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Afetlerle ilgili eğitim alma ile afet acil durum çantasına sahip olma arasında istatistik olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Afetlerle ilgili eğitim alanların afet acil durum çantasına sahip olma oranlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu oran afet eğitimi alanlarda %21,9 iken, afet eğitimi almayanlarda bu oran sadece %7,7'dir. Afet eğitimi alanların afet acil durum çantasına sahip olma durumlarının daha yüksek olmasının sebebinin bu eğitimler sırasında afet acil durum çantaları hakkında verilen bilgilerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Afetlerle ilgili eğitim alma ile depremlere karşı evlerinde eşyaların zemine ve duvara sabitlenmesi durumunda afet eğitimi alanların evlerinde depremlere karşı eşyalarını daha yüksek oranda zemine ve duvara sabitledikleri görülmüştür. Bu oran afet eğitimi alanlarda %37,5 iken afet eğitimi almayanlarda daha düşük olarak %29,0'dır. Afet eğitimi alanların depremlere karşı evlerinde eşyalarını zemine ve duvara daha çok sabitlemelerinin nedeninin bu eğitimler sırasında aldıkları bilgilerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Daha önce afet ya da afetlerle ilgili eğitim alma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Daha önce afet ya da afetlerin afet eğitimi alma durumlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Daha önce afet ya da afetlerin afet eğitimi alma oranı %17,6 iken bu oran afet ya da afet almayanlarda ise %9,2'dir. Daha önceden afet ya da afet durumunun afet eğitimi alma ve afetlerle ilgili konularda farkındalığı artırma üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Daha önceden afet ya da afetlerin afet

e itimlerine daha çok katılmasının sebebinin ya adıkları afetlerin sonuçlarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Daha önce afet ya ama ile kendilerinin ve çevrelerindeki(Aile, akraba, arkadaşları, komşuları) afete hazırlık durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. Daha önce afet ya ayanların ve ya amayanların çoğunluğu kendilerinin ve çevrelerindeki afetlere hazırlıklı olmadığını düşünmektedir. Bu oran afet ya ayanlarda %88,2 iken daha önceden afet ya amayanlarda ise %83,6'dır. Bu oranın yüksek olmasının sebebinin halkımızın afetlere gereken önemi vermemesinden ve yeterli olarak eğitim alamamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Daha önce afet ya ama ile afet acil durum çantasına sahip olma durumu arasında istatistik olarak anlamlı bir ilişki yoktur. Daha önce afet ya ayan ve daha önce afet ya amayanların afet acil durum çantasına sahip olma oranları düşüktür. Bu oran daha önce afet ya ayanlarda %13,7 iken afet ya amayanlarda bu oran %6,6'dır. Katılımcıların büyük bir kısmı afet acil durum çantasına sahip olmadığını belirtmiştir. Bu oranın düşük olmasının sebebinin halkımızın afetlere gereken önemi vermemesinden ve yeterli olarak eğitim alamamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Daha önce afet ya ama ile depremlere karşı evde eşyaların zemine ve duvara sabitlenmesi durumunda daha önceden afet ya ayanların %31,7'si, daha önce afet ya amayanların ise %28,9'unun evlerinde eşyalarının zemine ve duvara sabit olduğunu görülmüştür. Katılımcıların büyük çoğunluğu ise evlerinde eşyalarının depremlere karşı zemine ve duvarlara sabitlenmediğini belirtmektedir. Katılımcıların çoğunun eşyalarını depremlere karşı zemine ve duvara sabitlemelerinin nedeninin anketin uygulandığı Köse ilçesinin deprem ya anma durumu açısından son derece düşük olmasından ve halkımızın bu konularda yeterince bilgilendirilmemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Daha önce afet ya ama ile bir afet durumunda alternatif barınma imkânlarına sahip olma durumunda daha önce afet ya ayanların %22,5'i, daha önce afet ya amayanların ise %19,2'sinin alternatif barınma imkânlarına sahip olduğunu görülmüştür. Katılımcıların büyük çoğunluğu ise bir afet durumunda alternatif barınma imkânlarına sahip olmadığını dile getirmiştir.

4.4. Sonuç ve Öneriler

Bu çalı mada; 254 katılımcının afet konusundaki bilgi ve bilinç düzeyleri de erlendirilmi ve katılımcıların afetlerle ilgili beklentileri saptanmı tır. Bu çalı manın amacı ve hipotezi do rultusunda u sonuçlara ula ılmı tır:

1. Halkın afetler konusunda bilgi ve bilinç seviyesinin yetersiz oldu u görülmü tür
2. Halkın e itim seviyesinin afet bilinç düzeyini ve bilgi durumunu etkiledi i belirlenmi tir.
3. Halkın afetlere hazırlık durumların yetersiz oldu u görülmü tür.
4. Halkın afetlerle ilgili e itim alma durumu yetersizdir.
5. Halkın büyük ço unlu u afetlerle ilgili e itimleri gerekli bulmakla birlikte bu e itimleri alma oranı çok dü üktür.
6. Halkın ilkyardım e itimi alma durumu yetersizdir.
7. Halkın büyük ço unlu u afet hazırlık planları hakkındaki bilgi sahibi de ildir.
8. Halkımızın büyük bir kısmı yöneticilerin afetlere gereken önemi vermedi ini dü ünmektedir. Aynı ekilde bir afet durumunda halkımızın büyük bir kısmı yetkililerin kendisine zamanında ve etkili olarak yardım edebilece ine inanmamaktadır.
9. Cinsiyet durumuna ba lı olarak afet bilinç ve bilgi düzeyi de i mektedir. Kadın katılımcıların afet bilgi ve bilinç düzeylerinin daha dü ük oldu u belirlenmi tir.

Yukarıdaki sonuçlar do rultusunda ve son yıllarda ölkemizde ya anan afetlerler sonucunda halkımızın afetler konusunda bilgi ve bilinç düzeylerinin çok dü ük oldu u gözlemlenmektedir. Bilgi ve bilinç düzeyinin dü ük olması halkımızın afetlerle ba a çıkmada ve afetlerin yıkıcı sonuçlarının a lmasında birçok probleme neden olmaktadır. Halkın afet yönetim sistemi içerisinde yer alması modern afet yönetiminin en temel ilkelerinden biridir. Geli mi ölkelerde afet durumlarında çalı malar büyük ölçüde gönüllüler ile yürütölmektedir. Bu çalı maların verimli ve etkili olarak yürütölmeleri için halkın e itimi çok önemli ve hayati bir nitelik ta ımaktadır. Ya anan büyük bir afet durumunda devletin ve yetkililerin afete hemen müdahale etmesi zordur, birçok noktada

gerekli yardımların gelmesi zaman almaktadır. Geciken yardımlar ise afetlerin sonuçlarının daha yıkıcı olmasına neden olmaktadır. Gereklili olan yardım gelinceye kadar halkın gerekli bilgi donanımına sahip olarak ilk müdahaleyi yapması ve kendini afetin yıkıcı sonuçlarından koruması gerekmektedir. Bir başka önemli nokta ise halkın gerekli eğitimleri alarak afetlerden önce önlemlerini alması ve afetlerden kaçınması gerekmektedir. Eğitim almamış bir halk ise afetlerden önce gerekli tedbirleri alamaz, afet durumunda ne yapacağını bilemez, eğitimli bir toplumun afet durumunda yaptıkları afetlerin sonuçlarının büyümesine de neden olmaktadır. Ülkemizde de sıkça rastladığımız kurtarma ya da diğer bir deyişle kurtaramama durumları buna örnek olarak verilebilir. Gereklili eğitim almamış kişilerin yaptığı bu kurtarma çalışmaları insanlarımızda maddi ve manevi kayıplara neden olmaktadır.

Çıkan sonuçlar göstermektedir ki eğitim seviyemiz arttıkça afetlerle ilgili bilgi ve bilinç düzeyi de artmaktadır. Çıkan bu sonuç doğrultusunda halkımızın eğitim seviyesine yapılacak her katkının afetlerin yıkıcı sonuçlarının azaltılmasına da katkıda bulunacağını söylenebilir.

Diğer bir sonuç olarak kadın katılımcıların afetlerle ilgili bilgi ve bilinç düzeylerinin daha düşük olduğu belirlenmiştir. Çıkan bu sonuç doğrultusunda kadınlarımızın eğitime daha büyük önem verilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. En yakın zamanda kadınlarımızın eğitim seviyelerinin ve kalitelerinin artırılması hayati önemdedir. Kadınlarımızın eğitilmesi aile içerisindeki eğitim kalitesini de hiç ümitsiz artıracaktır. Aile içerisinde çok önemli yeri olan afet hazırlık planları, afet acil durum çantası ve depremlere karşı evlerin duvara ve zemine sabitlenmesi gibi konulara olan ilgi artacak bu da afetlerin sonuçlarının büyümesini önleyecektir.

Tüm çıkan bu sonuçlar doğrultusunda halkımızın afetler konusunda zaman geçirmeden eğitilmesi ve gerekli bilgi donanımına kavuşturulması gerekmektedir. Böylece bir afet eğitilmiş afetlerin önlenmesini ve afetlerin sonuçlarının daha az yıkıcı olmasını sağlayacaktır.

.....

KAYNAKÇA

- Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi.* (2014, 01 15). Türkiye İstatistik Kurumu:
<http://rapor.tuik.gov.tr> adresinden alınmıştır
- Afet Ve Acil Literatür.* (2014, 01 21). acilafet:
http://www.acilafet.org/upload/dosyalar/AFET_TERMINILOJI.pdf adresinden alınmıştır
- Aktif fay hatları haritası.* (2014, 01 21). mta.gov.tr:
http://www.mta.gov.tr/v2.0/deprem/images/jeoloji_haritalari/dirifay_3.jpg
 adresinden alınmıştır
- ATABEY, E. (2000). *Deprem.* Ankara: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Yayınlarından Eğitim Serisi NO. 34 <http://www.mta.gov.tr/v2.0/deprem/pdf/deprem.pdf> (13,02,2014).
- Can, H. (2010). *Türkiye'nin Deprem Gerçeği Paneli.* Gazi Üniversitesi Deprem Araştırma Ve Uygulama Merkezi Yayını
http://www.deprem.gov.tr/Sarbis/DDK/Belgeler/turkiyenin_deprem_gercegi_paneli_kitabi.pdf (10,01.2014) .
- ERCAN, A. (2014, 01 21). *Türkiye'de Depremler.* itubirlik:
http://itubirlik.org.tr/wpcontent/uploads/ali_ercan_makale.pdf adresinden alınmıştır
- ERGÜNAY, O. (11-12 Kasım 2009). Doğal Afetler ve Sürdürülebilir Kalkınma, Deprem Sempozyumu. *Deprem Sempozyumu* (s. 4). Bolu : Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- ERGÜNAY, O. (2014, 01 21). *Türkiye'nin Afet Profili, TMMOB Afet Sempozyumu.* e-kutuphane.imo.org.tr: <http://www.e-kutuphane.imo.org.tr/pdf/3885.pdf> adresinden alınmıştır
- ERGÜNAY, O., GÜLKAN, P., & GÜLER, H. (2014, 01 21). *Afet Yönetimi İle İlgili Terimler- Açıklamalı sözlük.* ebookbrowse: <http://ebookbrowse.net/afet-y%C3%B6netimi-%C4%B0le-%C4%B0lgili-terimler-pdf-d431082883> adresinden alınmıştır
- ERKAL, T. (2012). TÜRKİYE'DE AFET YÖNETİMİ. *Doğu Coğrafya Dergisi* 22.
- GÜLER, Ç., & ÇOBANOĞLU, Z. (1997). *Afetlerde Çevre Sağlığı Önlemler.* Ankara: Çevre Sağlığı Temel Kaynak Dizisi: 39.
- Gülkan, p., Balamir, M., & Yakut, A. (Eylül 2003). *Afet Yönetiminin Stratejik İlkeleri: Türkiye ve Dünyadaki Politikalara Genel Bakış.* Ortadoğu Teknik Üniversitesi Afet Yönetimi Uygulama ve araştırma Merkezi Yayınları.
- Gümüşhane İlinin Deprem Haritası.* (tarih yok). deprem.gov.tr:
<http://www.deprem.gov.tr/sarbis/depbolge/gumushane.gif> adresinden alınmıştır

- İNAL, E., KOCAGÖZ, S., & TURAN, M. (2012, 12). Temel Afet Bilinç ve Hazırlık Düzeyinin Saptanmasına Yönelik Bir Araştırma. *Türkiye Acil Tıp Dergisi - Tr J Emerg Med* .
- İNAN, H. (2011). *Temel İlk Yardım Uygulamaları Eğitim Kitabı*. Ankara: , T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü -İlk Yardım ve Acil Sağlık Hizmetleri Daire Başkanlığı.
- KADIOĞLU, M. (2011). *Afet Yönetimi Beklenilmeyeni Beklemek, En Kötüsünü Yönetmek*. İstanbul: T.C. Marmara Belediyeler Birliği Yayını Yayın No: 65 .
- KADIOĞLU, M. (Mart 2008). *Toplumda Afet Bilincini Artırma Yöntemleri*. JICA TÜRKİYE OFİSİ, YAYIN NO: 2.
- Köse Kaymakamlığı*. (2014, 05 19). kose.gov.tr:
http://www.kose.gov.tr/default_B0.aspx?content=199 adresinden alınmıştır
- ÖZTÜRK, K. (2002). *Heyelanlar ve Türkiye'ye Etkileri*. ANKARA: G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 22, Sayı 2.
- PEHLİVAN, M. (2014, 05 19). *Kürtün Baraj Gölünün Sağ Sahilindeki Özkürtün (Gümüşhane) Beldesinin Heyelan Analizi (2008)*. tez.yok.gov.tr:
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=7d53ed97e31a8bd32ee4d7d6ed88a2941c4394eadd25c20b1019f4331b4ce088ede4937961f7eb46> adresinden alınmıştır
- Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası* . (2014, 01 18). deprem.gov.tr:
<http://www.deprem.gov.tr/sarbis/Shared/DepremHaritalari.aspx> adresinden alınmıştır
- (2014). *Türkiye, Afet Farkındalığı ve Afetlere Hazırlık Araştırması*. Ankara: Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı.
- (Nisan 2012). *Türkiye'de Deprem Gerçeği Ve TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın Önerileri-Oda Raporu*. Ankara: Yayın No: MMO/587
http://www.mmo.org.tr/resimler/dosya_ekler/d4419b4a44bde5f_ek.pdf (10.01.2014).

EK1: Anket Formu**GÜMÜ HANE L N N KÖSE LÇES NDE HALKIN AFET KONUSUNDAK
B LG VE B L NÇ DÜZEYLER N N TESP T ARA TIRMASI.**

1) Yaşınız

a) 11-20
b) 21-30
c) 31-40
d) 41-50
e) 51+

2) Eğitim durumunuz

a) İlköğretim
b) Lise
c) Ön lisans
d) Lisans
e) Lisansüstü

3) Cinsiyetiniz

a) Kadın
b) Erkek

4) Afet denilince aklınıza ilk gelen aşağıdakilerden hangisidir?

a) Deprem
b) Tsunami
c) Sel-su baskını
d) Patlama – yangın
e) Savaşlar ve çatışmalar
f) Diğer

5) Afetlerle ilgili bir eğitim aldınız mı?

a) Evet

b) Hayır

6) Afetlerle ilgili eğitimleri gerekli buluyor musunuz?

a) Evet

b) Hayır

7) İlk yardım eğitimi aldınız mı?

a) Evet

b) Hayır

8) Siz ve çevrenizin (Aile, yakın akraba, iş arkadaşları, komşular) afete hazırlıklı olduğunu düşünüyor musunuz?

a) Evet

b) Hayır

9) Bir afet durumunda alternatif barınma imkânınız var mı?

a) Evet

b) Hayır

10) İş yeri binanızın afetlere karşı güvenli olduğunu düşünüyor musunuz?

a) Evet

b) Hayır

11) Evinizin depremlere karşı güvenli olduğunu düşünüyor musunuz?

a) Evet

b) Hayır

12) Daha önce bir afet yaşadınız mı?

a) Evet ise ne zaman ve hangi tür?

b) Hayır

13) Afet hazırlık planı hakkında bilginiz var mı?

a) Evet

b) Hayır

14) Okulunuzda- evinizde-işyerinizde afet hazırlık planı var mı?

a) Evet

b) Hayır

15) Afet hazırlık planına etkin katılımınız sağlanıyor mu?

a) Evet

b) Hayır

16) Sizin ve ailenizin Afet acil durum çantası var mı? (içinde: ilk yardım çantası, el feneri, radyo vb.)

a) Evet

b) Hayır

17) Depremlere karşı evinizde eşyalarınız zemine ve duvara sabit mi?

a) Evet

b) Hayır

18) Sizce ülkemizdeki yöneticiler (Kurum ve ülke yöneticileri, politikacılar) afete gereken özeni gösteriyor mu?

a) Evet

b) Hayır

19) Bir afet durumunda yetkililerin size zamanında ve etkili olarak yardım edebileceğine inanıyor musunuz?

a) Evet

b) Hayır

20) Televizyonda, radyoda veya başka bir şekilde afetlerle ilgili konuları, programları takip eder misiniz?

a) Evet

b) Hayır